
ØKONOMIPLAN 2017 - 2020

ÅRSBUDSJETT 2017

Gjemnes kommune

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning – lovhemmel	3
2.	Prosess og framdrift	3
3.	Statsbudsjettet	5
3.1	Inntektssystemet i 2017	7
3.2	Rammecoverføringer.....	12
4.	Økonomiplanperioden.....	13
4.1	Budsjettkommentarer budsjettkjema I A og I B.	14
5.	Driftsrammer 2017.....	17
6.	Investeringsbudsjettet 2017- 2020	19
6.1	Beskrivelse av tiltak investering.....	20
7.	KOSTRA.....	22
7.1	Nøkkeltall KOSTRA	23
7.2	KOSTRA – tall for utvalgte tjenesteområder	26
7.3	Rådmannens kommentarer til KOSTRA – tallene	33
8.	Rådmannen avsluttende kommentarer (og foraninger!)	33
9.	Rådmannens forslag til vedtak.....	35
10.	Handlingsplan.....	36
	Overordnede mål	36
	NAV	37
	Grunnskolen	38
	Barnehagene	38
	Helse og omsorg.....	39
	Areal og drift	40
	Kultur	41
	Kulturskolen	42
11.	Budsjettkommentarer	43
	Sentraladministrasjonen	43
	NAV	44
	Skoleadministrasjon	45
	Fellesområdet for barnehagene ansvar 2050	46
	Angvik skole ansvar 2100.....	47
	Batnfjord skule	49
	Angvik barnehage	51

Solsida barnehage.....	52
Astaddalen museum og friluftsbarnehage	53
Bergsøy barnehage	54
Helse og omsorg.....	56
Areal og drift	57
Kultur	58
Kulturskolen	60
12. Hovedoversikter	61

1. Innledning - lovhemmel

Med hemmel i kommuneloven § 45 jf. § 2, skal kommunestyret vedta årsbudsjett for kommende kalenderårs innen utgangen av året. Det er formannskapet som skal legge fram forslag til budsjett for kommunestyret. Forslaget skal ut til alminnelig ettersyn senest 14 dager før det skal behandles i kommunestyret. Budsjettet er utarbeidet i samsvar med kommuneloven §§ 45 og 46 og forskrift om årsbudsjett gitt med hemmel i kommuneloven § 46 nr. 8 (budsjettforskriften).

Med hemmel i kommuneloven § 44 jf. § 2, skal kommunestyret årlig vedta rullering av Økonomiplan for de fire neste årene. Formannskapet legger fram innstilling til vedtak for kommunestyret. Innstilling til økonomiplan skal legges fram til alminnelig ettersyn minst 14 dager, før behandling i kommunestyret. Økonomiplanen er utarbeidet i samsvar med kommuneloven § 44 og forskrift om årsbudsjett gitt med hemmel i kommuneloven § 46 nr. 8 (budsjettforskriften).

Årsbudsjettet og Økonomiplanen er utarbeidet i samsvar med kommunen sitt økonomireglement.

Det er Handlingsprogrammet som er det politiske styringsredskapet kommunestyret har. Økonomiplanen viser hvilke ressurser kommunen kan regne med å disponere de kommende år, og skal være samordnet med og avstemt mot kommunens mål. Framlegget til økonomiplan må sees i sammenheng med regnskap og årsrapport for 2015.

2. Prosess og framdrift

Rammer og forutsetninger

24. august d.å. sendte rådmannen ut budsjetttrundskriv til ledere med budsjettansvar.

Her var det lagt til grunn følgende overordnede føringer (totale netto driftsrammer i hele 1000 kr.):

• Revidert budsjett 2016 netto ansvarsramme 1000- 5100	kr. 155 355
• Avsetning til vedlikehold bygg/ anlegg	kr. 500
• Endrede forutsetninger 2017	kr. 1 842
• Reduserte driftstiltak 1,5 %	- kr. 2 365
Justerte nettorammer ansvar 1000-5100	kr. 155 332

Kommunestyret har tidligere vedtatt at budsjettet skal legges fram med et netto driftsresultat på 3 %. Dette står også i økonomiplanen for 2016. Statsbudsjettet for 2017 gir ingen mulighet for en slik forutsetning for Gjernes kommune. Det settes derfor av ingen midler til disposisjonsfondet/netto driftsresultat for 2017.

I budsjettet for 2017 legges det inn estimert lønns- og prisvekst på egen post i budsjettet, tilsvarende 3,750 mill. kr.

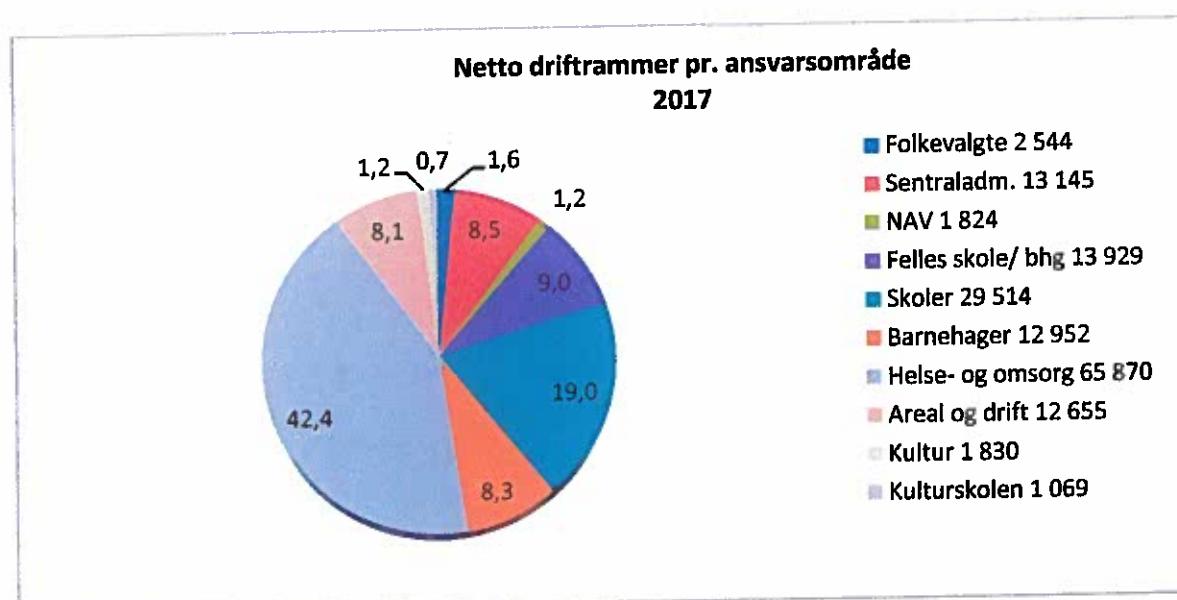
I kolonnen "endrede forutsetninger" i tabellen nedenfor er det lagt inn de endringer som pr. oktober måned er kjent. Kolonnen "reduserte driftstiltak" er beregnet av revidert ramme 2016 før endrede forutsetninger er lagt inn.

Rammene var satt med utgangspunkt i reviderte driftsrammer for 2016. Dette ga virksomhetene følgende netto driftsrammer pr. ansvarsområde i hele 1000 kr. for ansvarsrammene 1000-5100 for 2017:

Ansvar		Revidert budsjett 16	Endrede forutsetninger	Reduserte driftstiltak	Netto driftsrammer 17
1000	Folkevalgte	3 079	-490	-45	2 544
1100-1300	Sentraladministrasjonen	12 308	1 027	-190	13 145
1400	NAV	1 859	-5	-30	1 824
2000	Skolefaglig kompetanse	7 358	-18	-110	7 230
2050	Barnehagefaglig komp.	6 816	-12	-105	6 699
2100	Angvik skole	6 501	-28	-100	6 373
2200	Batnfjord skule	23 585	-89	-355	23 141
2500	Angvik barnehage	2 860	-11	-45	2 804
2600	Solsida barnehage	5 462	780	-85	6 157
2800	Bergsøy barnehage	1 631	189	-20	1 800
2900	Astaddalen mus./fri.bhg	1 987	234	-30	2 191
3020	Helse og omsorg	67 135	-250	-1 015	65 870
4000	Areal og drift	11 895	440	-180	12 655
5000	Kulturkontoret	1 775	85	-30	1 830
5100	Rektor musikk/kultursk.	1 004	10	-25	1 069
SUM		155 355	2 342	-2 365	155 332

Detaljene ble lagt inn i budsjettmodulen eBudsjett i løpet av september/ oktober måned av de budsjettansvarlige.

Grafisk fordeles netto driftsrammer pr. ansvarsramme slik:

Nye rammer og forutsetninger

Etter at statsbudsjettet ble lagt fram, fikk virksomheter/ avdelinger tildelt nye korrigerte rammer. Dette ble gjort med bakgrunn i nye endrede forutsetninger som ble kjent i løpet av sommeren og fram til i dag. I tillegg har statsbudsjettet elementer i seg som er lagt inn i budsjettet/ økonomiplanen. I sum er netto driftsrammer omtrent de samme som ligger inne i revidert budsjett 2016 (avvik på kr. 20.000)

Det framlagte statsbudsjettet viser en reduksjon i rammeoverføringene på 0,9 %, tilsvarende kr. 834 000 i.f.t. RNB 2016 (revidert nasjonalbudsjett). Det er i statsbudsjettet forutsatt en skattevekst og inntektsutjevning for 2017 if.t. RNB 2016 på 1,139 mill. kr. eller 1,63 %.

Kommunal prognose for skatt/ inntektsutjevning 2016 og framlagt statsbudsjett 2017 forutsetter en vekst på 2,566 mill. kr. eller 3,75%.

Dette vurderes som høyt. Likevel inneholder rådmannens budsjettforslag et skatteanslag i tråd med framlagt statsbudsjett. Skatteinngangen og rammer (de frie inntekter) blir kommentert særskilt under eget avsnitt i dokumentet.

De enkelte avdelinger og virksomheter har drøftet budsjettet med tillitsvalgte underveis i prosessen. I tillegg er budsjettet orientert om og drøftet med Hovedtillitsvalgte.

3. Statsbudsjettet

Statsbudsjettet ble lagt fram fredag 7. oktober d.å. Statsbudsjettet har flere nye og endrede tiltak i seg, og som vil få betydning for kommunebudsjettet. Regjeringen sier bl.a. om statsbudsjettet:

Regjeringen har lagt fram forslag til statsbudsjett for 2017. Det vil bli innført en ny tilskuddsordning for mellomstore kommuner som slår seg sammen. Det blir også innført et bostedskriterium basert på reiseavstander. Tolv kommuner i Møre og Romsdal vil dessuten bli tildelt et vedlikeholdstilskudd i 2017. Nedenfor følger et sammendrag av hovedpunktene.

Økte skatteinntekter i 2016

Inntektsveksten i 2016 er betydelig høyere enn hva som er lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2016. Anslaget for kommunene sine skatteinntekter i 2016 er oppjustert med kr 3,1 mrd. i forhold til Revidert nasjonalbudsjett 2016. Bakgrunnen for dette er ekstraordinært store uttak av utbytte fra aksjeeiere, trolig som en følge av tilpassinger i forbindelse med skattereformen 2016. Økning i skatteinntektene er dermed av forbigående karakter.

Regjeringen sitt forslag for kommunene i 2017

Skatteprosenten (skattemønster) i kommunene vil for 2017 være 11,8 prosent, og dermed uforandret fra 2016.

For kommunene sine samla inntekter er skattedelen 40 prosent også for 2017. Anslaget på skatteinntektene for kommunene for 2017 bygger blant annet på forutsetninger om en sysselsettings- og lønnsvekst på forholdsvis 0,7- og 2,7 prosent fra 2016 til 2017. Den nominelle veksten i skatteinntekter for kommunene fra 2016 til 2017, er bereknet til 2,3 prosent. Den moderate skatteveksten har sin bakgrunn i den ekstraordinære merskatteinntektene i 2016.

Frie inntekter

De frie inntektene omfatter rammertilskudd og skatteinntekter.

Gjemnes kommune får i statsbudsjettet en vekst i korrigerte frie inntekter på 0,5%. Avhengig av hva som er utgangspunktet i 2016/ 2017 opererer rådmannen i budsjettet med en vekst på 0,2%, tilsvarende 305.000 kr. Dette er uansett lavest inntektsvekst i fylket. De med høyest vekst i fylket (nærområdet) er:

Molde	3,4
Tingvoll	3,5
Vestnes	3,9
Nesset	2,7
Smøla	3,6
Kristiansund	2,3
Gjemnes	0,5
Snitt i fylket	2,1

Hadde kommunen fått vekst i de frie inntektene i samsvar med snittet i fylket på 2,1%, ville kommunen mottatt 3 mill. kr. mere i frie inntekter. Dette ville gitt kommunen et helt annet økonomisk handlingsrom.

Regjeringen sier videre:

For kommuneopplegget i 2017 er det lagt opp til en realvekst i frie inntekter på kr 3,625 mrd. Priskompensasjon fra 2016 til 2017 kommer i tillegg. Det er imidlertid lagt inn flere føringer på beløpet på kr 3,625 mrd:

- i) Endringer i befolkningssammensetningen gir komunesektoren utfordringer som medfører merutgifter. Kr 2 mrd. skal finansieres innenfor veksten i frie inntekter.
- ii) Overslag viser at økte i kommunene sine samla pensjonskostnader er om lag kr 750 mill. i 2017. Disse økte kostnadene må dekkes av veksten i de frie inntektene.
- iii) I tillegg kommer satsinger på tiltak som er finansiert fra veksten i frie inntekter på i alt kr 600 mill:

1. kr 150 mill. skal gå til tidlig innsats i grunnskolen
2. kr 300 mill. skal gå til økte satsinger innenfor rusomsorg
3. kr 100 mill. skal gå til ei økte satsinga innenfor habilitering og rehabilitering
4. kr 50 mill. skal gå til ei økte satsing på helsestasjoner og skolehelsetjenesten

Det innebærer at det er et handlingsrom for komunesektoren på kr 275 mill. innenfor det samlede beløpet fra veksten i frie inntekter.

3.1 Inntektssystemet i 2017

Fra 2017 vil vektingen mellom de ulike sektorene i kostnadsnøkkelen for kommunene bli oppdatert årlig, med de siste tilgjengelige regnskapstallene. Kostnadsnøkkelen er oppdatert for å fange opp endringer i befolkningssammensetning, leveår, reiseavstander og andre strukturelle tilhøve.

De viktigste endringene i inntektssystemet som gjelder fra og med 2017, er følgende:

Veksttilskudd

Grensa for å få tildelt veksttilskudd blir senket til 1,4 prosent (tidligere: 1,5 prosent) gjennomsnittlig årlig vekst i innbyggertallet over vekstgrensen de tre siste årene.

Tilskuddssatsen per nye innbygger ut over vekstgrensen er kr 57 191.

Basistilskudd

En halvparten av basistilskuddet vil faller på alle kommunene. For å differensiere mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, blir det innført et nytt kriterium basert på reiseavstander. Den andre halvparten av basistilskuddet vil basere seg på verdien av dette kriteriet (den øvre grenseverdien er lik gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innbyggere for kommuner med under 5000 innbyggere). Kommuner hvor dette kriteriet er 25,5 km eller mer vil få full uttelling fra basistilskuddet, mens kommuner med kortere reiseavstander gradvis vil få et lavere basistilskudd. Fullt basistilskudd vil for 2017 være kr 15 mill. Tabell 2 viser tallene for de graderte basisutrekningene for kommunene i Møre og Romsdal.

	km	Grad. basis		km	Grad. basis		km	Grad. basis
Molde	4	0,58	Stranda	16	0,81	Aukra	13	0,76
Ålesund	2	0,54	Stordal	20	0,89	Fræna	10	0,69
Kristiansund	3	0,55	Sykkylven	5	0,60	Eide	11	0,71
Vanylven	22	0,92	Skodje	7	0,63	Averøy	12	0,73
Sande	20	0,88	Sula	3	0,57	Gjemnes	18	0,85
Herøy	6	0,62	Giske	6	0,62	Tingvoll	24	0,97
Ulstein	4	0,57	Haram	14	0,77	Sunndal	7	0,64
Hareid	5	0,59	Vestnes	11	0,71	Surnadal	12	0,74
Volda	6	0,62	Rauma	13	0,75	Rindal	20	0,89
Ørsta	6	0,63	Nesset	22	0,93	Halsa	30	1,00
Ørskog	9	0,67	Midsund	23	0,94	Smøla	50	1,00
Norddal	27	1,00	Sandøy	41	1,00	Aure	31	1,00

Tabell 2: Graderte basisutrekningar for kommunene i Møre og Romsdal.

Distriktstilskudd

Dagens småkommunetilskudd blir videreført i de to distriktstilskuddene, distriktstilskudd Sør-Norge og distriktstilskudd Nord-Norge, som et eget småkommunetillegg. Satsene i småkommunetillegget blir differensiert ut fra kommunene sine verdier i distriktsindeksen. Satsene for distriktstilskudd Sør-Norge vil framover dessuten vektlegge mer fordeling per innbygger enn per kommune.

Kommunalt vedlikeholdstilskudd Sør- og Vestlandet 2017

Vedlikeholdstilskuddet har som formål å bidra til økt aktivitet på Sør- og Vestlandet som er særlig rammet av nedgangen i petroleumsrelaterte næringer.

For 2017 foreslår regjeringen å bevilge ytterligere kr 650 mill. i vedlikeholdstilskudd til kommuner på Sør- og Vestlandet, i tillegg til bevilgningen på kr 400 mill. i revidert nasjonalbudsjett 2016. Bevilgningen kommer i tillegg til den foreslattede inntektsrammen for kommunenesektoren.

Tilskuddet blir fordelt med kr 400 mill. til kommuner på Sør- og Vestlandet som har arbeidsløshet over landsgjennomsnittet ved utgangen av august 2016, det vil si over 3,1 prosent. Tilskuddet per arbeidsledig ut over 3,1 prosent vil være det same for alle kommunene som mottar vedlikeholdstilskudd.

Møre og Romsdal får tildelt 34,450 mill. kr. Gjemnes kommune får ikke tildelt kommunalt vedlikeholdstilskudd i 2017.

Helse og omsorg

Opptrappingsplan for rus

I 2017 blir en ytterligere bevilgning til rusområdet foreslått. Kr 300 mill. av veksten i frie inntekter er grunngitt med økte satsing på rusområdet. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Det er foreslått en økning i rammetilskuddet på kr 50 mill. knyttet til satsingen på helsestasjon og skolehelsetjenesten. Fordelinga av midlene blir gjort ut i fra tallet på innbyggere som er 19 år eller yngre. Alle kommunene er garantert et minimumsbeløp på kr 100 000.

For kommuner som kan dokumentere at de har benyttet tilskuddet i tjenesten, er det i tillegg foreslått å bevilge kr 101 mill. i øremerket tilskudd over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering

Kr 100 mill. av veksten i de frie inntektene er knyttet til en økt satsing på habilitering og rehabilitering. I tillegg er det foreslått å øremerke kr 100 mill. til opptrappingsplanen, hvor kr 91 mill. er et nytt øremerket stimuleringstilskudd for kommunene over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Midlene i opptrappingsplanen er lagt opp til å øke til kr 300 mill. innen 2019.

Dagaktivitetsplasser for demente

Gjennom øremerket tilskudd på kr 45 mill. er det foreslått for 2017 å legge til rette for om lag 750 flere dagaktivitetsplasser for personer med demens.

Tilskudd til rekruttering av psykologer

Tilskuddet til kommuner som tilsett psykologer økter med kr 20 mill.

Snarlig hjelp

Fra 2017 får kommunene en plikt til å by på snarlig hjelp døgnopphold for brukere med psykisk helse- og rusproblematikk. Den kommunale plikten gjelder bare for pasienter og brukere som det er mulig for kommunen å greie ut, behandle eller yte omsorg til. Regjeringen foreslår å innlemme kr 86,5 mill. i kommunenes rammetilskudd til dette formålet.

Ressurskrevende tjenester

For 2017 blir kompensasjonsgraden videreført, det vil si 80 prosent av netto utgifter som ligger over innslagspunktet.

Innslagspunktet for å få kompensasjon blir prisjustert med 2,4 prosent (anslaget i veksten i lønnsutgiftene fra 2015 -2016). I tillegg vil innslagspunktet øke med kr 50 000 ut over dette, noe som gir et innslagspunkt på kr 1,157 mill. Dette vil representere en innstramming på kr 330 mill.

Omsorgsplasser

Regjeringen foreslår et investeringstilskudd til om lag 1 800 heldøgns omsorgsplasser i 2017. Personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester uavhengig av alder, diagnose og funksjonshemmning er målgruppa for ordninga. Det blir foreslått å endre investeringstilskuddet slik at det bare gis støtte til prosjekter som øker det totale tallet på plasser i en kommune fra og med 2021, med ei gradvis innfasing av den nye ordninga i budsjettene for 2017 - 2020.

Sosialhjelp

Stortinget har vedtatt å innføre plikt for kommunene om at de skal stille krav om aktivitet ved tildeling av økonomisk hjelp etter sosialtjenesteloven. Dette vil i første omgang gjelde mottakere av sosialhjelp som er under 30 år. Regjeringen foreslår å bevilge kr 60 mill. over rammetilskuddet til kommunene, for å dekke merkostnadene deres som en følge av denne innføringen.

Frivillighetssentraler

Ansvaret for Tilskuddet til frivillighetssentraler blir overført til kommunene i 2017. Tilskuddet fra Kulturdepartementet er for 2017 på kr 131 mill. og er innlemmet i rammetilskuddet, med forslag om en økning på kr 20 mill.

Skole

For å motvirke frafall i skolen på lang sikt, er kr 150 mill. av de frie inntektene foreslått bevilget til tidlig innsats i grunnskolen. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Et lovforslag om tidlig innsats vil bli sendt på høring.

Integrering

Ekstratilskudd til kommuner som bosetter flyktninger er foreslått videreført i 2017, det samme er ekstra engangstilskudd per enslig mindreårig som blir bosett i 2017.

Kommunereformen

Regionsentertilskudd

Kommuner som ikke får storbytilskudd, kan bli tildelt regionsentertilskudd dersom det blir fattet et nasjonalt vedtak om sammenslåing i perioden for kommunereformen, og kommunen etter sammenslåingen har mer enn 9000 innbyggere. Fordelingen av tilskuddet blir gjennomført våren 2017. Nasjonalt blir tilskuddsrammen kr 100 mill. for 2017 (halvårsverknad), og kr 200 mill. for 2018.

Tilskuddet blir forholdsvis fordelt med en sats på 40 prosent per innbygger, og en sats på 60 prosent per sammenslåing.

Overgangsordning gradert basistilskudd

Kommuner som slår seg sammen, og som i overgangsfasen fram til sammenslåingen trer i kraft får redusert basistilskudd, vil bli kompensert for dette ved at kr 300 mill. innenfor skjønnstilskuddet blir benyttet til dette formålet. Dette omfatter ikke endringer i regionpolitiske tilskudd. Fordelingen av tilskuddet blir avgjort etter at Stortinget har behandlet kommunereformen våren 2017, og er således ikke fordelt i statsbudsjettet for 2017. Overgangsordninga for gradert skjønnstilskudd og regionsentertilskudd (kr 100 mill.) erstatter tildelingen av ekstraordinært skjønnstilskudd i perioden fra 2011 til 2016.

Andre tilskudd

Det er satt av i overkant kr 1 mrd. til dekning av engangskostnader i forbindelse med sammenslåing av kommuner. Disse vil bli utbetalt kort tid etter at Stortinget har fattet et nasjonalt vedtak om kommunesammenslåing våren 2017.

Kommuner som får bortfall av tilskudd ved kommunesammenslåinger vil få årlige inndelingstilskudd (i 15 år + 5 år med gradvis utfasing), fra og med det året sammenslåingen er en realitet.

De frie inntektene til kommunesektoren er anslått til om lag 356,9 mrd. kroner i 2017. De frie inntektene består av rammetilskudd (45 pst.) og skatteinntekter (55 pst.), og utgjør sammen med momskompensasjonen nær 80 pst. av de samlede inntektene i kommunesektoren. Dette er inntekter som kommunene fritt kan rå over, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. I 2017 blir det lagt opp til en reell vekst i frie inntekter på 0,1 pst. Beregnet ut i fra anslag på regnskap for 2016 i Prop. 1 S (2016–2017). Dette anslaget inkluderer en oppjustering av skatteanslaget for 2016 med 3,8 milliarder kroner. Pris- og lønnsökningen i kommunesektoren er anslått til 2,5 pst. i 2017.

Et overordnet formål ved inntektssystemet er å jevne ut kommunene sine forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. Ved fordeling av rammetilskudd tas det derfor hensyn til strukturelle forskjeller i kommunenes kostnader og forskjeller i skatteinntektene. Dette blir gjort gjennom at utregning av rammetilskudd blir påvirket av utgifts- og inntektsutjevning.

Utgiftsutjevning

For den enkelte kommune er det utarbeidet kostnadsnøkler som sammen med andre kriteriedata sier noe om kommunens utgiftsbehov. Ut fra disse indeksene blir det gjort en fordeling til kommunene etter deres varierende utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen er en ren omfordeling – det som blir trukket fra noen kommuner blir delt ut igjen til andre.

Utgiftsutjevningen er grunngitt med at demografiske, geografiske og sosiale forhold gir strukturelle kostnadsskiller som kommunene i liten grad kan påvirke. For at kommunesektoren skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine, må det tas hensyn til slike strukturelle kostnadsskiller når de økonomiske rammene for den enkelte kommune blir fastsett. Eksempel på slike skiller i kostnader er ulik aldersfordeling eller reiseavstand innenfor kommunen. For å oppnå en rimelig utjamning av de økonomiske forutsetningene blir også inntektene utjevnet. Skatteutjevningen omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteytere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Inntektsutjevning

Det er store variasjoner i skattegrunnlaget mellom kommunene, noe som skaper store forskjeller i inntektsnivå. Gjennom utjevningen av skatt på inntekt og formue for personlige skatteytere blir disse forskjellene delvis utjevnet.

Regionalt tilskudd

Regionaltilstkudd går til små kommuner under 3.200 innbyggere, og med skatteinntekter under 120 % av landsgjennomsnittet. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er *distriktstilskudd Nord-Norge*, *distriktstilskudd Sør-Norge*, *storbystilskudd* og *regionsenterstilskudd*. Kommuner med særlig høy befolkningsvekst får et eget *veksttilskudd*.

Skjønnstilskudd

Skjønnstilskuddet deles inn i to; det ordinære skjønnet og det lokale skjønnet. Det lokale skjønnet skal fange opp spesielle lokale behov, som ikke tas opp i utgiftsutjevningen, og gi støtte til kommuner som er utsatt for en kortsiktig inntektssvikt. Det ordinære skjønnet går til kompensasjon for bl.a. økt arbeidsgiveravgift.

Samlet rammetilstkudd er summen av innbyggertilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge, Nord-Norge- og Namdalstilskudd, småkommunetilstkudd, storbystilskudd, veksttilskudd og skjønnstilskudd. Utgiftsutjevningen, korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler, saker med særskilt fordeling og inntektsgarantiordningen bidrar til å omfordеле rammetilstkudd mellom kommuner.

Framlagt statsbudsjett for 2017 viser at Gjemnes kommune vil motta 159,2 mill. kr i rammeoverføringer, skatteinntekter og løpende inntektsutjevning i 2017. Inntektene fordeles på denne måten for budsjett 2017, prognose RNB 2016 og regnskap 2015:

Frie inntekter	Budsjett 2017	RNB 2016	Regnskap 2015
Rammeoverføringer	88,265 mill. kr.	89,099 mill. kr.	89,348 mill. kr.
Løpende inntektsutjevning	6,833 mill. kr.	6,709 mill. kr.	5,140 mill. kr.
Skatteinntekter	64,084 mill. kr.	63,069 mill. kr.	59,425 mill. kr.
Sum frie inntekter	159,182 mill. kr.	158,877 mill. kr.	153,913 mill. kr.

Overnevnte tall i rubrikken for rammeoverføringer er ikke korrigert for oppgaveendringer m.v.

Sum frie inntekter utgjør 159,2 mill. kr. for 2017.

Rådmannen konstaterer at veksten i de frie inntektene er lavere i Gjemnes kommune enn i andre kommuner i fylket. Dette er bekymringsfullt.

Tildelte skjønnsmidler for 2017 er på 1,765 mill. kr., 1,757 mill. kr. lavere enn for 2016 og 2,539 mill. kr. lavere enn for 2015.

3.2 Rammeoverføringer

Rammeoverføringene til kommunen deles opp på denne måten i hele 1000 kr. og med sammenligning med overføringer for 2014-2017:

Type tilskudd	B 2017	RNB 2016	Endring 1000 kr.	Endring %	R 2015	R 2014
Innbyggertilskudd	60.613	58.280	2.333	1,8	57.273	58.363
Utgiftutjevning	19.234	20.609	-1.375	-2,1	21.050	22.006
Overgangsordning	531	468	63	13,5	334	245
Utenfor overgangsordning	2.241	274	1.967	-717,9	581	451
Sum innb.tilsk./utg.utjevning	82.619	79.631	2.988	3,8	79.238	81.065
Regionaltilstkudd	3.881	5.475	-1.594	-29,1	5.475	5.316
Andre tilskudd- selskapsskatt		0	0	0	0	0
Rammeoverføring fast del	86.500	85.106	1.394	1,6	84.713	86.381
Endring i statsbudsjettet		471	-471	-100	335	-268
Lokalt skjønn	550	500	50	10	500	500
Ordinært skjønnstilstkudd	1.215	3.022	-1.807	-59,8	3.804	5.350
Sum skjønnstilstkudd/ endringer statsbudsjettet	1.765	3.993	-1.757	-49,9	4.639	6.047
Sum rammeoverføringer	88.265	89.099	-834	-0,9	89.352	92.034
Løpende inntektsutjevning	6.833	6.709	124	1,8	5.140	6.887
Sum rammer/løpende inntektsutjevning	95.098	95.808	-710	0,2	96.175	98.921
+ skatt på inntekt og formue	64.084	63.069	1.015	1,6	59.425	54.164
SUM skatter/ rammeoverføringer.	159.182	158.877	305	0,2	153.913	153.085

Oppgitt tall for 2016 i tabellen overfor for skatt på inntekt og formue, og inntektsutjevning er tatt ut fra revidert nasjonalbudsjett 2016, og ikke rådmannens prognose for skatt/inntektsutjevning for 2016. Sluttoppgjør mht. dette skjer i månedsskiftet januar/ februar 2017.

Overnevnte tabell viser en nominell økning i de samlede inntekter på 305.000 kr eller pluss 0,2 % fra revidert budsjett 2016 (RNB) og til statsbudsjettet 2017.

Utover ordinært skjønn og lokalt skjønn kan kommunen søke Fylkesmannen om tilskudd til utviklings- og utredningsprosjekter.

Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler

Gjemnes kommune har elever i privat grunnskole – Torvik skole. Disse elevene har ikke kommunene utgifter for utenom utgifter til spesialundervisning og skoleskyss.

Trekkordningen for private skoler medfører at kommuner med elever i private skoler trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter grunnskoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov (kostnadsnøkkelen). Korreksjonsordningen for elever i private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elevene i private skoler til kommuner med få eller ingen elevene i private skoler.

Nettovirkningen av trekk i rammeoverføringene for kommunen for 2017 pga. av dette utgjør kr. 1 781 000.

4. Økonomiplanperioden

I utgangspunktet videreføres budsjettet for 2017 i hele økonomiplanperioden. Dette betyr at budsjettet utover 2017 settes opp i faste priser.

Rådmannen konstaterer at ut i fra statsbudsjettet for 2017, dcl nyc inntektssystemet, gjennom framlagte dokumentasjon når det gjelder kommunereformen og andre dokumenter, vil økonomiplanen for 2018-2020 fortsette den negative trenden når det gjelder de statlige overføringene til kommunen.

Det som også kan påvirke planperioden i negativ retning er økte finansutgifter gjennom høyere låneopptak og rente/ avdrag, høyere lønnsoppgjør enn varslet i de statlige føringene, negativ folketallsutvikling osv.

I planperioden er det korrigert for stortingsvalg i 2017.

Finanskostnadene for bygging av ny sykehjem tilhører byggeregnskapet og påvirker ikke driftsbudsjettet nå i første omgang. Finanskostnadene kommer først inn i driftsbudsjettet i 2020 med ca. 2 mill. kr. i årlige renter og avdrag. Det vises i denne forbindelse til k-sak 36/ 15 av 23.06.15.

4.1 Budsjettkommentarer budsjettskjema 1 A og 1 B.

INNTEKTSRAMME 2016 – 2020 (2016-priser, tall i hele 1000)	Revidert Bud 2016	Bud 2017	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020
Rammetilskudd inklusive skjønn	- 88 928	- 88 265	- 88 265	- 88 265	- 88 265
Løpende inntektsutjevning	- 7 699	- 6 833	- 6 833	- 6 833	- 6 833
Skatt på formue og inntekt	- 60 037	- 64 084	- 64 084	- 64 084	- 64 084
Eiendomsskatt	- 9 588	- 9 742	- 9 742	- 9 742	- 9 742
SUM skatter og rammer	- 166 252	- 168 924	- 168 924	- 168 924	- 168 924
Ansvar 8000 skatt, rammeoverf.					
Konsejsjonskraft/ konsesjonsavgift	- 60	- 60	- 60	- 60	- 60
Andre statstilskudd	-248	0	0	0	0
Finanskostnader eldrereformen	- 700	- 700	- 700	- 700	- 700
Investeringstilskudd reform 97	- 200	- 200	- 200	- 200	- 200
Kompensasjon skolebygg/ samfunnshus	- 235	- 335	- 335	- 335	- 335
SUM ansvar 8000	-167 695	-170 219	-170 219	-170 219	-170 219
Ansvar 9000 finans, resultat					
Renter løpende lån	3 825	4 043	4 479	4 483	4 373
Renter nye lån	70	310	89	52	19
Renter likviditetslån, kassakreditt	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter "byggelånsrenter"	- 60	- 60	- 60	- 60	- 60
Renteinntekter/ avkastning fond- netto	-599	- 429	- 429	- 429	- 429
Gevinst finansielle instrumenter	-400	-400	-400	-400	-400
Avdrag løpende lån	7 048	7 573	8 064	8 227	8 356
SUM ansvar 9000	9 884	11 037	11 743	11 873	11 859
Disponible netto driftsrammer – til fordeling drift ansvarsområder	- 157 811	- 159 182	- 158 476	- 158 346	- 158 360
Til fordeling ansvar 1000-5100	155 355	155 332	155 332	155 332	155 332
Netto mindreforbruk	-2 456	- 3 850	- 3 144	- 3 014	- 3 022
Disponeres slik:					
Avsatt lønnsoppgjør	0	3 750	3 750	3 750	3 750
Kommunens reservepost		100	100	100	100
VAR- området	-554	0	0	0	0
Kommunevalg/Stortingsvalg			-150	150	-150
Tilføring reservepost- Mål: 1,5 mill. kr. i netto driftsresultat (2018-2020)	0	0	1 500	1 500	1 500
Reduksjon av driftsnivå tjenester/ økte inntekter – netto			- 2 056	- 2 486	- 2 178
Avsatt til egenkapital årets investeringer	3 011	0	0	0	0
Avsetning mot framtidige investeringer fra 2017 jfr. handlingsprogram om avsetning	0	0	0	0	0
Balansert	0	0	0	0	0

Tabellen viser at kommunens mål om 3 % netto driftsoverskudd ikke kan nås i 2017. Som nevnt tidligere var det forutsatt avsatt 30 % til egenkapital til investeringer hvert år i nævnte planperiode.

Avsetning til disposisjonsfond som egenkapital til framtidige investeringer er nødvendig for å nå målet om sunn og god økonomi. Dette gir reduserte finanskostnader og gir større handlingsrom.

Kommunen har greid gjennom noen år nå å sette av egenkapital for framtidige investeringer. Kommunestyret har forutsatt at bygging av ny sykehjem er avhengig av en slik finansiering. Kommunen kan etter regnskapet for 2016 ha en egenkapital i størrelsesorden 15 mill. kr. Dette beløpet er lagt inn i sin helhet som finansieringskilde for realisering av det nye sykehjemmet.

Ut i fra det som er skrevet overfor og ut i fra de økonomiske vilkårene basert på statsbudsjettet og de utfordringene kommunen nå står overfor, vil rådmannen endre målsettingen om 3 % netto driftsresultat og kravet til 30 % avsetning til egenkapital som et ledd i god og sunn økonomi.

Det legges opp til en avsetning til netto driftsresultat på 1,5 mill. kr. hvert år f.o.m. 2018-2020. Dette betyr at driftsnivået må reduseres med 6,7 mill. kr. i perioden. Dette betyr også at arbeidet med reduksjon i driftsnivået allerede må starte tidlig neste år, og være avsluttet i god tid før høsten 2017.

Kommunestyrets reservepost – ansvar 7000

Kommunestyreposten er en buffer for uforutsette hendelser, men skal også være et tiltak for å nå kommunestyrets tidligere mål på 3 % i netto driftsresultat. Rådmannens forslag innebærer en reduksjon i netto driftsresultat tilnærmedesvis til 0 %. Det vil ikke bli avsatt egenkapital til framtidige investeringer til.

I perioden føres det opp årlig kr. 100 000 årlig til reserveposten utover det som settes av til lønnsoppkjør de enkelte år.

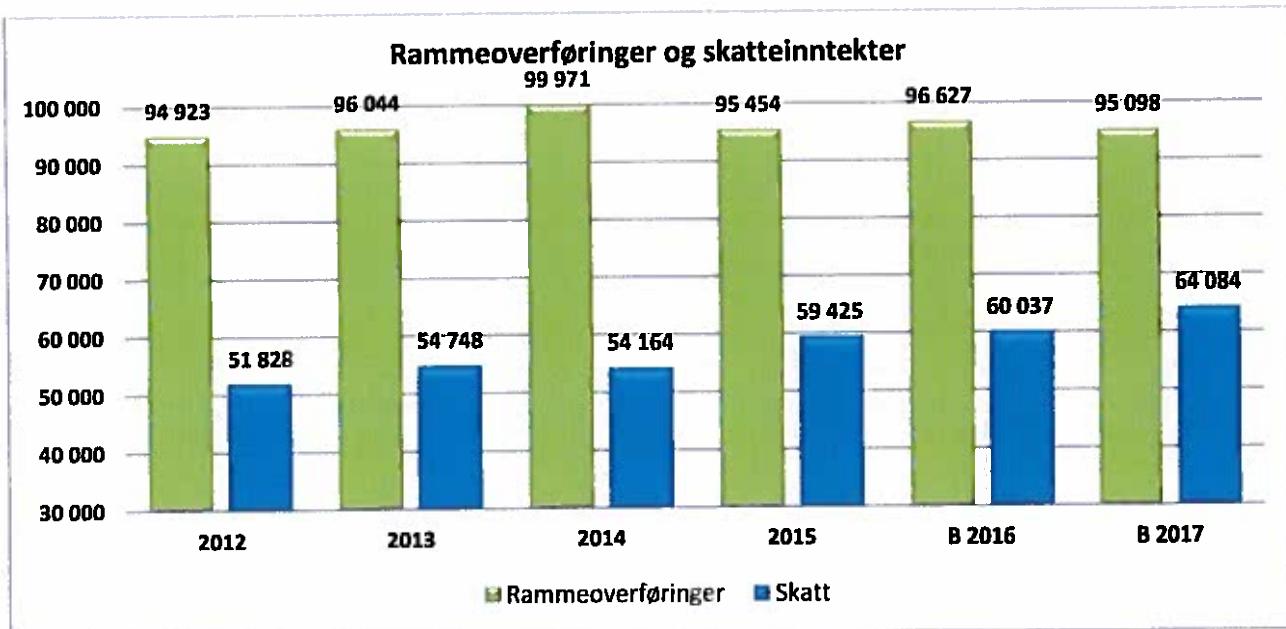
I budsjettet for 2017 er det satt av 3,750 mill. kr. til lønnsoppkjør.

Skatter og rammer- ansvar 8000

Nettoramme for ansvar 8000 Skatt, rammer m.v. er budsjettet med samlet 170,219 mill. kr. for 2017. Rammetilskudd og løpende inntektsutjevning er basert på tall fra statsbudsjettet.

Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer utgjør til sammen 9,742 mill. kr., fordelt hhv på ca. 7,342 mill. kr., for bolig, fritidseiendom m.v., og ca. 2,4 mill. kr. på verk og bruk og næring. Eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer er ført opp ut i fra en forutsetning på videreføring med 5,25 promille i hele planperioden. Verker og bruk og næringseiendommer takses etter en promillesats på 7,0 i hele perioden.

Det er også ført opp 1,235 mill. kr. i samlet kompensasjonstilskudd til omsorgssektoren, skolebygg mv. I dette beløpet forutsettes det rentekompensasjon for rehabilitering av Angvik skole.

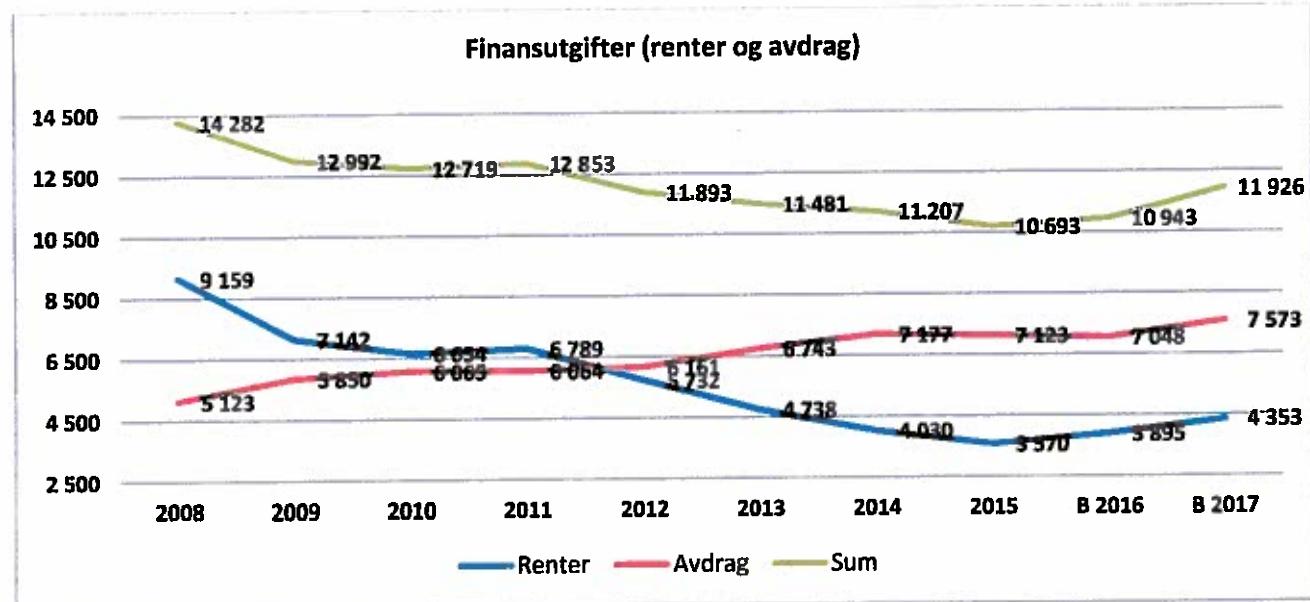

Finansutgifter – lån/gjeld ansvar 9000

Forslag til nettoramme for ansvar 9000 Finans, resultat mv. for 2016 settes til kr. 11,037 mill. kr.

Rentenivået er nå lavt, historisk sett. Renter på våre innlån er ført opp med en rentesats på ca. 2,5 %. Dette betyr at en renteøkning utover 2,5 % vil få en direkte negativ konsekvens for driftsbudsjettet.

Grafisk kan finansutgifter (renter og avdrag) presenteres slik for perioden 2008-2017:

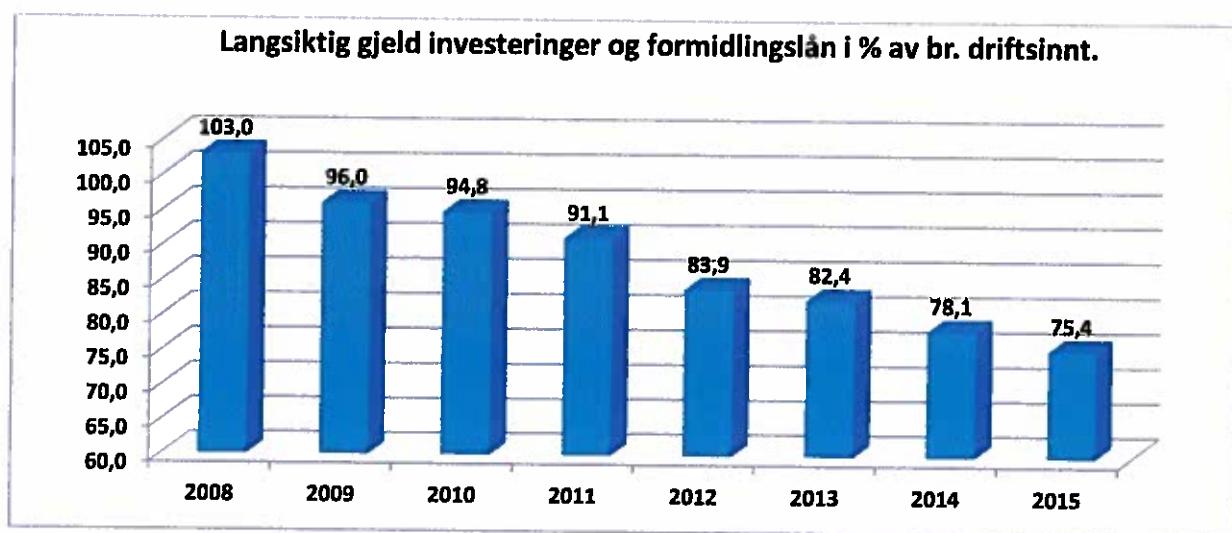
Kommunen har pr. d.d. god likviditet. De siste årene har det ikke vært behov å ta opp kassakreditt.

Renter og avdrag i % av skatteinntektene utgjør for 2017 – ca. 18,6 %. Dette er over 9 % lavere enn for 2011. Renter og avdrag i % av totale skatter og rammeoverføringer utgjør 7,1 %. Lave finanskostnader gir mere penger til tjenesteproduksjon. Dette er forklart i egen tabell gjennom ”Oversikt over skatt, rammer og finansutgifter de 10 siste årene”.

Kommunen har operert med beskjedne låneopptak de siste 5 årene. For 2017 og videre i økonomiplanperioden vil dette økes dramatisk av flere årsaker. Først har det vært et ønske om å rehabiliterer våre to skoler. I tillegg er vedlikeholdsetterslepet til dels betydelig. Også avløpssektoren står foran store investeringsprosjekt.

Sist men ikke minst har vi nå startet planleggingen for bygging av ny sykehjem, som skal stå ferdig innen 2020.

Langsiktig gjeld investering og formidlingslån i % av brutto driftsinntekter vises slik utvikling:

Her er det en reduksjon fra 103 % i 2008 til 75,4% i 2015.

5. Driftsrammer 2017

Tabellen bak i budsjettet viser rådmannens foreslalte netto driftsrammene pr. ansvarsramme i hele 1000 kr.

Tabellen viser at ansvarsrammene 1000-5100 har fått tildelt 155 332 mill. kr., som tilsvarer en økning på 5 mill. kr. utover 2016-nivå. I dette ligger også bl.a. en generell reduksjon i rammen på 2,365 mill. kr.

Tabellen viser også hvilke endringer i forutsetningene fra 2016-nivå som ligger i budsjettet. Det er også gjennomført reduksjonstiltak på avdelingene ut over tiltakene i tabellen.

Lønns- og prisvekst

Kommunal deflator er en indeks for beregning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter. Lønnsvekst og prisvekst på kjøp av varer og tjenester ligger til grunn for deflatoren. I statsbudsjettet blir inntektene i kommunesektoren prisjustert, slik at endringer i inntektene er basert på realverdier. For beregning av realvekst i kommunesektoren blir det lagt til grunn en vekst i deflatoren på 2,5 prosent, hvor overslag på lønnsveksten inngår med 2,7 prosent og teller nærmere 2/3 av den samlede deflatoren. Deflatoren blir benyttet til prisjustering av statlige rammetilskudd og øremerket tilskudd i statsbudsjettet.

Utover gebyrfastsettelsen for VAR-området, økes andre gebyr mv. i gjennomsnitt på 4,0 %.

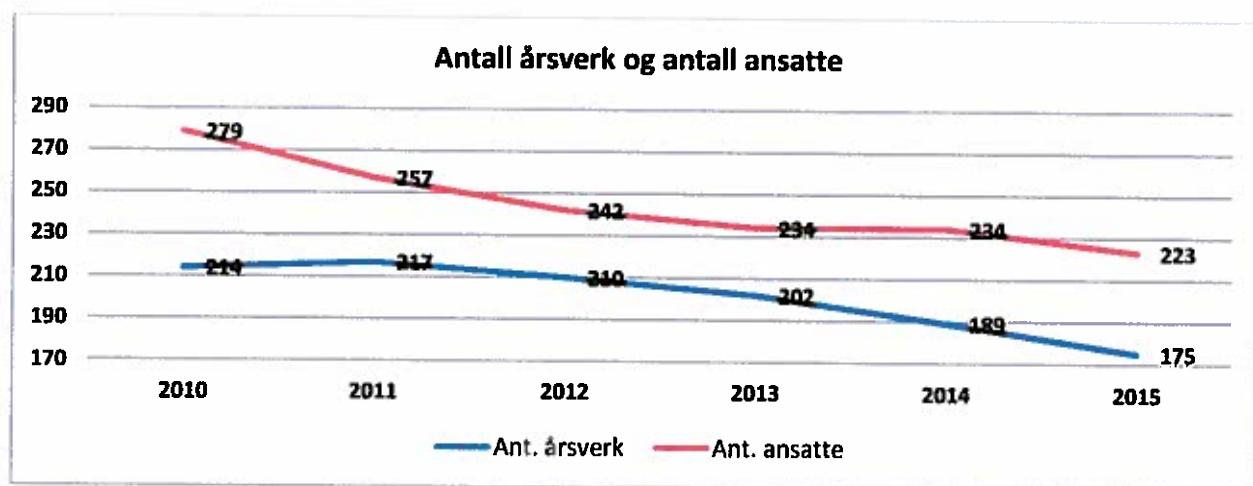
Antall årsverk – utvikling 2012 – 2015

Tabellen nedenfor viser utvikling av antall årsverk, antall ansatte, deltidsstillinger, fordeling mellom kjønn osv. Tallene er hentet ut fra regnskapet for 2014.

Tekst	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Antall årsverk	175	189	202	210
Antall ansatte	223	234	234	242
Antall kvinner	192	200	201	202
% andel kvinner	86,1 %	85,5 %	85,9 %	83,5 %
Antall menn	31	34	33	40
% andel menn	13,9 %	14,5 %	14,1 %	16,5 %
Antall kvinner i høyere stillinger	85	85	74	83
% andel kvinner i høyere stillinger	81,0 %	81,0 %	80,4 %	77,6 %
Antall menn i høyere stillinger	20	20	18	24
% andel menn i høyere stillinger	19,0 %	19,0 %	19,6 %	22,4 %
Fordeling heltid/deltid				
Antall deltidsstillinger	162	143	152	158
Antall ansatte i deltidsstillinger	162	131	142	129
Antall kvinner i deltidsstillinger	141	123	133	122
% andel kvinner i deltidsstillinger	87,0 %	93,9 %	93,7 %	94,6 %
Antall menn i deltidsstillinger	21	8	8	7
% andel menn i deltidsstillinger	13,0 %	6,1 %	6,3 %	4,3 %

I omstillingen kommunen har vært gjennom de siste årene, viser tabellen at det er en betydelig reduksjon i antall årsverk. Prosentfordeling mellom kvinner og menn er nokså konstant over år. Det er kraftig overvekt av kvinner i deltidsstillinger.

Utviklingen antall årsverk og ansatte presenteres slik i perioden 2010 – 2015:

6. Investeringsbudsjettet 2017- 2020

For 2017 er det foreslått en investeringsramme på 23,290 mill. kr. (ex. startlån) og med et lånebehov på 20,890 mill. kr. til investeringer. Det er ført opp egenkapital med 2,4 mill. kr. som finansiering også. I tillegg kommer opptak av startlån på 2 mill. kr. for videre utlån.

I økonomiplanperioden er det ført opp et investeringsbehov på 167,370 mill. kr. i økonomiplanperioden (ex. startlån), som finansieres med 74,070 mill. kr. i lån, 75 mill. kr. i tilskudd og 18,3 mill. kr. i egenkapital.

De største kostnadene som utbyggingsprosjekt får kommunen gjennom realiseringen av den nye sykeheimen, som skal stå ferdig i relativ god tid før 2020. Dette er det største økonomiske løftet kommunen står overfor.

Tidligere års underskudd på selvkostområdene blir nedbetalt i hovedsak i 2016. Rådmannen gjør oppmerksom på at investeringsprosjekter innen VAR- området påvirker selvkostberegningen for gebyr. Likevel finner rådmannen rom for å investere innenfor vann- og avløpssektoren.

Flere av prosjektene som tas inn i investeringsbudsjettet er gjenstand for pålegg fra bl.a. Arbeidstilsynet og Mattilsynet.

Rådmannen var svært restriktiv mht. investeringsoppgaver og låneopptak da kommunen var i ROBEK. Tiden er nå inne for å gjennomføre oppgaver/ tas igjen etterslep vedr. vår bygningsmasse.

Forslag til investeringsbudsjett 2017-2020 følger økonomiplanen som vedlegg. Nedenfor nevnes prosjektene som er ført opp i 2017- budsjettet. Mange rehabiliteringsprosjekter bygg/ anlegg blir fulgt opp i perioden med avsatte beløp.

6.1 Beskrivelse av tiltak investering

Formidlingslån fra Husbanken – Startlån kr. 2 000 000

Rådmannen har tidligere sett på opptak av lån fra Husbanken til Startlån som et stimuleringstiltak med henvisning til handlingsplanen for vekst for bl.a. bosetting og tilrettelegging og etablering av boligfelt. Etter at staten har strammet inn regelverket for tildeling av startlån, settes låneopptaket til 2 mill. kr. hvert år i planperioden.

Inventar og utstyr alle enheter kr. 250 000

I 2016-budsjettet er det satt av kr. 300 000 til kjøp av inventar og utstyr til alle enheter. Mye av inventaret er fra 70-80-tallet og er utrangert. Det føres opp ytterligere kr. 200 000 til dette i 2017.

Edb investeringer kr. 1 250 000

Gjennom ORKidé- prosjekter har vi bundet opp investeringsrammen med nærmere 1-1,5 mill. kr. Flere prosjekter pågår nå parallelt, og stadig nye nødvendige prosjekter starter opp.

Ved tildeling av investeringsmidler til IKT i 2016 ble det kjøpt «smartboard» og pc'er til elevbruk. Hver elev på 8. trinn får disponere en pc ut skolelopet. Målsettinga gjennom en periode på 6 år, er at alle elever på 5.-10. trinn skal disponere en pc på skolen. I forbindelse med rehabiliteringa får Angvik skole dekt en stor del av behovet for smartboard, mens det fortsatt er et behov for tilsvarende løsninger på en del klasserom på Batnfjord.

Videre har vi selvsagt behov for tilgang til digitale ressurser i tillegg til eller i stedet for lærebøker. Undervisningsmetodene blir lagt om, og vi satser på å kunne fylle måla for digital kompetanse i Kunnskapsløftet etter hvert- det har vi ikke greid til nå.

Behov 2017: 200 000 til pc'er og 60 000 til smartboard. Dette ønsket tas inn i IKT- plan for skole for kommende år.

Kommuneplan – generell kr. 400 000

Overføring av lønnsmidler for arbeid med kommuneplan.

Astaddalen barnehage kr. 2 000 000

Universell utforming av ny adkomst til 2. etasje. Dispensasjon fra plan- og bygningsloven, med forskrifter, for bruk av 2. etasje går ut 31.12.2017.

Uteområde barnehager kr. 500 000

Opprusting av barnehagenes uteområde, både terrengarbeid og lekeapparat.

Renovering av skolebygg – Batnfjord skule kr. 8 500 000

Renovering av Angvik skole er ventet avsluttet i løpet av de første ukene i november.

Prosjektet omfatter tilbygg til lager og avfallshåndtering, rehabilitering av gammel

barnehagedel til skolekjøkken og klasserom, ny inngang med garderobe og spesialrom, samt legging av nytt dekke på tak. Prosjektering av tilbygg til Batnfjord skule er i gang. I tillegg må vestveggen rehabiliteres. Det er ventet at byggearbeid er igangsatt i løpet av våren 2017.

Prosjektering ny sykehjem kr. 2 000 000

Skisseprosjekt er under utarbeiding. Forventet byggestart i 2018. Prosjektets totalkostnad er estimert til 125 mill. kr. Prosjektet finansieres med 75 mill. kr. i tilskudd, 15 mill. kr. i egenkapital og 35 mill. kr. i lån.

Kommunehuset kr. 200 000

Rehabilitering fasade mot vest.

Bil til vaktmester kr. 125 000

Opphør bruk av privat bil.

Rehabilitering Flata 7A kr. 150 000

Rehabilitering av bad.

I 2018 er det planlagt rehabilitering av de fire hovedleilighetene i Flata med kr. 140 000 pr. leilighet.

Søvika boligfelt kr. 100 000

Asfaltering av veg i enden av feltet.

Sletnesvegen kr. 500 000

Utbedre bæreevne, grøfte og asfaltere deler av vegen.

Opparbeiding boligfelt kr. 1 100 000

Regulering og opparbeiding Solsida 4.

Grunnkjøp Nåstad kr. 200 000

Batnfjord brannstasjon kr. 600 000

Ombygging av brannstasjon med garderobeforhold.

Brannvesenet kr. 800 000

Røykdykkerbil

Gjemneshallen kr. 100 000

Ny post på østveggen. I 2018 er det avsatt kr. 570 000 til rehabilitering av bygningen.

Skilting av kommuneveger kr. 300 000

Oppsetting av skilt med vegnavn på kommunevegene, som følge av adresseringsprosjektet.

Ørstua kr. 200 000

Rehabilitering av fasade øst

Høgset vassverk kr. 200 000

Prosjekt for bedre vannkvalitet

Øre vassverk kr. 1 000 000

Etablering av høydebasseng

Renseanlegg Astad kr. 2 000 000

Rchabilitering – 1. byggetrinn

Avløp Haltbakken kr. 200 000

Forlengelse hovedledning

Strand Boliger kr. 100 000

Rehabilitering av leilighet planlagt i 2019

Samfunnshuset kr. 600 000

Rehabilitering av samfunnshuset og svømmehallen planlagt i 2020.

Div. utstyr sykehjemmet kr. 415 000

Det er behov for utskifting av diverse utstyr på sykehjemmet, deriblant trygghetsalarm

7. KOSTRA

KOSTRA skal forenkle rapporteringen fra kommunene til staten ved at data rapporteres bare en gang, selv om de skal brukes til ulike formål. All rapportering fra kommunene til SSB skjer ved elektronisk datautveksling. Nedenfor blir enkelte tjenestemråder belyst, sammen med enkelte finansielle nøkkeltall. Nøkkeltall kan leses på mange måter, og kan brukes sammen med andre indikatorer og erfaringstall til å vurdere kvalitet og innhold i vår tjenesteproduksjon.

I KOSTRA er kommunene delt inn i 10 forskjellige grupper, basert på tre forskjellige forhold, hvorav den første er folkemengde. Her skiller det mellom små kommuner (under 5000 innbyggere), mellomstore kommuner (5000 – 19 999 innbyggere) og store kommuner (20 000 eller flere innbyggere). Videre vurderes bundne kostnader pr innbygger. Dette er et mål på kommunens kostnader for å innfri minnestandarder og lovpålagte oppgaver. Det siste området er frie disponible inntekter pr innbygger. Dette sier noe om hvor stor del av inntektene kommunen har til disposisjon etter at de bundne kostnadene er dekket.

Gjemnes tilhører kommunegruppe 2: «Små kommuner med middels bundne kostnader pr innbygger, middels frie disponible inntekter»

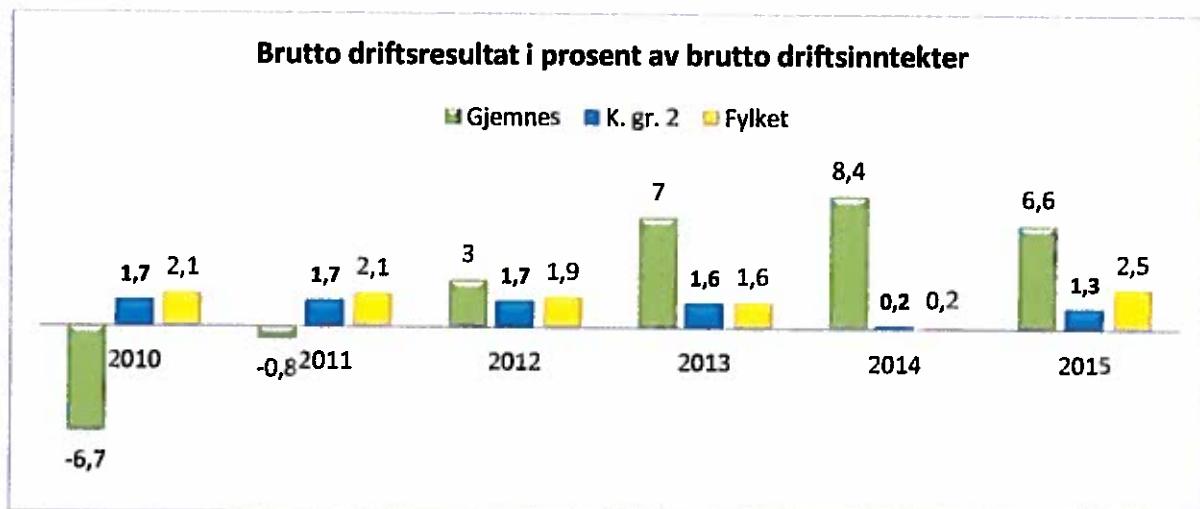
7.1 Nøkkeltall KOSTRA

Brutto driftsresultat

Differansen mellom de løpende driftsinntektene og de løpende driftsutgiftene tillagt avskrivninger, er kommunens brutto driftsresultat. Utviklingen har vært denne i perioden 2005-2015:

År	Brutto. dr.res %	År	Brutto dr.res %
2015	6,6	2009	-4,5
2014	8,4	2008	-8,4
2013	7,0	2007	0,4
2012	3,0	2006	3,8
2011	-3,4	2005	5,5
2010	-8,0		

Grafisk presenteres brutto driftsresultat på denne måten, og sammenlignet med KOSTRA-gruppe 2 og fylket:

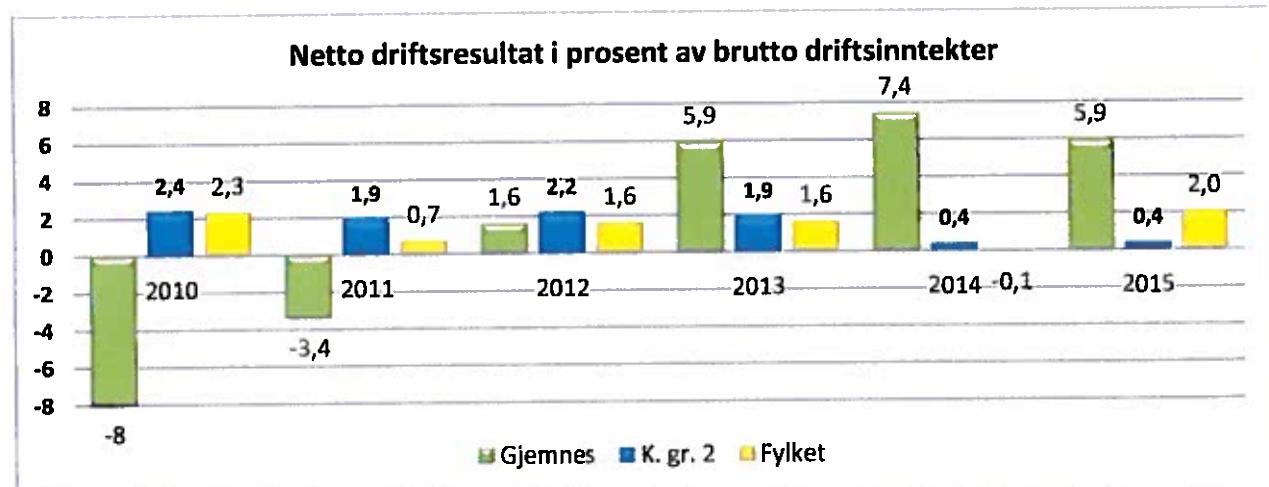

Netto driftsresultat

Trekkes netto renteutgifter, gjeldsavdrag og utligning av avskrivninger fra brutto driftsresultat, får vi netto driftsresultat. Netto driftsresultat sier noe om kommunens handlefrihet. Utviklingen har vært slik i perioden 2005 – 2015:

År	Nto. dr.res %	År	Nto. dr.res %
2015	5,9 HURRA	2009	-4,5
2014	7,4 ☺	2008	-8,4
2013	5,9 ☺	2007	0,4
2012	1,6	2006	3,8
2011	-3,4	2005	5,5
2010	-8,0		

Grafisk presenteres netto driftsresultat på denne måten, og sammenlignet med KOSTRA-gruppe 2 og fylket:

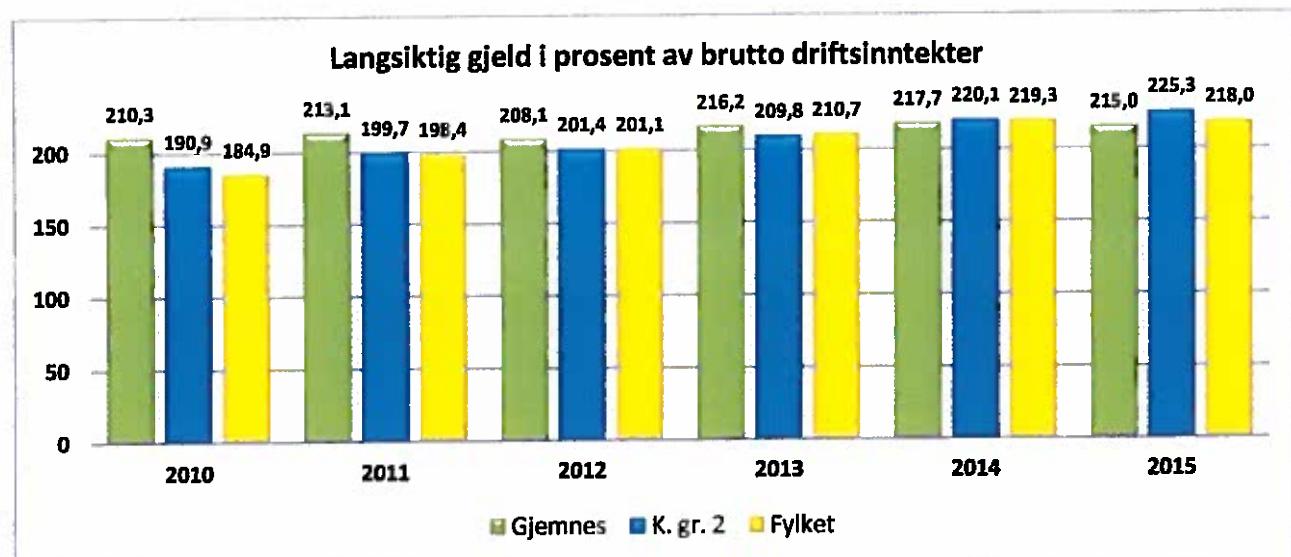

Langsiktig gjeld

KOSTRA-rapporteringen for Gjemnes for 2015 viser at vi har noe lavere langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (investeringer, formidlingslån, pensjonsforpliktelser) enn sammenlignbare kommuner i kommune gruppe 2 og fylket:

År	Nto. gjeld %	År	Nto. gjeld %
2015	215,0	2010	210,3
2014	217,7	2009	202,1
2013	216,2	2008	206,3
2012	208,1	2007	190,8
2011	213,3		

Grafisk presenteres langsiktig gjeld på denne måten, og sammenlignet med KOSTRA-gruppe 2 og fylket:

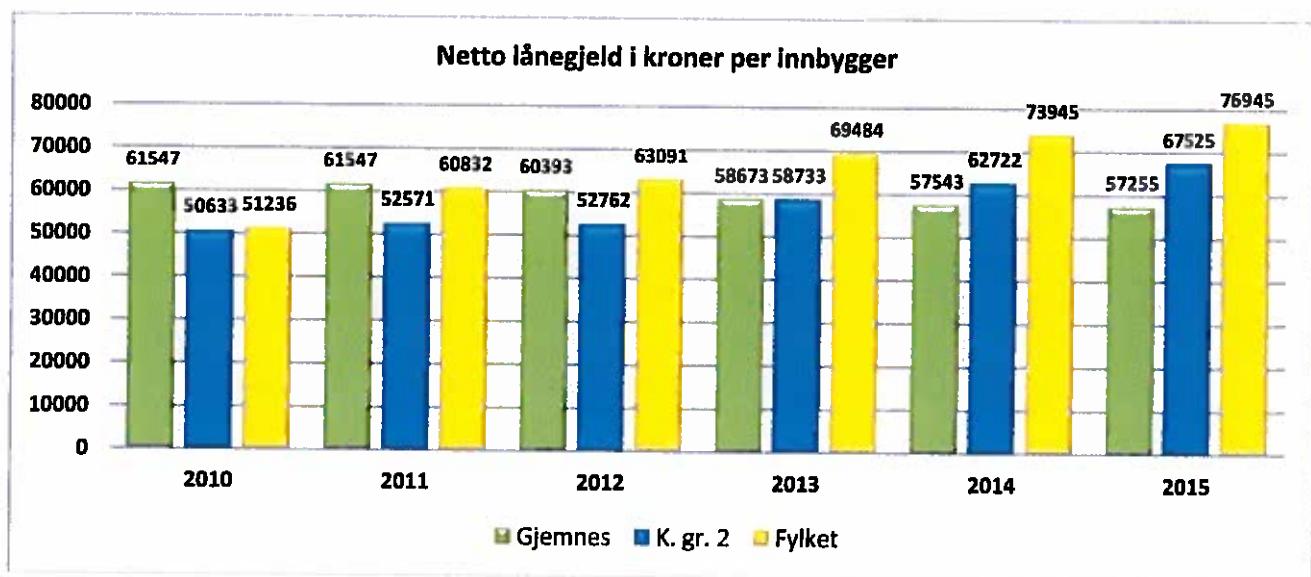

Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger viser slik utvikling for Gjemnes:

År	Nto. lånegjeld kr	År	Nto. lånegjeld kr
2015	57 255	2010	61 547
2014	57 543	2009	56 511
2013	58 673	2008	50 239
2012	60 393	2007	44 467
2011	61 962		

Lånegjeld pr. innbygger er nokså stabil de siste årene, men fortsatt høyt pr. innbygger ift. fylket, men lavere enn kostragruppe 2.

Grafisk presenteres netto lånegjeld i kr. pr. innbygger på denne måten, og sammenlignet med KOSTRA-gruppe 2 og fylket:

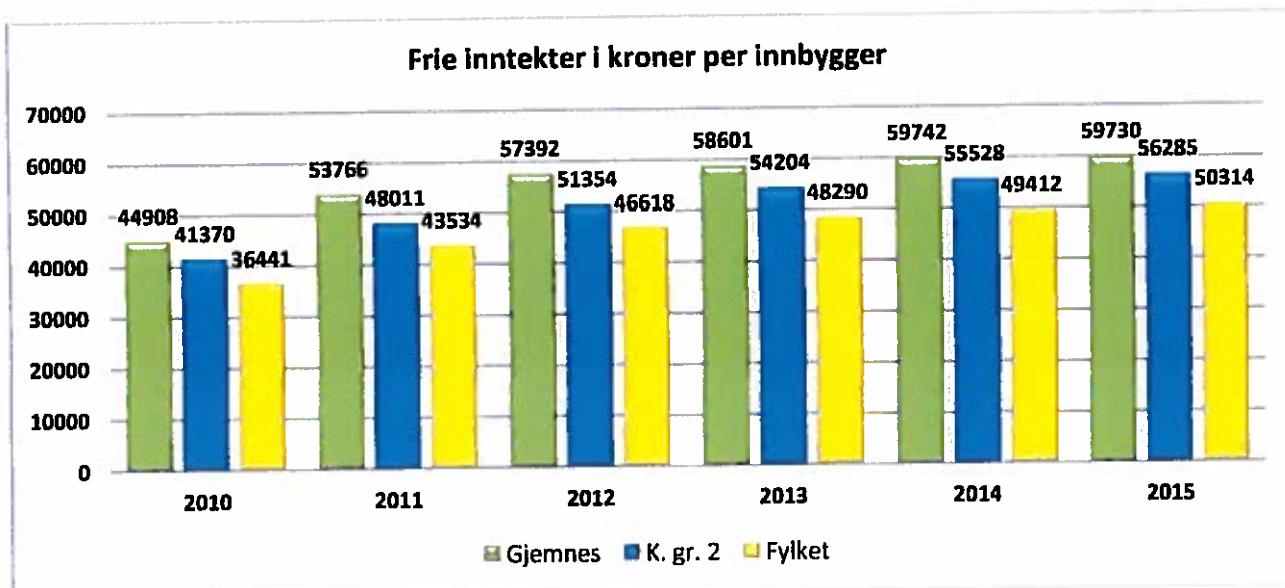

Frie inntekter

Utviklingen i de frie inntektene pr. innbygger i perioden 2007-2015:

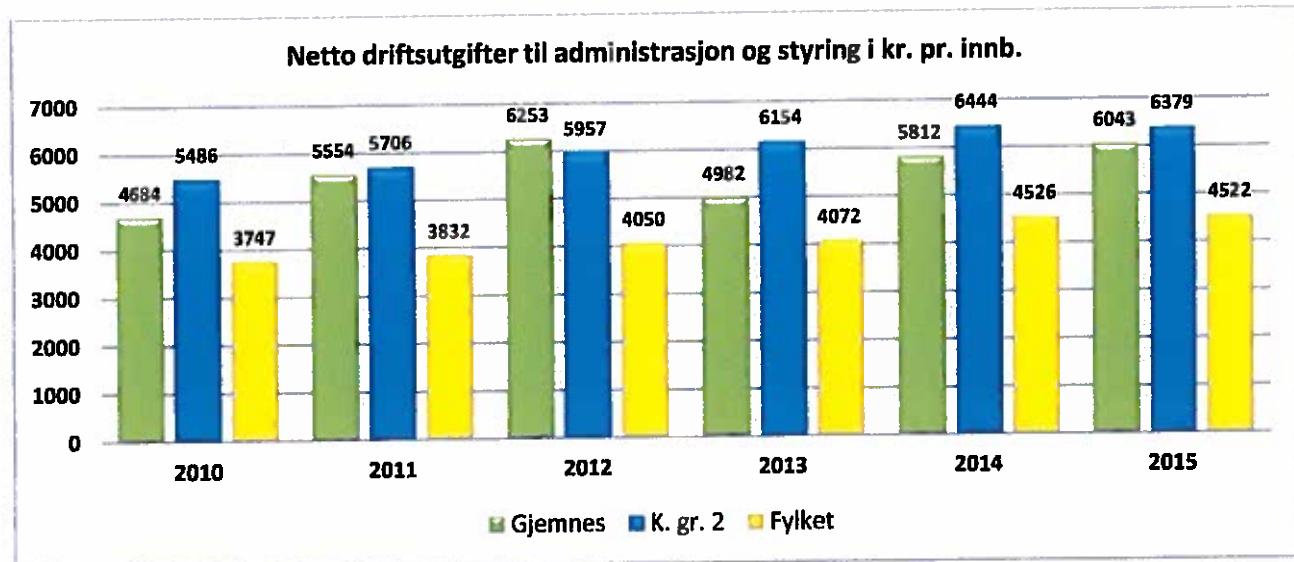
År	Frie inntekter i kr.	År	Frie inntekter i kr.
2015	59730	2010	44 908
2014	59 742	2009	42 339
2013	58 601	2008	37 691
2012	57 392	2007	36 223
2011	53 766		

Grafisk presenteres frie inntekter i kroner pr. innbygger på denne måten, og sammenlignet med KOSTRA-gruppe 2 og fylket:

7.2 KOSTRA – tall for utvalgte tjenesteområder

Kommuneadministrasjon og sentrale styringsorganer

Netto driftsutgifter ligger lavere enn kommunegruppe 2, men høyere enn fylket.

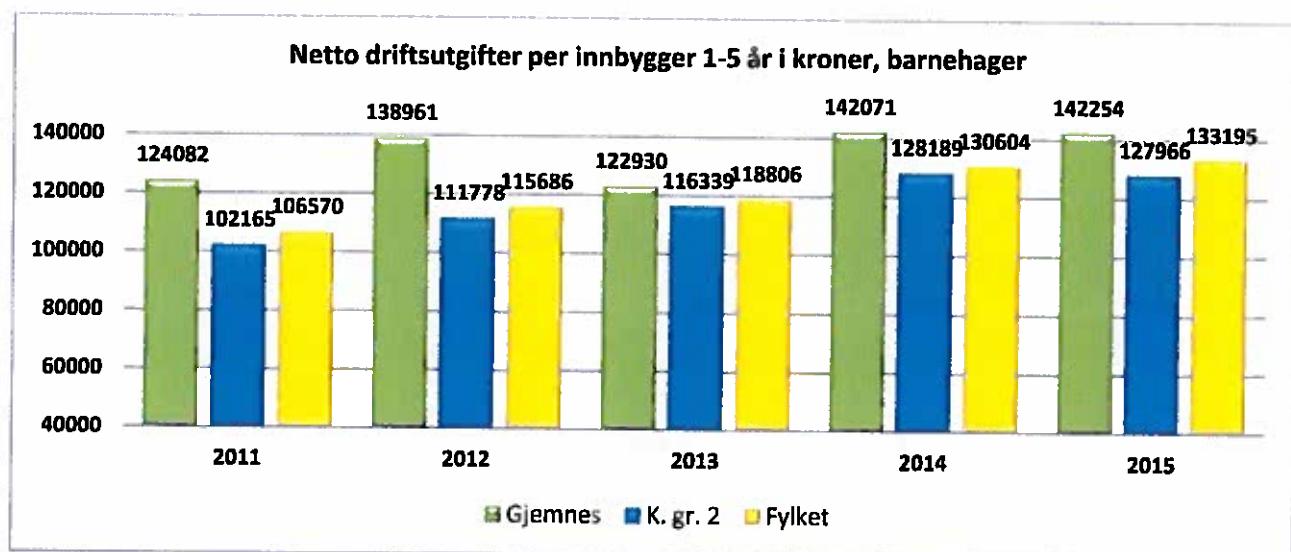
Barnehage

Netto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år i barnehage ligger høyere enn gjennomsnittet i fylket. Utviklingen har vært slik i perioden 2007-2015:

År	Nto. dr.utg. pr. innbygger 1-5 år	År	Nto. dr.utg. pr. innbygger 1-5 år
2015	142 254	2010	32 285
2014	142 071	2009	23 782
2013	122 930	2008	32 672
2012	138 961	2007	17 989
2011	124 082		

Øremerket statstilskudd ble innlemmet i rammecoverføringene f.o.m. 2011.

Grafisk framkommer netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år slik, og sammenlignet med kommunegruppe 2 og fylket:

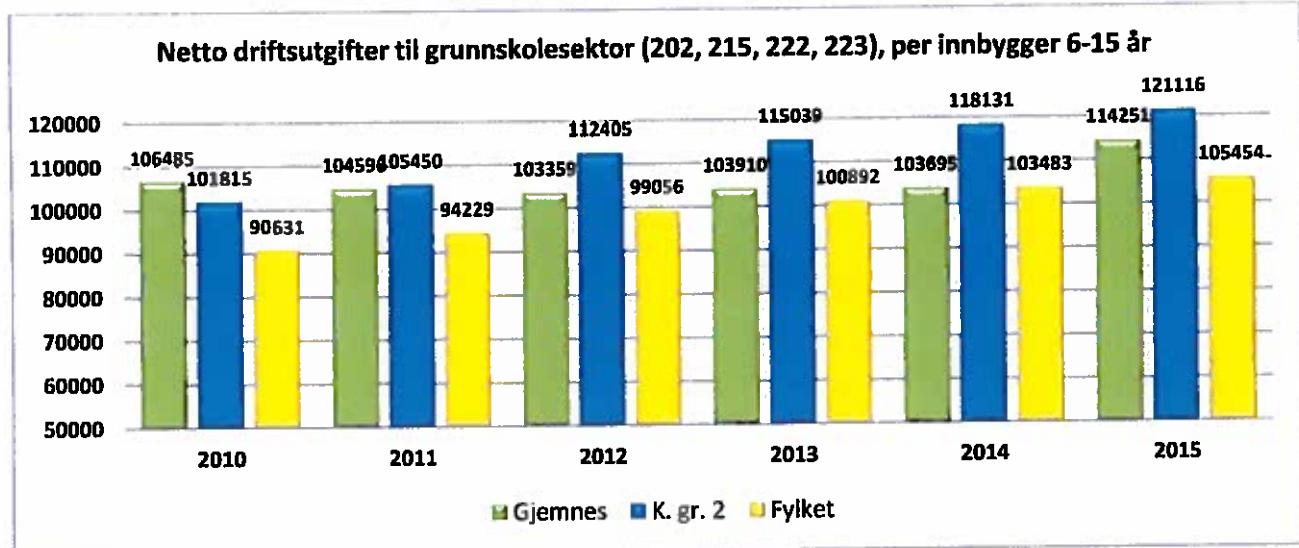

Undervisning

For undervisning viser netto driftsutgifter pr. innbygger for 6-15 år i Gjemnes kommune:

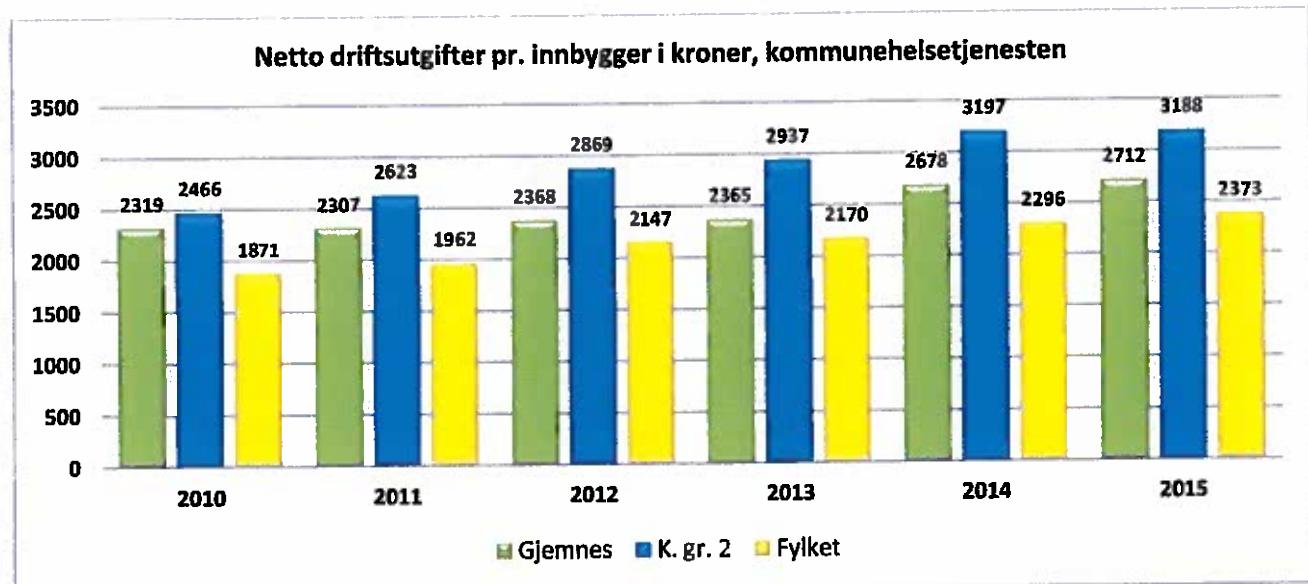
År	Nto. dr.utg. pr innbygger 6-15 år	År	Nto. dr.utg. pr innbygger 6-15 år
2015	114 251	2010	106 485
2014	103 695	2009	110 435
2013	103 910	2008	103 728
2012	103 359	2007	100 212
2011	104 596		

Grafisk presenteres dette slik:

Utgiftene steg i 2015 etter å ha ligget på et stabilt nivå i flere år.

Helse

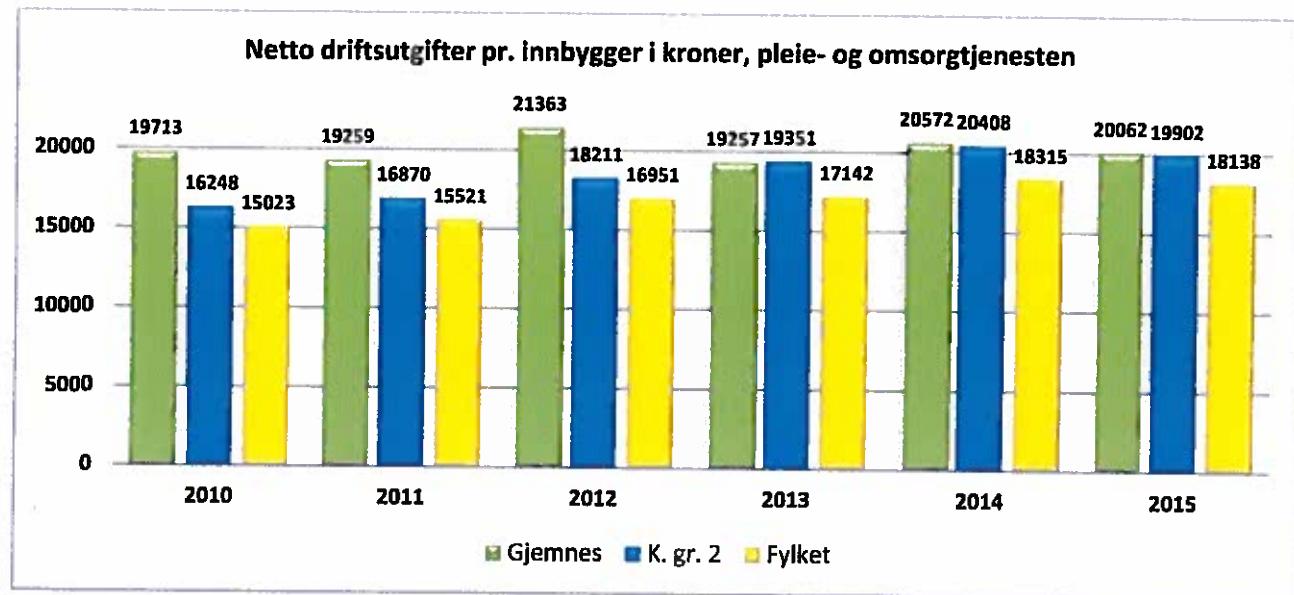

Her viser tallene at kommunen ligger lavere enn kommunegruppe 2 i hele perioden, men høyere enn fylket.

Pleie og omsorg

Netto driftsutgifter pr. innbygger for pleie- og omsorgstjenesten viser dette:

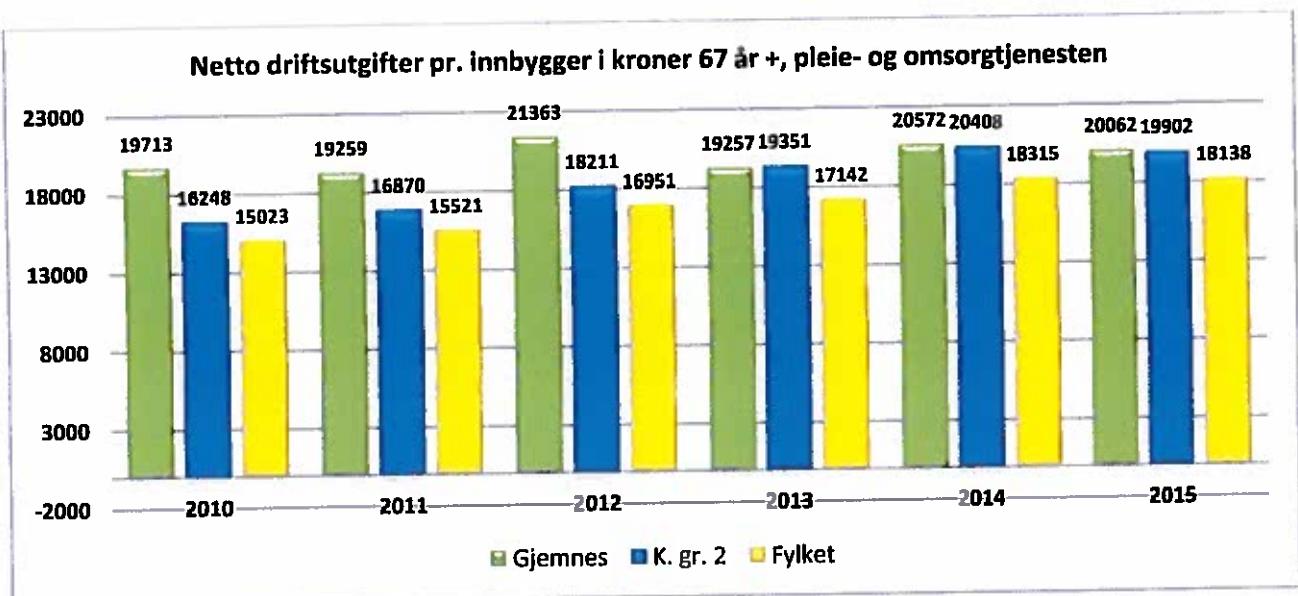
År	Nto. dr.utg pr innbygger	År	Nto. dr.utg pr. innbygger
2015	20 062	2010	19 713
2014	20 572	2009	15 524
2013	19 257	2008	15 029
2012	21 363	2007	12 597
2011	19 259		

I teorien kan høye tall her forklares med høy andel innbyggere over 67 eller 80 år. Imidlertid ligger vi nå omtrent på samme nivå som fylket og kommunegruppe for aldersgruppen 67 år og over. Det samme gjelder for aldersgruppen 80 og over. Som tabellene nedenfor viser har netto driftsutgifter sunket en god del fra 2012.

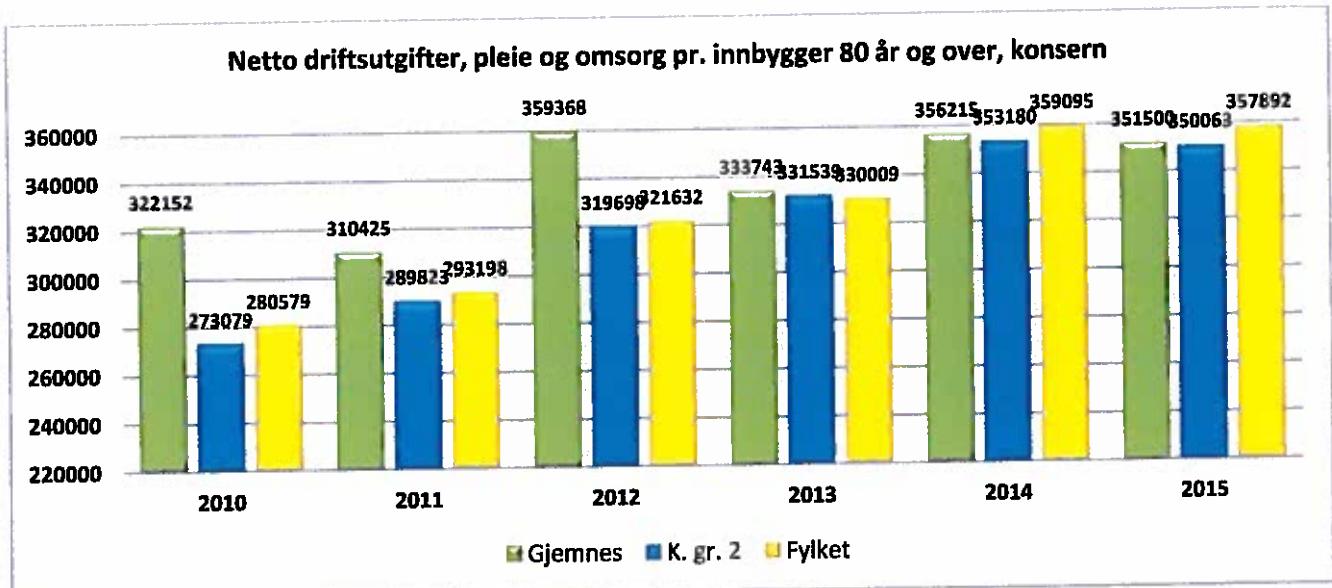
Netto driftsutgifter pr innbygger 67 år og over:

År	Gjemnes	Møre og Romsdal	Kommunegruppe 2
2015	109 520	114 795	109 178
2014	115 886	118 971	114 210
2013	115 407	113 243	111 210
2012	131 624	114 405	112 516
2011	123 552	106 468	105 120
2010	128 535	104 146	102 015

Netto driftsutgifter pr innbygger 80 år og over:

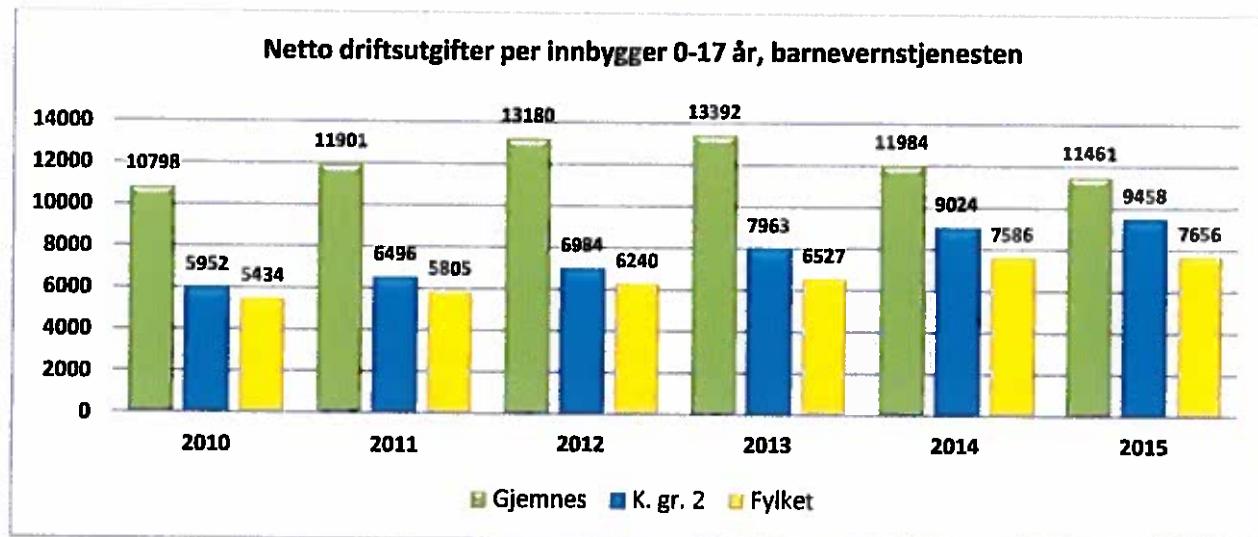
År	Gjemnes	Møre og Romsdal	Kommunegruppe 2
2015	351500	357892	350063
2014	356 215	359 095	353 180
2013	333 743	330 009	331 539
2012	359 368	321 632	319 698

Barnevern

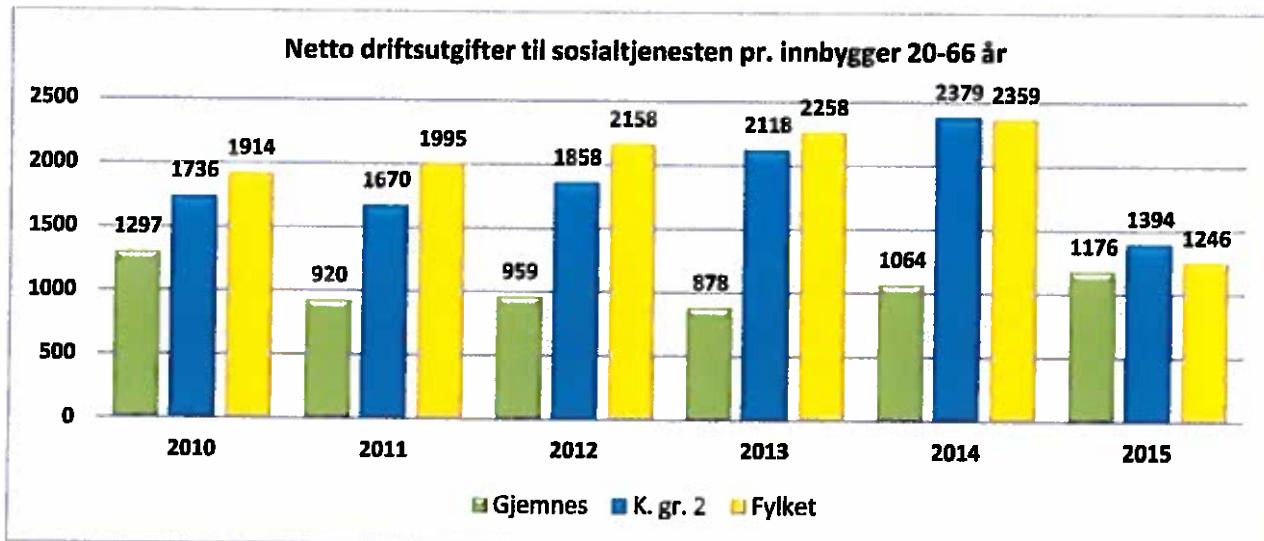
Innen barnevern er netto driftsutgiftene pr. innbygger 0-17 år:

År	Dr.utg. pr. innbygger 0-17 år	År	Dr.utg. pr. innbygger 0-17 år
2015	11 461	2010	10 798
2014	11 984	2009	8 529
2013	13 392	2008	8 700
2012	13 180	2007	5 812
2011	11 901		

Utgifter til barnevern har gått ned de siste årene fra "toppåret" 2013. Samtidig går utgiftene til kommunegruppe 2 og fylket opp i hele perioden.

Sosialtjenesten

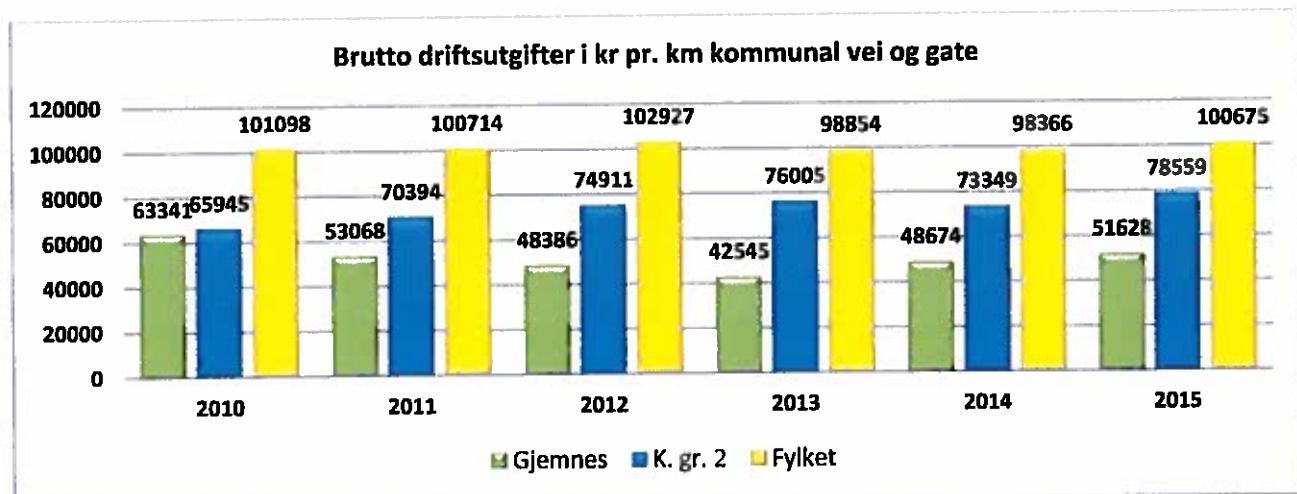
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år ligger lavere enn kommunegruppe 2 og fylket i hele perioden.

Kommunal vei

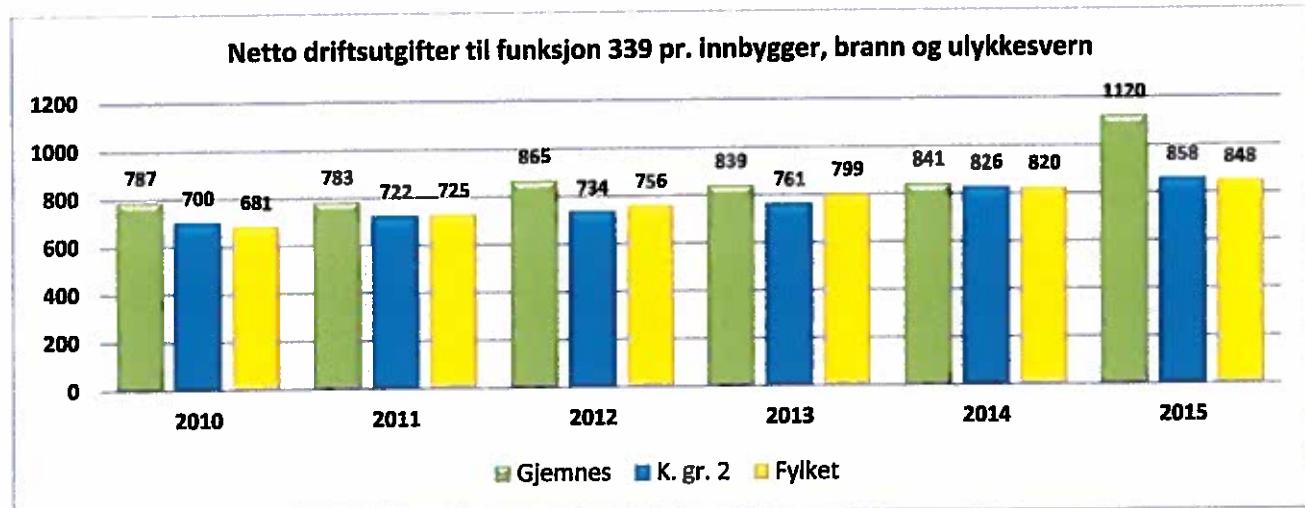
Brutto driftsutgifter i kroner pr. kilometer communal vci, gir et bilde på hva Gjemnes kommune bruker på dette feltet, sammenlignet med andre:

År	Gjemnes	Møre og Romsdal	Kommunegruppe 2
2015	51 628	100 675	78 559
2014	48 674	97 716	72 479
2013	42 545	98 854	77 104
2012	48 386	102 927	74 911

Kommunen bruker til dels betydelig mindre beløp pr. km. veg sammenlignet fylket, landet og kommunegruppe 2.

Brannvern

Den grafiske framstillingen viser at netto driftsutgifter til brann og ulykkesvern pr innbygger er høyere enn kommunegruppe 2 og fylket. I 2015 øker utgiftene betydelig.

7.3 Rådmannens kommentarer til KOSTRA – tallene

Overfor er det prøvd å vise til noen utplukkede kostra-tall fra og med 2015 og noen år tilbake i tid. Slik rådmannen ser det virker det som at mange tjenester har en reduksjon i sine kostnader de siste årene. Dette stemmer også bra for den perioden da kommunen nedbetalte sine akkumulerte underskudd. Likevel er det på noen områder det er større vekst i utgifter eller det som er «normalt» ift. lønn- og prisvekst.

Kostra-tallene gir ikke alle svar, men er en pekepinn på hvor i “landskapet” kommunen står sammenlignet med andre kommuner i fylket og/eller sammenlignet i kommunegruppe 2.

Konklusjonen er at vi fortsatt har noe å hente på reduksjon av driftsnivået innenfor flere tjenesteområder. På denne måten kan vi frigjøre midler til å utføre andre oppgaver som nå ikke kan prioriteres. Imidlertid er det noen begrensninger tjenestenes organisering (centralisering/desentralisering) og i kommunens bygg.

Mål for økonomiforvaltningen

Kommunestyret vedtok i 2012 at det skulle budsjetteres med et netto driftsresultat på 3 %. Denne målsettingen er videreført i handlingsplanen i stor grad fram t.o.m. 2016. For 2017 har dette ikke vært mulig å innfri. Statsbudsjettet for 2017 er av en slik karakter mht økonomiske overføringer til kommunen at en slik målsetting er umulig å innfri.

Kommunens økonomi er blitt sårbar og rådmannen har i budsjettarbeidet hatt problemer med å innfri balansekravet i økonomiplanen. Økonomiplanen betinger nå reduksjonstiltak i størrelsesorden 6,7 mill. kr. i perioden 2018 – 2020 forutsatt en avsetning på 1,5 mill. kr. hvert år til netto driftsresultat.

Dette betyr også at tidligere vedtatt krav om 30% egenkapital til investeringer utgår.

8. Rådmannen avsluttende kommentarer (og formaninger!)

Etter vedtaket vedrørende kommunereformen visste vi at vi ville få en nedgang i inntektene på ca. 1 million i 2017. Vi visste også at omleggingen i kriterier i inntektssystemet og vektingen av kriteriene ville kunne gi redusert inntekt, men vi var ikke klar over hvor ille det faktisk ville bli, før statsbudsjettet ble lagt fram.

Vi la opp en budsjettprosess med store kuttforslag, på til sammen ca. 6 millioner der kommunestyret skulle ta stilling til videre utredning. Etter grundig konsekvensutredning, ville nok ikke alle forslagene ha potensiale til 6 millioner i reduksjon. Imidlertid måtte vi ha gjennomført omtrent alle kuttforslagene om vi skulle fortsatt med våre ambisiøse mål for økonomiforvaltningen. Inkludert i det som ble fremmet for kommunestyret i september lå det en økning på sårt tiltrengt vedlikehold på 2 millioner. Det var også avsatt et netto driftsresultat

på ca. 3 millioner til finansiering av egenkapital på investeringer. Vedlikholdsposten er redusert til 500 000. Avsetning til netto driftsresultat er strøket i sin helhet. I tillegg har vi redusert renteutgiftene slik at det ikke ligger noen buffer mot økning der, som tidligere.

Budsjettet inneholder ingen buffer i 2017. Dette innebærer at alt av mersforbruk må finansieres innenfor egen ramme.

Det vil ikke være rom for tiltak/fromme ønsker som måtte oppstå i løpet av året, uten å tære på disposisjonsfondet. Rådmannen har registrert en tiltakende vilje til å benytte disposisjonsfondet, men minner om at disposisjonsfondet skal brukes som egenkapital ved investeringer! Dette skal gjøres for å redusere låncopptak, og følgelig redusere driftsutgiftene til renter og avdrag. Oppnår vi ikke målene om egenkapital på investeringer, vil dette svekke driften svært mye på sikt!

2017 blir et år der vi ikke kan ha de målene for økonomiforvaltningen som vi har hatt de siste årene – 3 % netto driftsresultat og 30 % egenkapital på investeringer. Rådmannen er av den oppfatning at vi får ta et unntaksår, og så får vi komme oss på skinnene igjen i 2018. Det medfører at driftsnivået må reduseres med minst to millioner årlig i 2018 – 2020. Rådmannen vil iverksette dette arbeidet tidlig i 2017.

Vi registrerer at bygningsmessige forhold og desentraliserte tjenester vanskelig gjør effektiv drift. Sykehjemmets bygningsmessige utforming gjør at ansatte ikke kan bruke hjelpemidler i pleien, og de må derfor ofte være to i pleien av en pasient. 4 barnehager gjør at vi må ha fire styrere. Bare i Solsida barnehage har vi styrer i 100 % stilling. De øvrige styrerne jobber også på avdeling i 60 %. Den siste 40 prosenten sliter vi med å få kvalifiserte folk til å ta. I tillegg er det vanskelig og upraktisk å benytte personal på tvers av barnehagene. Vi skal bygge nytt sykehjem, og rådmannen er av den oppfatning at vi også må vurdere å bygge en ny, stor barnehage, og legge ned (noen av) de barnehagene vi har i dag.

Det har vært utfordrende å legge fram et budsjett i balanse. Gjennom kommune har fylkets laveste vekst i frie inntekter for andre året på rad, og realnedgangen i inntekt er betydelig. Vi er ikke i nærheten av å få kompensert lønns- og prisvekst. I tillegg legger staten til grunn at vi skal få en temmelig stor økning i skatteinntektene – større vekst enn vi gjennomsnittlig har hatt de siste ti år. Det er neppe realistisk, men vi har ikke hatt annet valg enn å legge inn statens forventede vekst. Ingen kan si at det er feil å legge inn denne veksten, men rådmannen liker det ikke. Dette betyr at vi kan komme til å få en inntektssvikt i løpet av 2017. Vi får bare krysse fingrene og håpe det holder.

Batnfjordsøra, 3. november 2016

Birgit Eliassen
Rådmann

Per Olav Eide
Økonomisjef

9. Rådmannens forslag til vedtak

1 Kommunestyret godkjenner den framlagte handlingsplan og økonomiplan for 2017- 2020 og årsbudsjettet for 2017, og de framlagte nettorammer av driftsbudsjettet fordelt på de enkelte ansvarsområder 1000-5100 med til sammen 155,332 mill. kr.

2 Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 utskrives det eiendomsskatt i Gjemnes kommune. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen inntil videre tidligere vedtatte skattevedtekter.

3 Med henvisning til eiendomsskatteloven § 13 vedtar kommunestyret at skatteøret settes til 7 promille av eiendomsskattetakstgrunnlaget for "Verker og bruk" og «Næringseiendommer» for 2017.

4 Med henvisning til eiendomsskatteloven § 13 vedtar kommunestyret at skatteøret settes til 5,25 promille av eiendomsskattetakstgrunnlaget for boliger og fritidsboliger for 2017.

5 Eiendomsskatten skal betales i 2 terminer, jfr. eiendomsskatteloven § 25 for skatteåret 2017.

6a Kommunestyret godkjenner en samlet brutto investeringsramme for perioden 2017- 2020 på inntil kr. 157 270 000, og en samlet låneramme på kr. 64 070 000.

6b Kommunestyret godkjenner at det blir tatt opp lån på kr. 20 890 000 til finansiering av investeringsoppgaver for 2017.

Avdragstid på lån stipuleres til ca. 30 år. Rådmannen får fullmakt til å godkjenne lånevilkåra

7 Kommunestyret godkjenner at det blir tatt opp Startlån i Den Norske Stats Husbank på inntil kr. 2 000 000 til videreforsyning av lån i år 2017.

Rådmannen får fullmakt til å godkjenne lånevilkåra.

Batnfjordsøra, 5. november 2016

Birgit Eliassen
Rådmann

10. Handlingsplan

Overordnede mål

Økonomi

Gjemnes kommune skal ha en økonomi med årsbudsjett i balanse. Det skal årlig budsjetteres med 1,5 % netto driftsresultat. For 2017 budsjetteres det med 0 % av netto driftsresultat. Det budsjetteres ikke med egenkapital utover 1,5% netto driftsresultat.

Personal

Gjemnes kommune sin personalpolitikk bygger på følgende fundament:

Gjemnes kommunenes verdigrunnlag slik dette kommer til uttrykk i kommuneplanen og etiske regler

Gjemnes kommunenes arbeidsgiverpolitikk som har som målsetting:

- Å være en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder kvalifiserte ledere og medarbeidere som ser kommunale utfordringer og oppgaver som interessante og utviklende arbeidsoppgaver.
- Å se sine ledere og medarbeidere som aktive deltakere i prosessen fra utforming av mål og strategier til konkret gjennomføring av utviklingsoppgaver, myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon.
- Å ta i bruk delegering av myndighet som prinsipp for ansvarliggjøring, utvikling og vekst for ledere og medarbeidere.

Sykefraværet i Gjemnes kommune skal reduseres til 5,5 % i 2017, jfr. IA-avtalens handlingsplan.

Gjemnes kommune skal arbeide aktivt for å redusere ufrivillig deltid gjennom å iverksette handlingsplan for temaet i 2017.

Universell utforming/miljø

I planprogrammet for kommuneplanen, vedtatt 29.10.2015, er et av fokusområdene universell utforming. Målsettinger på dette området vil framkomme i kommuneplanen – både samfunnssdelen som skal ferdigstilles i løpet av 2016, og arealdelen som vi planlegger ferdigstilt i 2017.

Universell utforming skal vektlegges ved renovering og nybygg.

Vekst

Innen utgangen av 2020 skal folketallet i Gjemnes være økt til 2700 innbyggere.

Fag

Gjemnes kommune skal bedre sitt omdømme gjennom å yte bedre service til befolkningen gjennom etablering av flere selvbetjente dataløsninger, foreløpig svar på alle henvendelser som ikke kan behandles innen 3 uker, og kompetanseheving på servicekontoret, slik at flere henvendelser kan behandles i førstelinjen.

I kommuneplanens arealdel skal det prioriteres areal til boligbygging. Det skal også angis arealer til næringsutvikling – fordelt i kommunen.

Kommunen skal innen 2017 ha bredbånd via fiberkabel til de bedriftene i kommunen som er avhengig av dette.

NAV

Mål økonomi

Å holde seg innenfor budsjetttrammene som er gitt, noe som betyr å arbeide for at sosialhjelpsutgiftene blir på det nivået vi har hatt de siste årene og godt under gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner.

Mål personal

Arbeide for fortsatt lavt sykefravær ved nærværarbeid og systematisk sykefraværsoppfølging.

Mål fag

Delta på kurs som gjør oss oppdatert på lovverket. Bruke standarden for arbeidsrettet oppfølging også i arbeidet med lov om sosiale tjenester. Alle sosialhjelpsmottakere under 30 år skal det stilles krav om arbeid/aktivitet for å unngå at noen mottar passive ytelsjer, jamfør ny lov om aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere. Alltid vurdere og forsøke statlige tiltak og virkemiddelbruk før kommunale tjenester blir vurdert.

Mål universell utforming

NAV – kontoret skal være tilgjengelig for personer uavhengig av funksjonsevne.

Batnfjordsøra 20.10.2016

Leif-Ståle Engdahl

Leder NAV

Grunnskolen

Overordna mål

Grunnskolen skal gi et godt tilpassa og inkluderende skoletilbud til alle. Elevene skal etter avsluttet grunnskole være godt rustet til å gjennomføre videregående opplæring uten frafall.

Økonomi

Å opprettholde god lærertetthet på trinna 1-4 vil være viktig prioritering innenfor tildelt økonomisk ramme. Den spesialpedagogiske ressursen skal være preget av tidlig innsats som fører til en dreining av ressurser fra de eldste elevene mot trinna 1-4. Med gode løsninger for bruk av IKT i opplæringa, legges større vekt på digitale læringsverktøy fremfor lærebøker i enkelte fag.

Arbeidsmiljø/personal

Sjukefraværet skal være under 4 % på årsbasis. Eventuelle personalsaker og konflikter løses lokalt uten det skal være behov for å løfte dette på høyere nivå.

Universell utforming

Alle elever har samme rett til utbytte av opplæringa. Behov for fysisk tilrettelegging av læringsmiljøet skjer straks behov for tiltak oppstår.

Faglige resultat

Skolenes og kommunens resultat på nasjonale prøver skal ligge på eller over gjennomsnittet for landet, fylket og kommunegruppe 2. Innføring av gode system for vurdering skal bidra til å redusere skriftlige klager på karakterer. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng skal være minimum 41.

Læringsmiljø

Resultat på elevundersøkelsen skal ligge over gjennomsnittet nasjonalt, for fylket og kommunegruppe 2. Skolene arbeider aktivt mot mobbing. Når mobbing blir kjent, tar skolene straks grep og følger retningslinjene som er gitt i egne planer og nasjonalt lovverk. På tilsvarende måte håndteres skriftlige klager fra foreldre til skolen.

Barnehagene

Økonomi

Barnehagene skal holde budsjettetrammene sine, og være med å bidra til en sunn og god økonomi i kommunen.

Personal og kompetanse

Ingen dispensasjoner fra kravet om pedagogisk kompetanse som barnehagelærer i løpet av barnehageåret 2017/18.

For mål angående sykefravær følger vi felles mål for kommunen.

Vi ønsker å opprettholde bemanningsnorm på 1 voksen pr. 6 plasser, og minimum 1 pedagog pr. 18 plasser, styrers administrasjonstid skal holdes utenom denne normen.

Barnehagene i Gjemnes satser på kvalitet gjennom tydelig pedagogisk ledelse, og har et pedagogisk fokusområde hvert barnehageår.

Fag

Mål for tidlig innsats

Oppdage om det er barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp i førskolealder, og iverksette de nødvendige tiltak for de barna det gjelder.

Mål for å holde fokus på språkutvikling

Ved hjelp av kartlegging og observasjon finner vi ut hvor mange barn som er innenfor normalområdet når det gjelder språkutvikling. Vi har et mål om at 90 % av 5 - åringene skal være innenfor normalområdet i løpet av 2017.

Universell utforming

Det skal legges vekt på universell utforming ved nye bygg og ved renovering av eksisterende bygg. Det skal også være universell utforming i barnehagenes informasjon ut til brukerne.

24.10.16

Jeanette Rønning	Gro Monika Gjermundnes	Else Brit Gaupset	Lene Holten
Styrer Bergsøy bhg	Styrer Angvik bhg	Styrer Astaddalen bhg	Styrer Solsida bhg

Helse og omsorg

Økonomi

Overtidsbruk

Redusere overtidsbruken for 2017 med 30 % i forhold til 2017

Delmål

Rekruttere tilstrekkelig med vikarer

Delmål

Alle vakanser skal være oppdelt i samsvar med bemanningsplan for 2017.

Personal

Sykefravær

Samlet sykefravær for Helse og omsorg 2017 under 7.0 %

Miljø og universell utforming

Belysning

Tilfredsstillende belysning rundt og i Helse og omsorgsbygget.

Fag

Hverdagsrehabilitering

Redusere samlet tjenestebehov i 2017 ut ifra løsregistrerte behov i 2016.

Legemiddelhåndtering

Med utgangspunkt i antall rapporterte avvik for 2016, skal antall legemiddelhåndteringsavvik halveres i 2017.

Skolehelsetjeneste

Alle elever som har behov for samtaler med helsesøster skal få det.

Utfordrende atferd

Redusere antall avvik knyttet til utfordrende atferd hos brukere med 25 % i forhold til rapporterte avvik for 2016.

20.10.2016

Ragnhild Kleive

Avdelingsleder for helse og omsorg

Areal og drift

Økonomi

Ved månedlig budsjettkontroll skal tiltak vurderes dersom avvik er større enn 10 %.

Personal

Vi har som mål at flere renholdere tar fagbrev.

Ansatte som ønsker det kan delta på minst ett kompetanshevende tiltak i løpet av året.

Som forebygging av sykefravær blant renholderne skal det arrangeres kurs i arbeidsmiljø/ergonomi innen 1. halvår 2017.

Universell utforming

Arbeid med handlingsplan for universell utforming for kommunale bygninger skal startes i løpet av 2. halvår 2017.

Fagområder areal og drift

For å få inn alle gebyr på gebyrbelagte tjenester innen områdene plan, byggesak, deling, utslippsoppmåling og landbruk skal saker behandles innen lovpålagte frister.

Vi skal opprettholde fjorårets kvalitet på saksbehandlingen på produksjonstilskudd og regionalt miljøprogram for å unngå manuelle utbetalingar

Det er et mål at flere av våre renholdere tar fagbrev.

Som forebygging av sykefravær blant renholderne skal det arrangeres kurs i arbeidsmiljø/ergonomi innen 1. halvår 2017.

Som forebyggende brannvern skal brannvesenet besøke kommunens barnehager minst en gang i løpet av året.

Brannvesenet skal gjennomføre 8 brannøvelser i løpet av året.

Rullering av handlingsplan for vannforsyning og avløpshåndtering skal gjennomføres 1. halvår 2017.

Redusere forurensning fra private slamavskillere/avløpsrenseanlegg for å komme nærmere krav i vanndirektivet.

25.10.2016

Vigdis Grefstad

Avdelingsleder areal og drift

Kultur

Økonomi

Det økonomiske målet for avdelinga er å halde seg innanfor dei økonomiske rammer som er gitt i budsjettet.

Personale

Ta vare på dei tilsette i avdelinga. Gje dei nødvendig opplæring/kurs for å kunne utføre den jobben dei er sett til.

Miljø og universell utforming

Sørg for å følgje lovverket som til ein kvar tid gjeld.

Gjennom:

- Tilrettelegging av universelt utforma turløyper
- Meir lydbøker på biblioteket
- Fleire brukargrupper i svømmehallen

Fagområde

Målsetting Idrett- og friluftsliv

Alle i Gjemnes skal gjevast tilbod om fysisk aktivitet og naturopplevingar ut frå eigne behov, føresetnader og for å betre folkehelsa. Barn og ungdom skal prioriterast.

Målsetting kommunale idretts- og kulturbygg

Alle kommunale kulturbygg skal vere kulturelle og sportslege møteplassar, som er godt tilrettelagt for dei ulike aktivitetane som husa skal nyttast til.

Delmål idretts- og kulturbygg

Auke i utleige og bruk av idretts- og kulturbygga våre

Målsetting bibliotek

Utvikle folkebiblioteket til å vere tenleg for alle kundegrupper i kommunen, og ta fleire steg for å bli eit moderne og tidsmessig bibliotek

Delmål bibliotek

10 % auke i utlån og besøk på biblioteket

Målsetting historie og fornminner

Gjennom gode møteplassar/arena, fagleg kompetanse/kunnskap og ved bruk av tilgjengeleg materiale skal historia til kommunen vår formidlast vidare til komande generasjonar.

Målsetting Frivillig kulturarbeid og kulturformidling

Kommunen ynskjer å styrke dei økonomiske vilkåra for lag og organisasjonar i kommunen, særleg innan barne- og ungdomsarbeid.

Kommunen skal hjelpe til med å legge til rette arena for både lokal og nasjonal kulturformidling

Delmål frivillig kulturarbeid

Få øyremerka minimum kr. 50.000,- på kulturbudsjettet som frie kulturmiddlar i løpet av planperioden (2016– 2019)

Ungdomsklubben skal bestå.

Arrangere UKM i samarbeid med nabokommunar

Batnfjordsøra 26.10.2016

Olav Bjørn Nilssen

Kulturleiar

Kulturskolen

Visjon

Kulturskolen i Gjemnes og Nesset skal være en arena for læring og opplevelse

Mål økonomi

Kulturskolens kjernevirkosomhet, musikk, dans og visuelle kunstfag, skal gi tilbud til minimum 25 % av elevene i grunnskolen i 2017 og 30 % innen 2018. Gruppe- eller enkeltundervisning med en maxpris på kr. 1400 pr. semester.

Kulturskolens nettoramme skal være lik fylkesgjennomsnittet av kommunenes nettobudsjet til kulturskole basert på KOSTRA tall.

Mål personal

Kulturskolen skal tilby alle medarbeidere mulighet for videre- og etterutdanning i 2017 ut fra kulturskolens behov i vedtatt rammeplan for kulturskolen

Mål fag

Kulturskolen skal tilby undervisning i visuelle kunstfag i Gjemnes fra høsten 2017

Nasjonal rammeplan for kulturskolene skal implementeres innen utgangen av 2017 og det skal lages en lokal rammeplan innen utgangen av 2018.

Edvin Eriksen
kulturskolerektor

11. Budsjettkommentarer

Sentraladministrasjonen

Ansvarsrammen for Folkevalgte består av ordfører i 100 % og varaordfører i 4 % «stilling».

Sentraladministrasjonen består i dag til sammen 8,6 årsverk, fordelt på rådmann (og flyktningekonsulent), assisterende rådmann (3,6 st.) og økonomikontor (4,0 st.). I tillegg er det enkelte andre i organisasjonen som gjør spesifikke oppgaver for rådmann innen bl.a. næringsstyret, eiendomsskattekontor og kommuneplan.

Inntekter

Flyktningetjenestens utgifter finansieres i all hovedsak av tilskudd fra staten.

Det inntektsføres en del interne overføringer mellom tjenesteområder, deriblant fra VAR-området og investeringsregnskapet. Det selges også ut noen tjenester til andre kommuner/samarbeid som for eksempel IKT- tjenester til IKT- Orkide.

Utgifter

Utgifter til ansvarsområdet for folkevalgte består av godtgjørelse til ordfører og varaordfører og møtegodtgjørelse for politiske råd og utvalg. KS- kontingensten utgiftsføres også her. Det gis et tilskudd til VAR- området for vann på kr. 300 000 for 2017. Dette blir trappet ned med kr. 50 000 hvert år fra 2018-2020.

Tilskudd til interkommunal revisjon belastes her. **Råmannen sitt forslag for kontrollutvalget viser en reduksjon i.f.t. kontrollutvalgets forslag.**

Det budsjetteres med kr. 150 000 til Stortingsvalg 2017 i sentraladministrasjonens budsjett. Her kommer også utgifter til flyktningkontor. Det er satt av kr. 700 000 for bruk av næringsfond/ RDA-midler. Videre budsjetteres overordnet beredskap i råmannens budsjett.

Det er budsjettet med 1,710 mill. kr. i tilskudd til fellesrådet. Tjenesteytingsavtalen utgjør kr. 310 000. Sentraladministrasjonen samarbeider en del interkommunalt, deriblant IKT, skatt og interkommunalt arkiv. Det er også kjøp av en del tjenester som for eksempel bedriftshelsejenesten og datatjenester fra IKT-Orkide.

Reduksjoner med konsekvenser

Bemanningen i sentraladministrasjonen er lav sammenlignet med andre kommuner. Lav bemanning kan bl.a. bety senere saksbehandling, mindre kapasitet for utredninger og utviklingsarbeid i kommunen. En konsekvens kan også være behov for mer interkommunalt samarbeid.

Konklusjon

Budsjettet balanserer, men har ingen buffer for uforutsette utgifter.

3.11.2016

Birgit Eliassen
Rådmann

Svein Arild Eikemo
Ass. rådmann

Per Olav Eide
Økonomisjef

NAV

Konsekvenser budsjett

Nav har hatt store kutt i det kommunale budsjettet gjennom flere år. Dette har gått greit da kontoret har klart og fått folk i arbeid og aktivitet samt på statlige tiltak og ordninger.

Gjennom rammeoverføringer er det beregnet at vi skal ha 3 personer på kvalifiseringsprogrammet året igjennom noe som ikke gjenspeiles i vårt budsjett.

KVP-ordningen er lovpålagt slik at folk med loven i hånd kan kreve å delta i KVP hvis de kvalifiserer for ordningen. I 2016 har vi ikke hatt personer i ordningen. Budsjetteringen til utgifter i sosialhjelp er veldig lave sett i forhold til sammenlignbare kommuner på landsbasis. Utgiftene til sosialhjelp har også vært lave i flere år, men allikevel er det høyst risikabelt å budsjetttere så lavt som vi gjør. Det er nok at en familie med stort behov for sosialhjelp kommer, så vil budsjettet bli overskredet med flere hundre tusen.

Batnfjordsøra, 20.10.2016

Leif-Ståle Engdahl
Leder NAV

Skoleadministrasjon

Tjeneste 2020 Grunnskole

Det er lagt inn 30 % stilling til skolefaglig kompetanse. I 2016 omfatter også lønnsutgifter til 20 % stilling som veileder i det statlige prosjektet «Vurdering for læring». Dette videreføres i 2017.

Refusjonskrav og kjøp av tjenester fra andre er en betydelig utgiftspost innenfor tjenesten. Dette gjelder elever som får opplæringa si i andre kommuner og ved private skoler, fortrinnsvis i Torvikbukt. Utgiftene har blitt redusert i det siste da en del av disse elevene har avsluttet grunnskolen.

Stipendordning for undervisningsstilling er videreført. I 2016 er disse midlene ubenyttet, men behovet for kommunal tilrettelegging vil fortsatt være aktuelt med nye kompetansekrav som blir innført i grunnskolen.

Tjeneste 2022 Felles PPT

Kommunens andel, basert på elevtall og barn i barnehage til felles PP-tjeneste.

Tjeneste 2024 Spesialundervisning

Gjennom dekket utgiftene til en abonnementsplass ved Tøndergård skole, men har de siste åra benyttet flere plasser. Etter hvert som elevene går over i videregående opplæring, blir utgiftene redusert.

2026 Leirskole

Tjenesten er utgifter grunnskolen har i forbindelse med leirskole. Staten yter tilskudd til undervisningsutgifter, tilsvarende 27,5 timer med lærer på bemannet leirskole for 1-2 grupper.

2130 Voksenopplæring

Behov for økt kapasitet ved voksenopplæringa har sammenheng med mottak av flyktninger. Kommunen har inngått avtale, og tatt i bruk større areal til undervisningsformål. Økte leieutgifter er lagt inn i budsjettet for 2017. Videre er ny stilling på 80 % til miljøarbeid, samordning av språkpraksis og undervisningsoppgaver lagt inn. Fra 2017 er administrative oppgaver tilsvarende 20 % stilling lagt inn i budsjettet.

2230 Skoleskyss

Utgiftene til skoleskyss har økt de siste åra. Dette gjelder generelt billettpriis, men også andre strekninger med elevtransport til andre skoler enn nærskolen.

Inntekter

Det følger tilskudd med det statlige prosjektet «Vurdering for læring» som finansierer helt eller delvis prosjektstillinga til veiledning av ansatte på tjeneste 2020. Videre øker det statlige tilskuddet til opplæring av voksne fremmedspråklige i takt med mottak av flyktninger. I 2016

har tilskuddet økt med 600 000 i forhold til budsjett, og vil kunne øke ytterligere ved ny bosetting av flyktninger.

Utgifter

Økte utgifter i forhold til budsjett gjelder i første rekke bemanninga i voksenopplæringa. Det legges opp til ei kombinert stilling med ansvar for støtte og oppfølging i norskopplæring, veiledning og hjelp under språkpraksis og generelt miljørarbeid. Det nedsettes ei ressursgruppe med ansvar for vurdering av realkompetanse på grunnskolenivå. Det ytes godtgjøring/økonomisk kompensasjon for deltakerne i gruppa for hver ferdigstilt vurdering. Administrative oppgaver til voksenopplæringa er tatt med i budsjettet for 2017 med 20 % stilling. Ansvaret er lagt til skolorfaglig ansvarlig.

Det er ventet at utgifter gjennom refusjon for grunnskoleopplæring i andre kommuner blir redusert.

Endringer fra forrige år

Aktiviteten i kommende budsjettår blir uendret med unntak av voksenopplæringa. Det økte behovet kompenseres gjennom økning i statstilskudd.

Reduksjoner med konsekvenser

Budsjettet er lagt inn innenfor gjeldende budsjetttramme. De største utgiftsområdene på ansvarsområdet gjelder i stor grad fastlagte og vedtatte utgifter gjennom avtaler som for felles PP-tjeneste. Tøndergård skole, leirskole og skoleskyss.

Konklusjon

Innenfor de økonomiske rammen som er gitt, blir oppgavene på ansvarsområde 2000 videreført. Justeringer innenfor enkelte tjenester er vanskelige da det meste av utgiftene skyldes oppgaver som er definert i lovverk, avtaler og samarbeid med andre.

31.10.2016

Terje Humstad **Mari Unhjem**
Skolefaglig ansvarlig/rektor **Skolefaglig ansvarlig/rektor**

Fellesområdet for barnehagene ansvar 2050

Fellesområdet for barnehagene dekker tilskudd til private barnehager, kommunens oppgaver som barnehagemyndighet og spesialpedagogisk hjelp i førskolealder. Tilskuddet reguleres av Rundskriv Udir-7-2014: Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Denne gjelder fra 1. januar 2015.

Inntekter for dette ansvarsområdet er i hovedsak refusjon for barn som går i barnehage i private barnehager i Gjennnes men som er bosatt i andre kommuner. Det er et minkende antall barn fra andre kommuner som benytter barnehageplass i Gjennnes, dette har innvirkning på

hvor myc Gjemnes kommunc kan få i refusjon. For 2017 ser vi for oss en refusjon på maks 300 000,- kr, mot 724 000,- kr i 2016. Dette innebærer mindre inntekt på 424 000,- kr.

Reduksjonstiltak

Fra høsten 2017 kan det være mulig å spare inn noe på spesialpedagogisk hjelp, da det er flere tiltak som avsluttes da. Fremdeles vil det være behov for spesialpedagogisk hjelp, men forhåpentligvis i mindre grad enn nå. Det er vanskelig å forutse hva det konkrete beløpet blir fordi det kan komme søknader om spesialpedagogisk hjelp når som helst. Barnet har rett på å få sin søknad individuelt behandlet og få et enkeltvedtak, og det eventuelle tiltak kan ikke avslås på grunn av manglende økonomi.

Det er ikke beregnet hvor myc de private barnehagene skal ha i tilskudd for 2017 enda, det vil bli klart i nærmeste framtid.

Kravet til innsparing for barnchagene lar seg ikke uten videre gjennomføre, smertegrensen er nådd. Det viser seg at barnehagene ikke får stor nok budsjetttramme til å opprettholde den driften de har i dag. Gjemnes har flere små barnehager, og får ikke nytt godt av stordriftsfordeler og effektivisering på barnehagesektoren. En framtidig løsning kan være å bygge større enheter, for eksempel å samle Astaddalen, Solsida og Bergsøy under ett og samme tak på Batnfjordsøra. En bør også se på muligheter for å innlemme Lykkelen og Torvikbukt barnehager i større enheter.

Konklusjon

Det er vanskelig å komme med konkrete tall for hvor mye som kan reduseres på fellesutgifter barnehagene, da det er usikkert hvor mye kommunen må bruke til spesialpedagogisk hjelp og tilskudd til de private barnehagene. Det kan være mulig å spare inn om lag 300 000,- kr dersom utviklingen blir slik som det ser ut nå. Det er beregnet mindre inntekter i form av refusjoner fra andre kommuner, så den reelle innsparingen for fellesutgiftene barnehagene kommer på om lag 600 000,- kr. Om det er realistisk å få til dette blir avklart i løpet av våren 2017.

01.11.16

Else Brit Gaupset

Lene Holten

Styrer/barnehagefaglig ansvarlig

Styrer/barnehagefaglig ansvarlig

Angvik skole ansvar 2100

Skolen har et økende behov for spesialundervisning, og særlig merkes dette innenfor årstrinna 1-4. Skolen har løst dette ved omdisponering av lærerressurs. Samtidig skal behovet for tilrettelagt opplæring i basisfaga norsk, matte engelsk ivaretas. Skolen har til inntil nylig løst timebehovet ved å fylle opp vikariat og faglærer med pensjonistlønn. Fra inneværende år er dette løst med ordinære tilsettinger, men også færre timer som konsekvens.

Tjeneste 2020 grunnskole

Kommunen mottok øremerka statstilskudd til økt lærertetthet på årstrinna 1-4 i 2016.

Tilskuddet er delt mellom skolene. 7/12 av dette tilskuddet blir overført til 2017, og lagt inn som inntekt. For Angvik skule tilsvarer tilskuddet 30% stilling.

Tjeneste 2024 Spesialundervisning

En del av behovet for særlig oppfølging dekkes opp innenfor rammene av deling som blir gjennomført i basisfaga. Behovet for økt ressurs er likevel betydelig, og knytter seg særlig til 1.-4. årstrinn.

Tjeneste 2150 SFO

Det er flere elever i SFO. I noen år framover vil behovet være høyt. Skolen legger til rette for å holde åpent i ferier når det er behov, og i enkelte tilfelle i samarbeid med barnehagen.

Tjeneste 2220 Skolelokaler

Endringer i budsjett samsvarer med de organisatoriske endringene som er gjennomført innenfor renhold.

Inntekter

Skolens har ikke andre, faste inntekter enn brukerbetaling på SFO. Et stort årskull som startet i første klasse i fjor, økte behovet for tilbudet. Denne etterspørselen vil være ett par år.

Regjeringen styrket lærertettheten på 1.-4. trinn med øremerka tilskudd. Angvik skole sin andel av dette utgjør 30 % stilling som i sin helhet er inntektsført i 2016. 7/12 av dette blir søkt overført til 2017 for å sikre ressursen videreføres i vårhavåret.

Utgifter

Overgang til nytt leseverk i norsk på 1.-4. klasse har vært kostbart for skolen. Det er liten tvil om at leseverket er godt mottatt av elever, foreldre og undervisningspersonell, og gir betydelige gevinstene i forhold til digitale løsninger og innlæring. Det vil være ei utfordring for skolen i tida som kommer å legge til rette for mer digitalt lærestoff i enkelte fag som alternativ for lærebok.

Endringer fra forrige år

Engasjement av arbeidstakere med pensjonistlønn har bidratt til å opprettholde timetall og kompetanse. Fra inneværende skoleår er dette endret med tilsettinger og engasjement med etter avlønning. Med dette er også det disponibel timeressurs redusert.

Reduksjoner med konsekvenser

Det spesialpedagogiske behovet øker betydelig, også i 2017. Skolen disponerer ca 30% spesialpedagogisk ressurs. Dette er for lavt i forhold til søker, og vil få negative konsekvenser for timer til deling og tilpasninger.

Konklusjon

Skolen har et økende behov for tilrettelegging gjennom spesialundervisning. Ressurser til dette tas av timer som blir benyttet til deling og tilpasninger. Ressurser til kjøp av lærebøker flyttes gradvis over til digitale løsninger og lisenser.

1.11.2016

Terje Humstad

Rektor

Batnfjord skule

Batnfjord skule har ei budsjetttramme på 23 585 000. Av dette er 21 192 000 lønn til ansatte. Driftsbudsjettet vårt på 2 393 000 er altså veldig lite i forhold til antall elever og det vi ønsker å gjøre. I rektors framlegg til e-budsjett ligger ei nedskjæring for Batnfjord skule fra 2016 til 2017 på kr. 310 000. Rammene til drift har ikke vært økt siden Gjemnes og Torvik skoler blei lagt ned i 2009, mens de faste utgiftene til strøm, husleie, inventar og utsyr, bøker og materiell øker årlig, og utgjør en stadig større andel av drifta. Elevrelaterte driftsmidler til fag og elever blir mindre, og har særlig konsekvenser for faga mat og helse, kunst og handverk og valgfag.

Tjeneste 2020

Elevtimetallet har økt de siste åra gjennom timer til fysisk aktivitet, leksehjelp, valgfag, økt timetall i naturfag og økt lærertetthet på 1.-4. trinn. Totalt utgjør denne økninga 532 årstimer, tilsvarende 14 timer pr. uke uten kompensasjon over lønnsbudsjettet. En uketime koster rundt 30 000 årlig, så dette utgjør ei «innsparing» på 420 000 over 5 år.

Nye innsparinger må komme på reduksjon i stilling. 310 000 kr. for Batnfjord skule utgjør ca 40% undervisningsstilling eller 10 uketimer, og fører til kutt i timene til tilpasninger og deling av klasser i mindre grupper. Det vil særlig ramme elever som strever uten at de har spesialundervisning. I følge Opplæringslova §8-2 skal skolen ha rutiner som sikrer et pedagogisk og sikkerhetsmessig forsvarlig tilbud, herunder ivareta tilpassa undervisning for hver enkelt. Det er her vi bruker deletimer. Mange av disse timene er brukt i de nederste årstrinna. Reduksjon i ressurser vil ha negative konsekvenser for mulighetene for enkeltelever og lærings- og klassemiljø. Vi kan også havne på kanten av kravet om tilpassa opplæring og faglig og sikkerhetsmessig forsvarlige grupper, og det kan føre til at vi driver ulovlig.

Avtaler for skoleåret 2016/17 er lagt for elever og ansatte, og det er vanskelig å endre på dette midt i et skoleår. Dette gjelder læreplaner og ressurser til spesialundervisning gjennom individuelle opplæringsplaner. 32 elever er aktive i PP-systemet, og 4-5 elever venter på utredning. Dette er 14% av elevene, og vi bruker 1672 årstimer- 9% av elevressursen- til spesialundervisning. Vi vet nå at vi vil få økt behov med nye elever til høsten, og det vil bli vanskelig å dekke inn.

Konklusjonen er at vi står i fare for å måtte redusere 80% stillinger fra høsten, men vil forsøke å ta noe alt fra nyttår. På den måten kan vi redusere uten å havne på ulovlig drift, men det kan få konsekvenser som øka spesialundervisning/søknad om elevplass på Tøndergård. Skjer dette, går pengene ut uansett.

Tjeneste 2150 SFO

Vi har pr. i dag 16 barn i SFO. Det er noe mindre enn vi hadde budsjettet med, og vi reduserer derfor budsjettet 2017 for foreldrebetaling noe. Når det blir færre elever, blir hvert barn dyrere fordi at en alltid må ha ei minimumsbemanning.

Tjeneste 2220 Skolelokaler

Vi har et stort etterslep på vedlikehold, og noe av bygningsmassen er så dårlig at det kommer inn under renovering og kan tas med under prosjektet vi nå er i gang med.

Inntekter

Brukerbetaling til SFO har gått ned i 2016, og det er ventet at det reduserte behovet vil fortsette i 2017. Skolen har litt inntekt av elever fra andre kommuner, og frikjøp av tillitsvalgt. Inntekter til dette er lagt inn i budsjettet for 2017.

Utgifter

Nye oppgaver med økning i timetall for elever både i barneskolen og ungdomsskolen, er ikke kompensert, og har således negativ konsekvens for ressursen som nytes til deling av store elevgrupper, og særlig i fagene mat/helse, kunst/håndverk og valgfag.

Endringer fra forrige år

Driftspostene på budsjettet har stått uendret i mange år. Prisindeksen på elevrelaterte innkjøp har dermed hatt en negativ utvikling i forhold til faste utgifter som strøm, husleie og avgifter.

Reduksjoner med konsekvenser

Det er ikke mulig å gjennomføre innsparingstiltak fra starten av budsjettåret da avtaler i stor grad gjelder for skoleåret. Tiltak som blir gjennomført fra nytt skoleår vil derfor få dobbel virkning. Å ta ned drifta med vel 300 000 kr, vil i praksis si 5-600 000 kr. fra høsten som vil få uheldige konsekvenser for elever med behov hjelp og tilrettelegging.

Konklusjon

Reduksjon i budsjettramme innebærer reduksjon av om lag 80 % stilling fra høsten 2017 som får følger for elever har behov for oppfølging og støtte i fagene. Skolen har et stort etterslep på driftsposter som ikke er kompensert gjennom indeksregulering de siste åra. Konsekvensene er reduserte midler til praktisk-/estetiske fag.

1.11.2016

Mari Unhjem
rektor

Angvik barnehage

Angvik barnehage har to avdelinger, småbarnsavdelingen er full med ni barn/atten plasser. Storbarnsavdelingen har fjorten barn. Barn som er under tre år teller to plasser, barn over tre år teller en plass. Vi har 5,6 årsverk i grunnbemanning.

Driften er relativ stabil, med det er sårbart i små bygder med tanke på tilveksten. Neste års barneantall er antakeligvis synkende.

Bemanningsnormen vi følger her i kommunen er en voksen pr. seks plasser, det er i henhold til forslaget om bemanningsnorm som etter hvert vil bli vedtatt på landsbasis. Gjemnes kommune har fulgt denne bemanningsnormen i sine barnehager så lenge det har eksistert barnehager her, og det er fordi dette er en formuelt bemanningsnorm i forhold til antall barn og de pedagogiske oppgavene som skal utføres i barnehagene. En av de ansatte i Angvik barnehage er i gang med barnehagelærerutdanning, og har fått denne utdanningen dekt av Gjemnes kommune for at vi skal kunne ha den pedagogiske normen oppfylt. Dette medfører en del utgifter i form av vikarbehov de ukene det er samlinger og praksis.

Inntekter

Det er foreldrebetaling som utgjør inntektene til barnehagen, og med videreføring av dagens drift ligger det an til en inntekt på kr. 600 000,- inkludert kostpenger.

Utgifter

Det er lønnsutgifter som er den store utgiftsposten for barnehagen. 2.325.000,- kr av budsjettet går til lønn. I tillegg til dette kommer det utgifter til drift av barnehagen. Samlet gir dette utgifter på kr. 3.404.000,- kr.

Reduksjoner

Det er hovedopptaket i mars som gir grunnlaget for hvor mange barn som har behov for barnehageplass, om det er flere eller færre enn året før. Det er ikke mulig å forutse nøyaktig hvor mange barn som vil ha behov for plass fra august neste år nå på høsten. Angvik barnehage får frigjort 10 plasser fra august 2017. I 2016 er det født tre barn (seks plasser) i området. Noe som gir redusert barneantall i Angvik barnehage fra høsten 2017 og reduksjon i antall ansatte. Men antall barn som søker om plass i Angvik barnehage vet vi ikke før i mars 2017.

Konsekvenser

Ingen konsekvenser på reduksjonstiltaket hvis antatt barneantall blir reelt.

Konklusjon

Det ser ut som at det vil søke færre barn til neste barnehageår, siden det er et lavere fødselstall i 2016. Dette vil vise seg når hovedopptaket blir gjort i løpet av mars 2017.

1.11.16

Gro Monika Gjermundnes

Styrer

Solsida barnehage

Solsida barnehage har 3 avdelinger, 2 avdelinger med 18 plasser hver, og 1 avdeling med 24 plasser, totalt 60 plasser. Fra november 2016 utvides dette til 64 plasser totalt for den største avdelingen. Barn som er under 3 år teller 2 plasser, barn over 3 år teller 1 plass. Vi har organisert en avdeling til småbarnsavdeling, og de to andre avdelingene er organisert som aldersblandete grupper med barn mellom 2 og 5 år. Vi har 11 årsverk i grunnbemanning. I tillegg er det en 100 % stilling avsatt til administrasjon. Fra november 16 blir grunnbemanningen økt til 12 årsverk i og med at vi øker kapasiteten med 4 plasser. Bemanningsnormen vi følger her i kommunen er 1 voksen pr. seks plasser, det er i henhold til forslaget om bemanningsnorm som etter hvert vil bli vedtatt på landsbasis. Gjennom kommune har fulgt denne bemanningsnormen i sine barnehager så lenge det har eksistert barnehager her, og det er fordi dette er en fornuftig bemanningsnorm i forhold til antall barn og de pedagogiske oppgavene som skal utføres i barnehagene.

Inntekter

Det er foreldrebetaling som utgjør inntektene til barnehagen, og med videreføring av dagens drift ligger det an til en inntekt på kr. 1 330 000,- inkludert kostpenger. Det kan ikke budsjetteres med noe kjent beløp for sykelønnsrefusjon for 2017, men det bruker alltid å bli noen refusjoner, derfor budsjetteres det med 200 000,- kr i refusjon sykelønn. Dette utgjør en samlet inntekt på kr. 1 530 000,-

Utgifter

Det er lønnsutgifter som er den store utgiftsposten for barnehagen. Dette utgjør 5 857 000,- kr av budsjettet. I tillegg til dette kommer det utgifter til drift av barnehagen på kr. 965.600,- Samlet gir dette et utgifter på kr. 7 387 000,- kr.

Reduksjoner

Det er hovedopptaket i mars som gir grunnlaget for hvor mange barn som har behov for barnehageplass, om det er flere eller færre enn året før. Det er ikke mulig å forutse nøyaktig hvor mange barn som vil ha behov for plass fra august neste år nå på høsten. Det som er sikkert er at Solsida barnehage får frigjort 19 plasser fra august 2017. I 2016 er det født 11 barn i Batnfjordsområdet, noe som tilsier at det vil bli behov for om lag samme antall plasser som inneværende år. Vi må også beregne noe rom for tilflytting, det har kommet en del tilflyttere i 2016 som hadde behov for barnehageplass. Dersom det viser seg at det søker færre barn kan det bli aktuelt å redusere en 100 % assistentstilling fra august 2017. Det må i tilfelle være 4 plasser som ikke blir benyttet for at dette tiltaket skal kunne settes i verk. Dette vil da være i tråd med Lov om barnehager og bemanningsnormen.

Barnehagens driftsbudsjett utenom lønnskostnader er kuttet ned så langt som det går. Skal noe reduseres er det på lønn, og det må i tilfelle gjøres ved å redusere bemanning i august 2017. Innleie av vikarer gjøres så lite som mulig, men det er ikke mulig å drive en barnehage uten å leie inn vikarer. Dette henger sammen med sykefravær og andre fravær som de ansatte har, det kan være ferie eller tillitsverv som utgjør en betydelig andel av det totale fraværet. Det er umulig å beregne bruken av vikarer i 2017, det er noe som må beregnes underveis.

Konsekvenser

Budsjettrammen til Solsida barnehage ble justert, slik at det er samsvar mellom inntekter og utgifter. Konsekvensene vil derfor ikke bli så store som det først lå an til, og vi ser for oss at vi klarer å driftet barnehagen innen lovlige rammer. Men noen konsekvenser kan vi se for oss. Det er uheldig hvis det ikke blir mulig å leie inn vikarer ved behov, noe som vil gå ut over både de ansatte og barna. En kan se for seg større slitasje på personalet og mer sykefravær, noe som skaper mer behov for vikar, og dermed er en inne i en ond sirkel. Antall barnehageplasser i bruk og antall årsverk i barnehagen henger sammen, antall årsverk må justeres etter antall plasser. Endringer i forbindelse med dette kan få konsekvenser i positiv eller negativ retning i forhold til budsjettet.

Reduksjonstiltak og konsekvenser er drøftet med tillitsvalgte.

Konklusjon

Solsida barnehage fikk justert sin budsjetttramme slik at det går i balanse med kjente utgifter pr. i dag. Skulle det bli endringer i behov for barnehageplasser, enten færre eller flere, vil det bli naturlig å starte en prosess for å endre bemanningen tilsvarende. Det ligger inne en videreføring av dagens aktivitetsnivå.

01.11.16

Lene Holten

Styrer

Astaddalen museum og friluftsbarnehage

Astaddalen barnehage har i dag 3,8 årsverk og 22 plasser. Antall årsverk er avhengig av antall barn som har plass i barnehagen. Et budsjettår er to halv barnehageår og etter hovedopptaket i mars vet vi hvor mange vi må tilby plass i august. Astaddalen barnehage har pr dags dato fylt opp plassene vi har kapasitet til med dagens bemanning, vi kan ta opp noen få barn hvis bemanninga blir økt tilsvarende. Barnehagen har nå 1,6 årsverk med barnehagelærer, men mangler 0,4 årsverk i tilsvarende stilling. Det er flere av de små barnehagene som sliter med å få tak i en barnehagelærer i 40% stilling. En slik lav stillingsprosent har vist seg og ikke være spesielt attraktivt for potensielle søkeres. Det er på trappende å lage en langtidsplan for rekruttering av barnehagelærere for barnehagene i Gjemnes kommune. En følger bemanningsnorm på en voksen pr seks barn og en pedagog pr 18 plasser. Denne normen er foreslått vedtatt på landsbasis. Går barnetallet ned vil bemanninga reduseres tilsvarende.

Inntekter

Barnehagens inntekter er det en får i form av foreldrebetaling, et beløp på kroner 440 000 kr på årsbasis. I statsbudsjettet for 2017 er det foreslått ny makspris på kr 2730 for foreldrebetaling i barnehage. Dette er en økning på 75 kr fra 2016. Refusjon av sykepenger budsjetteres det bare med om det er kjent. Det blir ikke budsjettet med dette i år.

Utgifter

Den største utgiftsposten er det som går til lønn og deretter er det generelle driftsutgifter.

Lønnsutgiftene er på kr 1 743 188,-. I tillegg til dette kommer det utgifter til drift av barnehagen på ca kr 400 000,-

Reduksjoner

Fra høsten 2017 vil Astaddalen barnehage ha seks barnehageplasser ledig kapasitet.

Søknadsmassen hovedopptaket i mars 2017 vil vise om disse plassene blir fylt opp med nye barn. En vet pr i dag at det er født mindre barn nå til sammenligning med tallene i fjor, men samtidig bør en ta høyde for eventuelle innflyttere og barn som ikke søker i fjor men som hadde rett på plass. Det er vanskelig å forutsi hvor stor søknadsmassen vil bli, men vi antar at vi vil fylle det vi har kapasitet til også for neste barnehageår med de ansatte vi har. En foreslår også å fortsette med to stengte ferieuker på sommeren i tillegg til jul og påskeuka. Det er vanskelig å komme med en nøyaktig summ som vi sparar på dette tiltaket fordi det henger så tett sammen med når barna tar ferie og kan derfor variere fra år til år. I år ble det brukt ferievikar i en uke, mens tidligere år har en nesten ikke hatt bruk for innleie av vikar. Det en ser at en sparar mest på er å stenge jul og påskeukene. Da kan alle ta ut ferie samtidig, og en slipper å bruke mye ressurser på å holde barnehagen åpen for få barn. Det har vært kutta det en kan på drift, når en ser bort i fra lønn, de siste årene og det er veldig små summer å hente der.

Konsekvenser

Med de justerte rammene vil ikke konsekvensene bli så store som først antatt. Budsjettet som går på drift av barnehagen har lite handlingsrom og må en inn med reduksjonstiltak må det hentes fra lønn. Reduksjonstiltak og konsekvenser er drøftet med de tillitsvalgte.

Konklusjon

Astaddalen barnehage kan videreføre driften sånn som den er i dag.

01.10.2016

Else Brit Gaupset
styrer

Bergsøy barnehage

Inntekter

Bergsøy barnehage vil ha en samlet inntekt på kr. 356 943. Det fordeler seg slik:
foreldrebetaling (inkludert redusert foreldrebetaling) 350 259 kr. Kostpenger 35 325 kr.
Søskenmoderasjon og gratis kjernetid utgjør et fratrekk på foreldrebetalingen.

Utgifter

Utgiftene for barnehagen er stort sett til lønnskostnader. Samlet utgift er på kr. 2 185 380.

Utgiftene fordeler seg slik: Lønn og sosiale utgifter kr. 2 058 380. Driftsutgifter utgjør resten av budsjettet.

Endringer fra forrige år

Styrer er tilbake fra mammapermisjon og vikar er overflyttet Solsida barnehage i fast stilling. Ellers er antall plasser og antall ansatte likt som forrige år. Justert ramme for Bergsøy barnehage er tildelt på 1 800 000 kr.

Bergsøy barnehage er en en-avdelings barnehage som i dag har 3,4 årsverk. Antall årsverk er avhengig av antall barn. Et budsjettår fordeler seg over to halve barnehageår, og det vil da kunne forekomme endringer i årsverk, i løpet av kommende budsjettår. Dette er først klart ved hovedopptak for barnehagene i februar/ mars 2017. Ut i fra beregninger med utgangspunkt i dagens barnegruppe og at vi er kjent med at det finnes 2 barn som utgjør 4 plasser som ønsker seg plass i barnehagen, vil det være sannsynlig at vi må beholde like mange årsverk fra høsten 2017, med forbehold om at disse barna søker seg inn i barnehagen. 4 av barna i barnehagen vil gå over i skolen.

Barnehagen har pr. dags dato og frem til høsten 2017 én ledig plass for barn over 3 år. Vi er 13 barn med totalt 17 plasser. Antall barn har betydning for hvor mange voksne vi trenger fra nytt barnehagår og med full barnegruppe kan vi beholde en godt innarbeidet og stødig personalgruppe. Med én pedagog kan man ha 18 plasser, så snart man bikkjer 18 plasser så utløser man behovet for to barnehagelærere etter Barnehageloven. Bemanningsnormen vi følger i Gjemnes kommune er 1 voksen (uansett utdanning) pr. 6 plasser. I Bergsøy barnehage er det 7 barn som ikke har 100 % plass, og det er derfor noe ulikt antall plasser fordelt på dagene. Det gir også konsekvenser som lavere inntekter for barnehagen enkelte dager, spesielt en dag i uka hvor 2 ansatte må jobbe med 8 barnehageplasser.

Barnehagen har i flere år manglet barnehagelærer i 40 % stilling, som da har avdelingsansvar når styrer har administrasjonstid 40 %. Skal man følge Barnehageloven ang. bemanning, så kreves det 100 % forskolelærer tilstede på avdeling hver dag. Etter flere runder med utlysning søker det ingen med rett kompetanse på denne stillingen. Tidligere år har det vært budsjettert med en barnehagelærer i 40 % stilling, med full ansiennitet. En slik stilling vil utgjøre 176.080 kr eksklusiv sosiale kostnader.

Konsekvens

Selv om man etter loven skal ha en barnehagelærer i 40 %, for å dekke opp når styrer har administrasjonstid, så viser erfaringer at en så lav stillingsprosent ikke er attraktiv for en med høgskolekompetanse. For å komme ned på rammen har jeg valgt den konsekvensen å ikke søke etter barnehagelærer, og kutte det ut fra rammen for 2017, men heller legge en langsiktig plan på hvordan man kan få rekruttere barnehagelærere.

Som tiltak er det også nødvendig å videreføre sommer-, jul og påskestengt barnehage, som dagens vedtekter går ut i fra.

Ut i fra beregninger av kjente tall leveres budsjettet i balanse og Bergsøy barnehage vil klare å holde rammen for 2017.

01.11.2016

Jeanette Rønning

Styrer

Helse og omsorg

I rådmannens budsjettforslag for Helse og omsorg er det lagt inn en reduksjon på 1 015 000 for 2017

Inntekter

Leder for helse og omsorg har pr. d.d. ikke kjennskap til endringer i inntektene for 2017. På det nåværende tidspunkt har ikke kommunen mottatt orientering om eventuelle endringer i tilskudd til særlig ressurskrevende omsorgstjenester. Det er derfor forutsatt at ordningen resulterer i om lag samme tilskuddsbetøp i 2017 som for 2016.

Utgifter

Det kan bli noe økte utgifter til legevaktsamarbeidet i forbindelse med krav om økt kompetanse. Fordelingsnøkkelen mellom kommunene som er med i samarbeidet er til drøfting. Det er vanskelig å si hvor mye dette vil dreie seg om i økte utgifter.

Endringer for 2017

Budsjettet for barnevern er redusert med 360 000 kroner fra 2016 til 2017

For å imøtekommne et stadig økende antall eldre som har behov for tjenester, er det behov for å satse mer på ulike trygghetsalarmer og velferdsteknologiske løsninger. Det er derfor bestemt at vi i 2017 går inn i en felles løsning med Orkide om et felles responsenter for ulike alarmer. I denne sammenheng kjøpes det inn digitale «trygghetspakker» som består av fire ulike komponenter. Utover investering av trygghetspakken vil ikke driften få noen større kostnader enn det den har i dag.

Reduksjoner med konsekvenser

I dialogmøte med kommunestyret som ble avholdt den 20.9.2016, la Helse og omsorg fram en oversikt over reduksjonstiltak som tilsvarte ca. 935 000 kroner. Disse var drøftet med tillitsvalgte på forhånd. Kommunestyret kom fram til at seks av punktene skulle utredes videre. I referatet fra drøftingsmøte kommer det fram at i flere av tiltakene er det lite eller ingenting å spare.

Etter at detaljbudsjettet er lagt inn og reduksjon i barnevernet er trukket ifra, vil det være tilstrekkelig å sette i verk følgende tiltak for å få et budsjett for helse og omsorg i balanse:

Hjemmehjelp - reduksjon med 0,3 årsverk, ca. 150 000 kr

Ophør av et enkeltbehov for tjenester, ca. 500 000 kr

I tillegg reduseres utgifter til barnevern med 360 000 kr

Konklusjon

Helse og omsorg reduserer budsjettet med 1 015 000 for 2017.

24.10.2016

Ragnhild Kleive

Avdelingsleder for helse og omsorg

Areal og drift

Inntekter

Omfangen av bruk av egne ressurser i prosjektarbeid vil øke noe pga. store investeringsoppgaver (skolebygg og sjukeheim). Dette gir merinntekt for tjeneste 1210 Forvaltningsutgifter eiendomsforvaltning for 2017.

Det er inngått ny avtale for salg av landbrukstjenester til Kristiansund kommune som gir oss litt økte inntekter på tjeneste 3290 Landbruksforvaltning.

Avdelinga har sett på mulighetene for å øke husleieinntektene på kommunale boliger, og i politisk sak om leiesatsene for 2017 er økning opp til gjengs leie tatt inn. Totalt dreier det seg om en økning på omlag kr. 100 000 kroner ut over konsumprisindeksen. Økte inntekter på husleie får virkning fra 2. halvår 2017 og fordeler seg på flere tjenesteområder.

Det er politisk vedtatt at avdelinga skal utrede økning av gebyr for behandling av saker etter plan- og bygningsloven. Sammenlignet med andre kommuner har vi fakturert lavt på f.eks. dispensasjonsgebyr. Forslag til gebyrregulativ for dispensasjoner og byggesaker er noe endret fra tidligere år og det er lagt inn høyere økning enn det som har vært de siste åra. Selv med foreslalte satser vil ikke gebyret for oppføring av f.eks. bolig være avskreckende høyt. I tillegg er det for 2017 budsjettet med drøye kr. 100 000 ekstra i saksbehandlingsgebyr etter plan- og bygningsloven som følge av planlagte sykehjem.

Driftsavdelinga har bistått flyktningekontoret en del med klargjøring av leiligheter mv. og det er for 2017 budsjettet med kr. 50 000 i tilskudd på tjeneste 1900 Felles driftsavdeling.

Utgifter

Tjenestene 1900 Felles driftsavdeling, 1902 Felles maskinpark, 1903 Felles renholdsavdeling og 1904 Felles prosjektkontor fordeles ut på andre tjenesteområder etter prosentvis ressursbruk inneværende år.

Det er politisk vedtatt at vi skal ha et vedlikeholdsløft på bygg og anlegg i årene fremover.

Avdelinga har fått kr. 500 000 til dette for 2017. Etter tilstandsvurdering av bygg og veger har vi fordelt midlene slik: kr. 100 000 til reasfaltering av Litjbruvegen, kr. 200 000 til utvendig vedlikehold samfunnshuset (vegg mot E39) og kr. 200 000 til oppgradering av sanitær- og pauserom i driftsbygget. Sett bort fra vedlikeholdsløftet er rammen for utgifter til vedlikehold av den kommunale bygningsmassen lav. Budsjetterte midler går med til rutinemessig vedlikehold (filter til ventilasjonsanlegg, lyspærer mv) og vi har ingen buffer for uforutsette ekstrautgifter (f.eks. vannlekkasjer, havari av teknisk utstyr og mindre bygningsmessige skader). Knappe midler til vedlikehold over flere år gir økt behov for rehabilitering.

Nytt nødnett medfører at utgifter til varsling og kommunikasjon for tjeneste 3390 Brann og ulykkesvern må økes med drøye kr. 100 000. I tillegg medfører nye lønnsavtaler for brannmannskap en økning på lønn i underkant av kr. 500 000.

Avdelinga har sett på endret ressursbruk på renhold og mindre endringer trår i kraft fra nyttår. Dette vil gi oss en besparelse på utgifter til innleie av ekstrahjelp på kr. 50 000.

På tjeneste 3290 Landbruksforvaltning er det ikke budsjettet med lønn til ekstrahjelp. Med dette sparere vi kr. 70 000.

Endringer fra forrige år

Nye lønnsavtaler med brannmannskap og økning av utgifter til nødnett gir avdelinga økte kostnader på kr. 600 000 i forhold til 2016. Avdelinga har i tillegg økte lønnsutgifter i forbindelse med konstituering av leder. Det er holdt møte med rådmann og økonomisjef da avdelinga ikke klarte å levere et budsjett i balanse for 2017. Konklusjonen ble at avdelinga kan levere et budsjett med differanse på minus kr. 500 000. Økonomiske tiltak fra møtet er kommentert under utgifter og inntekter.

Det er besluttet politisk at det skal gjennomføres ekstern ROS-analyse for tjenesten 3390 Brann- og ulykkesvern. Analysen skal ta for seg antall brannlag/mannskap og utsyr/maskinpark. Resultat av analysen forventes å være klar i midten av november.

Reduksjoner med konsekvenser

Avdelingas ramme for 2017 er redusert ifht 2016 når en ser bort fra de 500 000 til vedlikehold. Med økt lønn og samband på brannvern klarer vi ikke å levere et budsjett i balanse uten å gå til mer dramatiske tiltak som reduksjon av antall medarbeidere. ROS-analyse for brannvern vil gi oss svar på om vi skal gå videre med prosess for nedbemannning av brannmannskap. Reduksjon i administrative stillinger, renhold- og driftspersonell er ikke vurdert som et aktuelt alternativ. For å øke inntektene har avdelinga kommet med forslag om økning av husleiesatser opp til gjengs leie, ekstra økning av saksbehandlingsgebyr etter plan- og bygningsloven samt kutte ut innleie av ekstrahjelp på landbruk.

Selvkostområdet Ansvar 6000 – 6050 (vann, avløp, slam, renovasjon, feiing)

Det blir hver høst gjennomført selvkostberegning for hvert tjenesteområde og alle områder skal gå i balanse. For å dempe gebyrveksten på vann er det budsjettert med et tilskudd på kr. 300 000 fra kommunekassen. Vi viser forøvrig til gebyrsakene for disse tjenesteområdene.

1.11.2016

Vigdis Grefstad
Avdelingsleder

Alf Høgset
Driftsleder

Kultur

Inntekter

Budsjettforslaget viser ei samla inntekt frå kulturavdelinga på kr. 657.000,- Dette er inntekter på utleige av Gjemneshallen og Samfunnshuset, billettinntekter svømmehallen, inntekter frå sal av Gjennes Minne og bygdebøker. I tillegg er det inntekter knytt til ulike tilskotsordningar frå stat og fylke. Det er lagt inn ei forsiktig auke på utleigeinntektene frå kulturbrygga.

Utgifter

Kulturbudsjetter et no så reinska for frie midlar at dersom eit lag, organisasjon eller andre spør om støtte til eit eller anna arrangement eller tiltak, så må dette til politisk handsaming dersom der er over kr. 1.000,-. Løn til avdelingsleiar har dei seinare åra delvis vorte dekka inn gjennom sal av tenester (Dyregod +diverse planarbeid) Dette vil ikkje bli vidareført dei komande åra.

Dette betyr at vi må finne dekning for om lag kr 100.000,- i lønnskostnader andre plassar i budsjettet. Sjølv om kulturbudsjettet no er styrka noko, så er det ikkje rom for å oppfylle noko av dei endringssignalene som kom fram i årsmeldinga.

Endringssignalene i årsmeldinga 2015 tilscier at det skal

- Avsette midlar på budsjettet til frivillig kulturarbeid
- Støtt opp om gode kulturarrangement.
- Tilskot til idretts- og friluftsanlegg i samsvar med kommunedelplan.
- Oppfølging av avtale Astaddalen

Reduksjon med konsekvensar

Skal kulturavdelinga framleis være ei kommunal avdeling, må vi i det minste ha litt fric midlar å drive kulturarbeid med og lønn til den som skal forvalte dette.

Følgjande forslag til reduksjon i budsjetter har vore drøfta.

- Oppseiing av avtalane for kommunal leige og bruk av kunstgrasbanane i Angvik og på Batnfjordsøra. (sum innsparingspotensiale kr. 200.000,-) Avtalane er ikkje oppseielige og innsparing uaktuelt.
- Stenging av svømmehallen. Innsparing på kulturbudsjettet ca kr. 80.000,- Dette vil føre til krav om tilbakebetaling av spelemidlar. Til saman kr 900.000,- Innsparingstiltak uaktuelt.
- Oppseiing av avtale med Visit Nordmøre og Romsdal. Innsparingspotensiale kr. 90.000,- Avtalen har eitt års oppseiingstid. Innsparingstiltak i 2017 uaktuelt.
- Nedlegging av Gjemnes ungdomsklubb. Innsparingspotensiale kr. 40.000,- Dette tiltaket har Ungdomsrådet kjempa såpass hardt for at det vil være politisk uråd å gjennomføre.
- Redusere stillinga som avdelingsleiar med 20% Innsparingspotensiale kr 150.000,-

Dette er realistisk, men vil ikkje være i samsvar med ynskje om å oppretthalde ei eiga kulturavdeling.

Konklusjon

For å koma i balanse, er utgiftssida av budsjettet skrapa til beinet. Her er det ikkje rom for mykje kreativitet og improvisasjon i kulturarbeidet for komande år.

Det er også lagt inn ei forsiktig auke i leigeinntektene for dei kommunale kulturbygga.

25.10.2016

Olav Bj. Nilssen

Kulturleiar

Kulturskolen

Inntekter

Samlet inntekt er budsjettert med kr. 2 352 932

Dette fordeler seg i hovedsak slik: Elevbetaling kr. 399 932, salg av tjenester kr. 850 000,

Nesset kommune kr. 1 000 000 og andre overføringer kr. 103 000

Utgifter

Samlet utgift på kr. 3 421 932

Utgiflene fordeler seg slik: Lønn og sosiale utgifter kr. 2 604 732, kjøp av tjenester kr. 500

000 og driftsutgifter på kr. 317 200

Endringer fra forrige år

For kulturskolen er det mindre endringer i forhold til forrige år. Elevmassen er stabil men salg av tjenester varierer fra år til år. Ved salg balanserer inntekter og utgifter. Kulturkontoret vil i 2017 kreve husleie for bruk av kommunale kulturbygg med kr. 50 000. Kulturskolens ramme er tilført midler til dette.

Reduksjoner med konsekvenser

Budsjettrammen for 2017 er redusert med 25 000. Dette tilsvarer en klokkeime gjennom skoleåret. Kulturskolen dekker dette inn ved å øke gruppstørrelsen på dans og kunst i 2017.

01.11.16

Edvin Eriksen
kulturskolerektor

12. Hovedoversikter

HOVEDOVERSIKTER

ØKONOMIPLAN 2017 - 2020

ÅRSBUDSJETT 2017

Statsbudsjett- rammer/ skatt
Ansvarsområder- rammer
Oversikt skatteinntekter 10 siste år
Investeringsbudsjett
Låneoversikt- renter, avdrag

STATSBUDSJETTET 2017 pr. 10.10.2016

pr. 10.10.2016

(i hele 1000 kr.)	6	5	4	3	2	1		
RNB	Budsjett	Budsjett	Till. St.bud.	Statsbud.	Budsjett	Regnsk	Endr. St.b.-prog	Regnskap
AR 2017	Folketall 17	AR 2017	AR 2017	AR 2017	St.prop 17	RNB 16	17-16	1%
Innbyggertilskudd								
Utgiftsutjevning	60 613	60 613	60 613	60 613	59 440	58 280	2 333	4,0
Gradering av basisstilskudd	19 234	19 234	19 234	19 234	19 717	20 609	-1 375	-6,7
Tilskudd særskilt fordeling-skole, helse	0	0	0	0	-1 374	0	0	0,0
Intektsgarantstilskudd	531	531	531	531	468	468	63	13,5
Sum innbyggertilskudd- utgiftsutjevn.	2 241	2 241	2 241	2 241	0	274	1 987	717,9
Endringer i RNB statsbudsjettet	82 619	82 619	82 619	82 619	78 251	79 631	2 988	3,8
Regionaltilstskudd	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Rammeoverføringer fast del	3 881	3 881	3 881	3 881	3 883	5 475	-1 594	-29,1
+ Revidert nasjonalbudsjett	0	0	0	0	478	471	-71	-153
+ Endringer statsbudsjettet 2016	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum overgangsordn./ kompens.								
+ ekstraord. skjenn- Tiltakspakken 09	0	0	0	0	0	0	0	0
+ ekstraordinært skjennstilskudd	0	0	0	0	0	0	0	0
+ lokalt skjenn	500	500	500	500	0	500	50	10,0
+ ordinært skjennstilskudd KRD	1 265	1 265	1 265	1 215	0	3 022	-1 807	-59,8
Sum skjennstilskudd	1 765	1 765	1 765	1 765	0	3 522	-1 757	-49,9
Sum rammeoverføringer	88 265	88 265	88 265	88 265	82 612	89 099	-834	-0,9
+ netto inntektsutjevning	6 833	6 834	6 835	6 836	6 833	6 560	679	124
Sum inntektsutj. / rammeoverfør.	95 098	95 098	95 100	95 101	95 098	95 172	95 808	-710
+ skatt på inntekt og formue	64 084	64 085	64 086	64 087	64 084	61 553	63 069	1 015
Sum skatter/ rammeoverføring	159 182	159 184	159 186	159 188	159 182	150 725	158 877	305
								0,2
								153 913

Økonomiplan 2017- 2020, årsbudsjett 2017

Versjon 5

Budsjettrammer 2017 med utg.pkt. i reviderte budsjettrammer 2016 (hovedrev.), og estimert lønns- og prisvekst

Ansvar	Ramme 2 016	Opr. Rev 2 016	Ramme 2 016	Endring Opr.-Rev 16 forutsætt 17	Endret H.pr. 2017	Ramme 2 016	Ramme- reduksjon vekst 17	Lønns- Ramme II 2 017	Endr. Kst 2 017	Kst.-Ramme 2 017
								Ramme II 2 017		Kst.-Ramme 2 017
1000 Folkevalgte										
Utgifter	3 057 000	3 316 000	259 000	-490 000		-45 000	0	0		
Inntekter	-237 000	-237 000	0	0		0	0	0		
Nettoramme	2 820 000	3 079 000	259 000	-490 000	0	2 589 000	-45 000	0	2 544 000	0
1100 Rådmannen										
Utgifter	7 864 000	7 701 000	37 000	1 144 000		-60 000	0	0		
Inntekter	-3 179 000	-3 869 000	-690 000	0		0	0	0		
Nettoramme	4 485 000	3 832 000	-653 000	1 144 000	0	4 976 000	-60 000	0	4 916 000	0
1200 Økonomistof										
Utgifter	6 878 000	7 044 000	166 000	-347 000		-90 000	0	0		
Inntekter	-1 121 000	-1 220 000	-99 000	0		0	0	0		
Nettoramme	5 757 000	5 824 000	67 000	-347 000	0	5 477 000	-90 000	0	5 387 000	0
1300 Ass. Rådmann										
Utgifter	2 895 000	3 001 000	106 000	230 000		-40 000	0	0		
Inntekter	-349 000	-349 000	0	0		0	0	0		
Nettoramme	2 546 000	2 652 000	106 000	230 000	0	2 882 000	-40 000	0	2 842 000	0
1400 NAV-kontoret										
Utgifter	1 929 000	1 959 000	30 000	-5 000		-30 000	0	0		
Inntekter	-100 000	-100 000	0	0		0	0	0		
Nettoramme	1 829 000	1 859 000	30 000	-5 000	0	1 854 000	-30 000	0	1 824 000	0
2000 Skolefaglig kompetanse										
Utgifter	7 799 000	7 823 000	24 000	-18 000		-110 000	0	0		
Inntekter	-465 000	-465 000	0	0		0	0	0		
Nettoramme	7 334 000	7 358 000	24 000	-18 000	0	7 340 000	-110 000	0	7 230 000	0
2050 Barnehagefaglig kompetanse										
Utgifter	6 425 000	7 540 000	1 115 000	-12 000		-105 000	0	0		
Inntekter	-724 000	-724 000	0	0		0	0	0		
Nettoramme	5 701 000	6 816 000	1 115 000	-12 000	0	6 804 000	-105 000	0	6 699 000	0

Budsjettram-R&dm-2017-versj 5-ENDELIG.xls

Side 2

Ansvar	Ramme Opr. Rev. Ramme 2 016 2 016			Endring Ramme Endring forutsetn 17 H.Pf. 2017			Ramme- reduksjon vekst 17 2 017			Lønns- Rammel 2 017 2 017	
	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter
2100 Rektor Angvik skole	6 601 000	6 721 000	120 000	-28 000	0	-100 000	0	0	0	0	0
Utgifter	6 601 000	-220 000	0	0	0	0	-100 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	6 381 000	6 501 000	120 000	-28 000	0	6 473 000	-100 000	0	6 373 000	0	6 373 000
2200 Rektor Batinford skule	23 640 000	24 336 000	696 000	-89 000	0	-355 000	0	0	0	0	0
Utgifter	23 640 000	-751 000	0	0	0	0	-355 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	22 889 000	23 585 000	696 000	-89 000	0	23 496 000	-355 000	0	23 141 000	0	23 141 000
2500 Styrer Angvik bhwg.	3 299 000	3 360 000	61 000	-11 000	0	-45 000	0	0	0	0	0
Utgifter	3 299 000	-500 000	0	0	0	0	-45 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	2 799 000	2 860 000	61 000	-11 000	0	2 849 000	-45 000	0	2 804 000	0	2 804 000
2800 Styrer Solsida bhwg.	7 076 000	7 214 000	138 000	780 000	0	-85 000	0	0	0	0	0
Utgifter	7 076 000	-1 752 000	0	0	0	0	-85 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	5 324 000	5 462 000	138 000	780 000	0	6 242 000	-85 000	0	6 157 000	0	6 157 000
2800 Styrer Bergsby bhwg.	1 929 000	1 978 000	49 000	189 000	0	-20 000	0	0	0	0	0
Utgifter	1 929 000	-347 000	-14 000	0	0	0	-20 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	1 596 000	1 631 000	35 000	189 000	0	1 820 000	-20 000	0	1 800 000	0	1 800 000
2900 Styrer Astaddalen friluftsbhwg.	2 374 000	2 417 000	43 000	234 000	0	-30 000	0	0	0	0	0
Utgifter	2 374 000	-430 000	0	0	0	0	-30 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	1 944 000	1 967 000	43 000	234 000	0	2 221 000	-30 000	0	2 191 000	0	2 191 000
3000 Avd.leder helse og omsorg	77 343 000	82 203 000	4 860 000	-250 000	0	-1 015 000	0	0	0	0	0
Utgifter	77 343 000	-15 068 000	-1 718 000	0	0	0	-1 015 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	63 993 000	67 135 000	3 142 000	-250 000	0	66 885 000	-1 015 000	0	65 870 000	0	65 870 000
4000 Avd.leder areal og drift	19 372 000	20 013 000	641 000	440 000	0	-180 000	0	0	0	0	0
Utgifter	19 372 000	-8 118 000	-889 000	0	0	0	-180 000	0	0	0	0
Inntekter											
Nettoramme	12 134 000	11 895 000	-239 000	440 000	500 000	12 835 000	-180 000	0	12 655 000	0	12 655 000

Ansvar	Ramme Opr. 2016			Rev. Ramme 2016			Endring Ramme forutsætt 17 Hpr. 2017			Ramme reduksjon 2016			Lønns-vekst 17 Ramme II 2017			Endr. Kst. Ramme II 2017 Kst.-Rammme 2017		
	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme	Utgifter	Inntekter	Nettoramme
5000 Kulturmiljøet																		
Utgifter	2 943 000	3 021 000	78 000	85 000	0		-30 000	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-1 186 000	-1 246 000	-50 000	0			0			0			0			0		
Nettoramme	1 747 000	1 775 000	28 000	85 000	0	1 860 000	-30 000	0	1 830 000	0	1 830 000	0	1 069 000	0	1 069 000	0	1 069 000	0
5100 Kulturskolen																		
Utgifter	3 699 000	3 757 000	58 000	-10 000	0		-25 000	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-2 653 000	-2 653 000	0	0			0			0			0			0		
Nettoramme	1 046 000	1 104 000	58 000	-10 000	0	1 094 000	-25 000	0	1 069 000	0	1 069 000	0	0	0	0	0	0	
6010 Avd.leder drift- VAR vann																		
Utgifter	1 284 000	1 270 000	6 000	636 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-1 906 000	-1 906 000	0	0			0	0		0	0		0	0		0	0	
Nettoramme	-642 000	-636 000	6 000	636 000	0	0	0	0		0	0		0	0		0	0	
6020 Avd.leder drift- VAR avløp																		
Utgifter	1 842 000	1 852 000	10 000	115 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-1 967 000	-1 967 000	0	0			0	0		0	0		0	0		0	0	
Nettoramme	-125 000	-115 000	10 000	115 000	0	0	0	0		0	0		0	0		0	0	
6030 Avd.leder drift- VAR slam																		
Utgifter	1 303 000	1 303 000	0	-490 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-813 000	-813 000	0	0			0	0		0	0		0	0		0	0	
Nettoramme	490 000	490 000	0	-490 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
6040 Avd.leder drift- VAR renov																		
Utgifter	4 398 000	4 098 000	-300 000	284 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-4 382 000	-4 382 000	0	0			0	0		0	0		0	0		0	0	
Nettoramme	16 000	-284 000	-300 000	284 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
6050 Brannsjef- VAR felting																		
Utgifter	511 000	515 000	4 000	9 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	-524 000	-524 000	0	0			0	0		0	0		0	0		0	0	
Nettoramme	-13 000	-9 000	4 000	9 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
7000 Kommunestyrets reservepost																		
Utgifter	4 250 000	0	-4 250 000	3 850 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Inntekter	0	0	0	0			0	0		0	0		0	0		0	0	
Nettoramme	4 250 000	0	-4 250 000	3 850 000	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
Sum netto driftsråm.	154 301 000	154 301 000	-500 000	8 246 000	500 000	161 547 000	-2 365 000	0	159 182 000	0	159 182 000	0	3 850 000	0	3 850 000	0	3 850 000	0

Økonoplann 2017-2020 basert utifra rev. budsjett 2016

Endringer i forutsetninger

Detaljerte endringer mht driftsrammer

Ansvart Endring- tiltak

BeloP

Delsum

1000 Folkevalgte

3 078 000

Endret forutsetning:

Endret driftsnivå 2017

-45 000

Justering av driftsramme

-180 000

Kommuneref / folkesystem

-150 000

Mategodtgj / reisegodtgj.

-100 000

Tilskudd VAR- området

-50 000

Pris- og lønnsvekst 2017

0

1100 Rådmannen

Nettoramme

3 832 000

Endret forutsetning:

Endret driftsnivå 2017

-80 000

Justering av driftsramme

400 000

Eiterslepp ramme 2016

575 000

Felleseidet- skt ramme

19 000

Stortingsvalg

150 000

Pris- og lønnsvekst 2017

0

1200 Økonomisef

Nettoramme

5 824 000

Endret forutsetning:

Endret driftsnivå 2017

-90 000

Justering av driftsramme

-327 000

Reduksjon budsj. 2016

-20 000

Pris- og lønnsvekst 2017

0

1300 Ass. Rådmann

Nettoramme

2 652 000

Endret forutsetning:

Endret driftsnivå 2017

-40 000

Justering av driftsramme

-250 000

Ass.rådm. helsearbeidning

500 000

Reduksjon budsj. 2016

-20 000

Pris- og lønnsvekst 2017

0

2 842 000

Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %

Flytting av ramme fra annet ansvarsområde

Endret driftsramme foruts. 2017

Endret driftsramme foruts. 2017

Reduksjon tilskudd til VAR- området

Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %

Flytting av ramme fra annet ansvarsområde

Manglende tilførsel 2016

Lønns- og prisvekstvekst 2017

Endret driftsramme foruts. 2017

4 916 000

Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %

Flytting av ramme fra annet ansvarsområde

K-sak 1. kvartal 2016

5 387 000

Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %

Flytting av ramme fra annet ansvarsområde

Endret driftsramme foruts. 2016

K-sak 1. kvartal 2017

2 842 000

1400 NAV-kontoret	Nettoramme	1 859 000	
Endret forutsetning:			
Endret driftsnivå 2017	-30 000		Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-5 000		K-sak 1. kvartal 2016
Pris- og lønnsvekst 2017	0	1 824 000	
2000 Skolefaglig kompetanse	Nettoramme	7 358 000	
Endret forutsetning:			
Endret driftsnivå 2017	-110 000		Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-18 000		K-sak 1. kvartal 2016
Pris- og lønnsvekst 2017	0	7 230 000	
2050 Barnehagefaglig kompetanse	Nettoramme	6 816 000	
Endret forutsetning:			
Endret driftsnivå 2017	-105 000		Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-21 000		K-sak 1. kvartal 2016
Overflytting ramme	150 000		Spes. ped. tiltak fra ansvarssamme 2500
Overføring ramme ø 2800	-141 000		Overflytting bhg kamp. til ø 2900
Pris- og lønnsvekst 2017	0	6 699 000	
2100 Rektor Angvik skole	Nettoramme	6 501 000	
Endret forutsetning:			
Endret driftsnivå 2017	-100 000		Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-28 000		K-sak 1. kvartal 2016
Overføring ramme ø 2800	0	6 373 000	
2200 Rektor Balsfjord skule	Nettoramme	23 585 000	
Endret forutsetning:			
Endret driftsnivå 2017	-355 000		Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-89 000		K-sak 1. kvartal 2016
Pris- og lønnsvekst 2017	0	23 141 000	
2500 Styrer Angvik bhg.	Nettoramme	2 860 000	
Endret forutsetning:			
Endret driftsnivå 2017	-45 000		Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-11 000		K-sak 1. kvartal 2016
Justerings av driftsramme	150 000		Flyttin g av ramme fra annet ansvarsområde

				Spes ped. tiltak til ansvarsramme 2050
Overfylling ramme Pris- og lønnsvekt 2017	-150 000 <u>0</u>			
2600 Styrer Solisida bhg.	5 462 000			
Nettoramme				
Endret forutsetning:				
<u>Endret driftsnivå 2017</u>	<u>-85 000</u>			Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Fleire barnehageplasser	500 000			K-sak sept. 16
Reduksjon budsj. 2016	-20 000			K-sak 1. kvartal 2016
Justerering av driftsramme	300 000			Flytting av ramme fra annet ansvarsområde
Pris- og lønnsvekt 2017	<u>0</u>			
2800 Styrer Bergsøy bhg.	6 157 000			
Nettoramme				
Endret forutsetning:				
<u>Endret driftsnivå 2017</u>	<u>-20 000</u>			Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-6 000			K-sak 1. kvartal 2016
Justerering av driftsramme	195 000			Flytting av ramme fra annet ansvarsområde
Pris- og lønnsvekt 2017	<u>0</u>			Overflytting bhg komp. Fra A 2050
2900 Styrer Astaddalen friluftsbhg.	1 631 000			
Nettoramme				
Endret forutsetning:				
<u>Endret driftsnivå 2017</u>	<u>-30 000</u>			Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-7 000			K-sak 1. kvartal 2016
Justerering av driftsramme	100 000			Flytting av ramme fra annet ansvarsområde
Overføring ramme	141 000			
Pris- og lønnsvekt 2017	<u>0</u>			
3000 Avd.leder helse og omsorg	1 987 000			
Nettoramme				
Endret forutsetning:				
<u>Endret driftsnivå 2017</u>	<u>-1 015 000</u>			Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-250 000			K-sak 1. kvartal 2016
Pris- og lønnsvekt 2017	<u>0</u>			
4000 Avd.leder areal og drift	65 870 000			
Nettoramme				
Endret forutsetning:				
<u>Endret driftsnivå 2017</u>	<u>-180 000</u>			Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Justering av driftsramme	500 000			Flytting av ramme fra annet ansvarsområde
Økt ramme vedlikehold	500 000			Horo : Ved. anlegg, bogg

Reduksjon budsj. 2016	-60 000	K-sak 1. kvartrial 2016
Pris- og lønnsvekst 2017	0	12 655 000
5000 Kulturkontoret		
Nettoramme	1 775 000	
Endret forutsætning:		
Endret driftsnivå 2017	-30 000	Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Justering av driftsramme	70 000	Flytting av ramme fra annet ansvarsområde
Husleieavtale Astadd. mus.	25 000	K-sak 18/16 av 24.05.16
Reduksjon budsj. 2016	-10 000	K-sak 1. kvartrial 2016
Pris- og lønnsvekst 2017	0	1 830 000
5100 Rektor musikk- og kulturskolen		
Nettoramme	1 104 000	
Endret forutsætning:		
Endret driftsnivå 2017	-25 000	Generell ramme trukket inn- ca 1,5 %
Reduksjon budsj. 2016	-10 000	K-sak 1. kvartrial 2016
Pris- og lønnsvekst 2017	0	1 069 000
6010 Avd.leder drift- VAR vann		
Nettoramme	-636 000	
Endret forutsætning:		
Endret driftsnivå 2017	0	
Endret forutsætning 2017	636 000	
Pris- og lønnsvekst 2017	0	0
6020 Avd.leder drift- VAR avløp		
Nettoramme	-115 000	
Endret forutsætning:		
Endret driftsnivå 2017	0	
Endret forutsætning 2017	115 000	
Pris- og lønnsvekst 2017	0	0
6030 Avd.leder drift- VAR slam		
Nettoramme	490 000	
Endret forutsætning:		
Endret driftsnivå 2017	0	
Endret forutsætning 2017	-490 000	
Pris- og lønnsvekst 2017	0	0
6040 Avd.leder drift- VAR renovasjon		
Nettoramme		-284 000
Endret forutsætning:		

Endret driftsnivå 2017	0	
Endret forutsetning 2017	284 000	
Pris- og lønnsvekst 2017	0	0
 6050 Avd.leder drift- VAR feiing		
Nettoramme	-9 000	
Endret forutsetning:		
Endret driftsnivå 2017	0	
Endret forutsetning 2017	9 000	
Pris- og lønnsvekst 2017	0	0
 7000 Kommunestyrets reservepost		
Nettoramme	0	
Kommunens reservepost	100 000	
Pris- og lønnsvekst 2017	3 750 000	3 850 000
Sum endring drift	159 182 000	159 182 000
		0
		Samme reservepost opprinnelig budsjett 2016
		Samme lønnsoppstilt opprinnelig budsjett 2016

Endring forutsetning ANSVAR 8000, 9000 for 2017

Ansvar 8000 Skatt, rammeoverføring mv.

	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	Rev. B 2016	Endring	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Tjeneste 3200 Komm. næringssirkusjon												
18770 Konsejsjonsavgift	-86	-66	-66	-66	-29	-72	-60	0	-60	-60	-60	-60
18920 Konsejsjonskraftinntekt	-153	-83	-80	80	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	-219	-149	-146	14	-29	-72	-60	0	-60	-60	-60	-60
Tjeneste 8000 Skatt på inntekt												
11908 Byggesaksgebyr	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14709 Tap på krev	0	0	0	0	163	0	0	0	0	0	0	0
15007 Andre renteuløftter	0	0	11	0	0	1	0	0	0	0	0	0
18700 Skatteinntekster	-50 432	-45 772	-51 828	-54 748	-54 164	-59 425	-60 037	-4 047	-64 084	-64 084	-64 084	-64 084
18740 Elendomsskatt-næring/verk/bruk	-1 482	-1 642	-9 833	-9 702	-2 449	-2 376	-2 446	46	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
18750 Elendomsskatt-bolig/privid m.v.	0	0	0	0	-7 515	-7 335	-7 142	-200	-7 342	-7 342	-7 342	-7 342
Sum	-51 914	-47 414	-61 649	-84 450	-63 985	-69 135	-69 625	-4 201	-73 826	-73 826	-73 826	-73 826
Tjeneste 8400 Rammeoverføringer												
15400 Avsetning bundne fond	0	0	47	0	50	0	0	0	0	0	0	0
15700 Overfer. til investeringsregnsk.	252	809	240	262	0	0	0	0	0	0	0	0
17280 SUM Mommeskompens. fra inv. -nettto	-1 262	-1 520	-400	-338	0	0	0	0	0	0	0	0
18000 Rammeoverføring	-57 588	-83 482	-88 415	-89 835	-91 881	-90 313	-88 928	663	-88 285	-88 285	-88 285	-88 285
18000 Kommunereform- skjønn tilskudd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18100 Statlige overføringer- tilskapspakke	0	0	0	0	0	0	-248	248	0	0	0	0
18001 Løpende inntektsutjevning	-7 933	-9 411	-6 508	-5 728	-8 080	-5 141	-7 699	866	-8 833	-8 833	-8 833	-8 833
18102 Komp. tilsk. omorgssekt	-797	-811	-740	-719	-728	-698	-700	0	-700	-700	-700	-700
18104 Investeringstilsk. Reform 97	-216	-222	-218	-204	-201	-196	-200	0	-200	-200	-200	-200
18106 Rentekomp. Skoleantlegg	-201	-210	-157	-130	-163	-137	-235	-100	-335	-335	-335	-335
19400 Avsatt momskomp. d.ford	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	-87 745	-95 047	-98 151	-96 692	-101 013	-98 485	-98 010	1 677	-96 333	-96 333	-96 333	-96 333
Tjeneste 8500 Statstilskudd vedr. flyktninger												
15400 Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	2 400	0	2 400	2 400	2 400	2 400
15500 Avsetning bundne fond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18101 Integreringsfond	0	0	0	0	0	0	-2 400	0	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Sum	0	0	0	0	0	0						
Nettosum ansvar 8000	-119 878	-142 610	-157 946	-161 128	-165 007	-165 692	-167 695	-2 524	-170 219	-170 219	-170 219	-170 219

Ansvar 9000 Renter, avdrag, resultat mv.

	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	Rev. B 2016	Endring	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Tjeneste 8700 Renter/ utbytte og lån												
13700 Til andre/ driftsavtale	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15000 Renteutgifter	6 489	6 615	5 690	4 675	3 960	3 515	3 825	218	4 043	4 043	4 043	4 043
15002 Renter nye lån	165	174	42	63	70	55	70	240	310	310	310	310
15004 Renter kasakredit, prov.	3	4	130	2	0	0	0	0	0	0	0	0
15006 Renter likviditetstån	20	329	298	259	207	37	0	0	0	0	0	0
15080 Tap på finansielle instrument	0	449	0	0	0	321	0	0	0	0	0	0
15500 Avsetning til bundne fonds	0	0	0	36	33	17	35	0	35	35	35	35
16900 Fordelte utgifter renter bygg	-175	-175	-80	-80	-60	-60	-60	0	-60	-60	-60	-60
19000 Renteinntekter post/ bank	-176	-280	-115	-228	-412	-368	-115	0	-115	-115	-115	-115
19001 Renter skattetrekktkonto	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	0	-4	-4	-4	-4
19002 Renter av fonds	-30	-43	-48	-36	-33	-15	-35	20	-15	-15	-15	-15
19004 Renter startlån	-433	-491	-419	-356	-332	-313	-350	50	-300	-300	-300	-300
19006 Andre renteinntekter	-28	-18	-24	-50	-44	-36	-30	0	-30	-30	-30	-30
19050 Utbytte/ avkastn. fra selskap	-3	-3	0	0	0	-17	-100	100	0	0	0	0
19080 Gevinst finansielle instrumenter	-1 228	0	-835	-812	-262	0	-400	0	-400	-400	-400	-400
19400 Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	4 620	6 575	4 655	3 469	3 123	3 132	2 836	628	3 464	3 464	3 464	3 464
Tjeneste 8710 Avdrag												
15100 Avdragsutgifter	6 065	6 064	6 161	6 743	7 177	7 123	7 048	525	7 573	7 573	7 573	7 573
Sum	6 065	6 064	6 161	6 743	7 177	7 123	7 048	525	7 573	7 573	7 573	7 573
Tjeneste 8800 Resultat												
15300 Dekning tild. års underskudd	0	0	3 485	11 846	6 700	1 447	0	0	0	0	0	0
15400 Avsetning til disp.fondet	0	0	0	0	0	9 455	8 772	-8 772	0	0	0	0
15700 Overferding til investeringsregnskap	0	0	0	0	0	1 963	0	0	0	0	0	0
19300 Disp. tild. års overskudd	0	0	0	0	0	-8 691	-5 761	5 761	0	0	0	0
19400 Bruk av disposisjonsfondet	-1 333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	-1 333	0	3 485	11 846	6 700	4 174	3 011	-3 011	0	0	0	0

	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	Rev. B 2016	Endring	B 2017	B 2018	B 2019
Tjeneste 8802 Bunedne driftsfond											
15500 Avsetning til bundne driftsfond	30	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	30	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjeneste 8980 Årets regnsk. messig over-/underskudd											
15800 Ikke disp netto driftsres.	0	0	0	0	8 691	5 761	0	0	0	0	0
19800 Ikke disp netto driftsres.	-10 539	-7 268	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	-10 539	-7 268	0	0	8 691	5 761	0	0	0	0	0
Nettosum ansvar 9000	-9 631	-2 342	6 280	14 083	17 452	11 294	12 895	-1 858	11 037	11 037	11 037
SUM ansvar 8000-9000	-129 509	-144 952	-151 666	-147 045	-147 555	-154 398	-154 800	-4 382	-159 182	-159 182	-159 182

Oversikt over skatteinntektene de siste 10 år og årsbudsjett 2017

alle beløp i helle 1000 kr.)

Konto	Skatteart	B 2017	B 2016	R 2015	R 2014	R 2013	R 2012	R 2011	R 2010	R 2009	R 2008
	Sum skatteinntekter på formue og inntekt	64 084	60 037	59 425	54 164	54 748	51 828	45 772	50 432	49 430	43 904
	Skatteinntekter ifig. opprinnelig budsjett	64 084	60 037	56 686	55 664	54 297	49 200	48 400	48 350	47 481	45 153
	Korrigeret budsjett	64 084	60 037	56 686	55 664	54 297	49 200	48 400	48 350	47 481	45 335
	Merinntekter/ svikt ift. OPPRINNELIG budsjett	0	0	2 739	-1 500	451	2 628	-2 628	2 082	1 949	-1 249
	Merinntekter/ svikt ift. KORRIGERT budsjett	0	0	2 739	-1 500	451	2 628	-2 628	2 082	1 949	-1 431
	Endring i skatteinntekter i % fra året før	6,7	1,0	9,7	-1,1	5,6	13,2	-9,2	2,0	12,6	-1,0
	1892/3200 Reg.konsesjonsavgift/ konsesjonskraft	60	60	72	29	14	146	149	220	187	237
	1874/8000 Elendomsskatt- brutto inntekt	9 742	9 588	9 709	9 864	9 702	9 833	1 642	1 482	1 445	1 330
	1800/8000 Rammeoverføringer	95 098	96 627	95 453	99 971	96 044	94 923	92 891	65 521	60 609	54 770
	Totale skatteinntekter/ rammeoverf.	168 984	166 312	164 659	164 128	160 508	156 730	140 454	117 655	111 670	100 241
	Endring i skatteinntekter/ rammer ift. året før i kr.	8 476,0	9 582,0	4 151,0	7 398,0	20 053,6	39 075,4	22 799,8	5 984,4	11 429,6	3 368,4
	Endring i skatteinntekter/ rammer ift. året før i %	1,6	1,0	0,3	2,3	2,4	11,6	19,4	5,4	11,4	-3,5
	1500/8700 Renter på løpende lån inkl. renter kassakreditt	4 353	3 895	3 604	4 237	4 738	5 733	6 790	6 654	7 142	9 159
	1510/8710 Avdrag på løpende lån (ekskl. ekstraord./etabl.lån)	7 573	7 048	7 123	7 177	6 742	6 160	6 064	6 065	5 850	5 123
	Sum renter og avdrag på løpende lån	11 926	10 943	10 727	11 414	11 480	11 893	12 854	12 719	12 992	14 282
	Lånegjeld pr. 31.12. i hele 1000 kr	168 000	168 000	168 007	173 007	173 090	172 200	172 200	172 200	169 966	
	Renter og avdrag i % av skatteinntektens	18,61	18,23	18,05	21,07	20,97	22,95	28,08	25,22	26,28	32,53
	Renter/avdrag i % av tot. skatter/rammeoverf.	7,06	6,58	6,51	6,95	7,15	7,59	9,15	10,81	11,63	14,25
	Lånegjeld pr. innbygger i kr.	59 000	57 255	57 543	58 673	60 393	61 962	65 775	65 775	64 478	

Batnfjordsåra, 1.11.2016
Per Olav Eide, Økonomie

Investeringsbudsjett 2017 - 2020- NETTO

Versjon 2

Fordelt på prosjekt, venneste og art

Art

Tjen.

Prosj.

Tekst

			Kostnadsoverslag				SUM	Finansiering	Annen	Sum	
			2017	2018	2019	2020					
052000	2830	9 104	Utan Starten Husbanken	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	8 000 000	Kostnader	0	8 000 000
Sentraladm											
020000	1200	9 110	Inventar og utstyr alle enheter	250 000	0	0	0	250 000		0	250 000
020000	1206	9 100	Orkidee ikt-utstyr/ interne invest.	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	5 000 000		0	5 000 000
Skole/ barnehage											
022300	2210	9 216	Astaddalen btrg- tilbygg/ hels	2 000 000	0	0	0	2 000 000		0	2 000 000
022300	2210	9 234	Uteområde barnehager	500 000	0	0	0	500 000		0	500 000
022300	2220	9 200	Tilbygg/rehab. Bærfjord skule	8 500 000	0	0	0	8 500 000		0	8 500 000
Helse/ omsorg											
035000	2610	9 302	Prosjektering ny slukeheim	2 000 000	0	0	0	2 000 000		0	2 000 000
023000	2610	9 302	Ny slukeheim- bygging	62 500 000	62 500 000	0	0	125 000 000		75 000 000	125 000 000
020000	2636	9 352	Utslyr sykehjem, leftekritis mv	115 000	0	0	0	115 000		0	115 000
020000	2632	9 352	Utslyr klinikken	100 000	0	0	0	100 000		0	100 000
020000	2542		Trygghetsalarm	300 000	0	0	0	300 000		0	300 000
Areal og drift											
023000	1300		Komm. huset-rehab fasade vest	200 000	0	0	0	200 000		0	200 000
021000	1902		Bil til vaktmester	125 000	0	0	0	125 000		0	125 000
023000	2850		Rehabilitering Flata 7A	150 000	140 000	0	0	290 000		0	290 000
023000	2850		Rehabilitering Flata 9 A	0	140 000	0	0	140 000		0	140 000
023000	2850		Rehabilitering Flata 14 A	0	140 000	0	0	140 000		0	140 000
022300	2850		Rehabilitering Flata 16 A	0	140 000	0	0	140 000		0	140 000
023000	2850		Rehabilitering Strand boliger	0	0	100 000	0	100 000		0	100 000
022300	3860		Rehabilitering Bærfjord samf.h.	0	0	0	0	300 000		0	300 000
023000	3860		Rehabilitering B.sht.- svemmet.	0	0	0	0	300 000		0	300 000
027000	3010	9 105	Kommuneplan - generell	400 000	0	0	0	400 000		0	400 000
023000	3150	9 633	Servik b.f.- asfaltering veg	100 000	0	0	0	100 000		0	100 000
023000	3320		Utdredning vel- Skeitnes	500 000	0	0	0	500 000		0	500 000
023000	3320		Utdredning vel- Bergeveten	0	800 000	800 000	0	1 600 000		0	1 600 000
023000	3150	9 602	Opparbeidning boligg./insering	1 100 000	0	0	0	1 100 000		0	1 100 000
022800	3150	9 601	Grunnkjøp Nåstad	200 000	0	0	0	200 000		0	200 000
022300	3252	9 612	Hjorten rehabilitering	100 000	0	0	0	100 000		0	100 000
022300	3390	9 620	Bærfjord brunanstasjon- ombygg	600 000	0	0	0	600 000		0	600 000
021000	3390	9 620	Brannvern- utskifting av bil	800 000	0	0	0	800 000		0	800 000
022500	3810		Gjenneshallen- ny port	100 000	0	0	0	670 000		0	670 000
020000	3320		Skifting til veger	300 000	0	0	0	300 000		0	300 000
Kultur											
022300	3652	9 501	Gressua- rehabilitering fasade	200 000	0	0	0	200 000		0	200 000

Egenkap 17

Egenkap 18/19

Fordelt på prosjekt, tjeneste og art		Kostnadsoverslag					Finansiering				
Art	Tjen.	Proj.	Tekst	2017	2018	2019	2020	Kostnader	SUM	Annen	Sum
VAR- området									Finansier.	Finanskott	Finans.
02300	3400	Høgset vassverk- vannkvalitet		200 000	5 000 000	5 000 000	0	10 200 000	10 200 000	0	10 200 000
02300	3400	9 603 Vassforsyng- Øre vassverk		1 000 000	0	0	0	1 000 000	1 000 000	0	1 000 000
02300	3500	9 645 Renseanlegg Astad		2 000 000	1 900 000	0	0	3 800 000	3 900 000	0	3 900 000
02300	3500	Avtap Haltbakken		200 000	0	0	0	200 000	200 000	0	200 000
Totaler brutto investeringer				25 290 000	74 580 000	71 650 000	3 850 000	175 370 000	82 070 000	75 000 000	11 230 000
Tekst		Kostnader					Finansiering				
Totaler brutto investeringer		2017	2018	2019	2020	Kostnader	SUM	Annen	Finansiering	Finanskott	Marknad
Finansiering:						175 370 000	3 850 000	18 300 000	82 070 000	75 000 000	-11 230 000
Lånemidler Husbanken Startlån		2 000 000	2 000 000	2 000 000	0	2 000 000	2 000 000	8 000 000			
Tilskudd- sjukehjemmen		0	0	0	0	75 000 000	75 000 000	0	75 000 000		
Tomtesalg		400 000	300 000	300 000	0	300 000	300 000	1 300 000			
Salgsinntekter		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Egenkapital sykehjem		2 000 000	7 500 000	7 500 000	0	0	0	17 000 000			
Netto lånebehov investering		20 890 000	64 780 000	-13 150 000	1 550 000	74 070 000					
Finanskostnader 2017:											
Låneopptak:							20 890 000				
Avdag- 30 år							696 333				
Renter 3% p a.							626 700				
Sum finanskostnad							1 323 033				
Nåværende økonomiplan- finanskostnad for 2017:							474 000				
Tillegg finanskostnad 2017							849 033				

Låneoversikt driftsbudsjett 2017-2020

Renter og avdrag

Rentesats merket * er fastrentelån

Konto	Lånegj. pr. 01.01.17	2017			2018			2019			2020			Lånegj. 31.12.20	Nom. R.i %	Rente- vilkår	Lånenr.	Forfall
		Renter	Avdrag	Renter	Renter	Avdrag	Renter	Renter	Avdrag	Renter	Avdrag	Renter	Avdrag					
Husbanken																		
245 395 100	216 297	5 400	92 816	2 500	92 816	1 000	30 665	0	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	148010713	01-06-01 12	
245 395 202	0	21 000	0	18 000	0	15 000	0	12 000	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	146307368	01-03-01 09	
245 395 208	0	59 000	0	56 000	0	53 000	0	50 000	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	14615349	01-05-01 11	
245 395 207	0	59 000	0	56 000	0	53 000	0	50 000	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	146332895	01-02-01 09	
245 395 212	0	65 000	0	60 000	0	61 000	0	56 000	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	146338562	01-03-01 09	
245 395 213	0	67 000	0	62 000	0	58 000	0	53 000	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	146345087	01-02-01 08	
245 395 214	0	93 000	0	88 000	0	83 000	0	78 000	0	0	0	0	0	2,50	0,01 17	146358072	01-05-01 11	
Kommunalbanken																		
245 355 200	4 304 220	105 000	228 540	100 000	226 540	95 000	228 540	90 000	228 540	90 000	228 540	90 000	228 540	3 398 060	2,50	0,01 17	20090426	01-03-01-09
245 355 201	26 280 140	650 000	1 030 600	625 000	1 030 600	600 000	1 030 600	550 000	1 030 600	550 000	1 030 600	550 000	1 030 600	22 157 740	2,50	0,01 17	20090708	22-06-22 12
245 355 202	3 435 090	80 000	156 140	75 000	156 140	70 000	156 140	65 000	156 140	65 000	156 140	65 000	156 140	2 810 530	2,50	0,01 17	20100224	22-06-22 13
245 355 203	4 427 250	110 000	316 220	105 000	316 220	100 000	316 220	95 000	316 220	95 000	316 220	95 000	316 220	3 162 370	2,50	0,01 17	20040344	17-06-16 12
245 355 204	1 428 020	35 000	84 920	32 000	84 920	29 000	84 920	26 000	84 920	26 000	84 920	26 000	84 920	1 168 340	2,50	0,01 17	20100223	29-04-29 10
245 355 205	8 869 610	220 000	377 420	210 000	377 420	200 000	377 420	190 000	377 420	190 000	377 420	190 000	377 420	7 359 930	2,50	0,01 17	20050333	15-06-15 12
245 355 206	15 827 800	395 000	586 216	377 000	586 216	359 000	586 216	341 000	586 216	341 000	586 216	341 000	586 216	13 482 936	2,50	0,01 17	20120244	01-06-01-12
245 355 208	18 366 050	459 000	680 220	441 000	680 220	423 000	680 220	405 000	680 220	405 000	680 220	405 000	680 220	15 645 170	2,50	0,01 17	20080271	15-01-15 07
245 355 209	4 808 920	120 000	291 460	112 000	291 460	104 000	291 460	96 000	291 460	96 000	291 460	96 000	291 460	3 643 080	2,50	0,01 17	20010248	01-03-01 09
245 355 210	12 676 040	316 000	589 580	302 000	589 580	288 000	589 580	274 000	589 580	274 000	589 580	274 000	589 580	10 317 720	2,50	0,01 17	20050305	17-03-17 09
245 355 211	3 553 840	88 000	161 540	83 000	161 540	78 000	161 540	73 000	161 540	73 000	161 540	73 000	161 540	2 807 680	2,50	0,01 17	20120506	30-04-30 10
245 355 212	2 627 100	65 000	168 480	60 000	168 480	55 000	168 480	50 000	168 480	50 000	168 480	50 000	168 480	1 949 180	2,50	0,01 17	20020687	01-02-01 11
245 355 213	2 100 000	52 000	300 000	45 000	300 000	38 000	300 000	31 000	300 000	31 000	300 000	31 000	300 000	900 000	2,50	0,01 17	20130358	01-05-01 11
245 355 214	5 882 100	147 000	273 580	159 000	273 580	151 000	273 580	143 000	273 580	143 000	273 580	143 000	273 580	4 787 780	2,50	0,01 17	20110376	20-01-20 07
245 355 215	1 934 600	48 000	74 400	46 000	74 400	44 000	74 400	42 000	74 400	42 000	74 400	42 000	74 400	1 637 000	2,50	0,01 17	20130190	01-05-01 11
245 355 216	3 090 900	77 000	363 640	68 000	363 640	59 000	363 640	50 000	363 640	50 000	363 640	50 000	363 640	1 636 340	2,50	0,01 17	20140376	01-05-01 11
245 355 217	8 400 000	210 000	336 000	201 000	336 000	192 000	336 000	183 000	336 000	183 000	336 000	183 000	336 000	7 056 000	2,50	0,01 17	20140377	01-05-01 11

Låneoversikt investeringsbudsjett 2017 - 2020
Dantur og øvrige Husholdskon

Renter og avdrag Husbanken

Rentesats merket * er fastrentelån

Lånegj. pr. Konto	2017 01.01.17	2018 Renter	2018 Avdrag	2019 Renter	2019 Avdrag	2020 Renter	2020 Avdrag	Lånegj. 31.12.20	Nom. Rente- vilkår	Lånenr.	Forfall
								R. i %			
245 395 202	851 214	0	107 100	0	107 100	0	107 100	0	107 100	422 814	2,50
245 395 205	2 374 600	0	108 200	0	108 200	0	108 200	0	108 200	1 941 800	2,50
245 395 207	2 471 651	0	108 200	0	108 200	0	108 200	0	108 200	2 046 851	2,50
245 395 212	2 616 916	0	105 000	0	105 000	0	105 000	0	105 000	2 196 916	2,50
245 395 213	2 714 321	0	104 000	0	104 000	0	104 000	0	104 000	2 298 321	2,50
245 395 214	3 746 283	0	132 000	0	132 000	0	132 000	0	132 000	3 218 283	2,50
Sum	14 774 885	0	662 500	0	662 500	0	662 500	0	662 500	12 124 985	
Nye Startlån, Husbanken											
For 2017	2 000 000	0	120 000	0	120 000	0	120 000	0	120 000	1 520 000	2,50
For 2018	2 000 000	0	80 000	0	80 000	0	80 000	0	80 000	1 760 000	2,50
For 2019	2 000 000	0	0	0	0	0	120 000	0	120 000	1 760 000	2,50
For 2020	2 000 000	0	0	0	0	0	0	0	80 000	1 920 000	2,50
Sum	8 000 000	0	120 000	0	200 000	0	320 000	0	400 000	6 960 000	
Sum renter/ avdrag / lä	0	782 500	0	862 500	0	982 500	0	1 062 500	1 062 500	19 084 985	
Totalt pr. år	782 500	862 500	982 500	1 062 500	1 062 500	1 062 500	1 062 500	1 062 500	1 062 500	3 690 000	